

3

Оскемен
Премьер-Лига
тынысын
сезінді

6

Республикалық
айтыста
Шығыстың
ақыны топ
жарды

16+

DIDAR

ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ ГАЗЕТІ

«DIDAR» ГАЗЕТІ

SHYGYS
AQPARAT

ТАҒАР МАРКАСЫМЕН ҰСЫНЫЛҒАН

Altainews
MEDIA CENTRE

1931 жылдың 24 қазанынан шығады

№20(18580)

14 мамыр 2026 жыл

WWW.DIDARGAZETI.KZ

3

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»:
ШЕШЕК АСУЫНДА ЖАҢА
ЭКОСАЯБАҚ АШЫЛДЫ

8

Халқына
құрбан, атына
тұрман болған
азамат

13

Табиғат
пен туризм
тоғысқан
өңір

#ҮКІМЕТ ОТЫРЫСЫ

Өңірде егіс алқабы ұлғайды: биыл 630 мың гектар жер игеріледі

Ауыл шаруашылығы – ел экономикасының тірегі әрі азық-түлік қауіпсіздігінің басты кепілі. Сондықтан көктемгі егіс науқанын тиісті деңгейде әрі уақтылы өткізу – стратегиялық маңызы бар міндеттердің бірі. Осы мәселе Қазақстан Үкіметінің кезекті отырысында кеңінен қаралып, өңірлердегі көктемгі дала жұмыстарының барысы, шаруалардың дайындығы мен егіс науқанының қарқыны талқыланды.

Жиында облыстардағы көктемгі дала жұмыстарының қарқыны мен дайындық деңгейі талқыланып, егіс жұмыстарын сапалы ұйымдастыру мәселесіне айрықша назар аударылды.

– Мемлекет басшысы Үкіметтің кеңейтілген отырысында аграрлық саланы дамыту мен азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің маңыздылығын айтты. Ол үшін көктемгі егіс жұмыстарын уақтылы әрі сапалы жүргізуді қамтамасыз етуіміз керек, – деді ҚР Премьер-министрі Олжас Бектенов.

Шығыс Қазақстан облысында көктемгі егіс жұмыстары жоспарға сай жалғасуда. Бұл туралы

Үкімет отырысында баяндама жасаған облыс әкімі Нұрымбет Сақтағанов мәлімдеді.

– Биыл көктемгі егіс жұмыстары 630 мың гектар алқапта жоспарланған. Бұл өткен жылмен салыстырғанда 13 мың гектарға артық. Қазіргі таңда 113 мың гектар аумаққа егін егілді. Оның ішінде дәнді дақылдар – 56,3 мың, майлы дақылдар – 52,3 мың, жемшөп – 4,2 мың гектарды құрайды, – деді облыс әкімі.

Аймақта егіс науқанын өткізу үшін 15 мың тонна арзанда-тылған дизель отыны бөлінген. Сондай-ақ, шаруашылықтар 72 мың тонна сапалы тұқыммен

толық қамтамасыз етілген

– Егінге 70 мың тоннадан астам минералды тыңайтқыш енгізу жоспарланып отыр. Оның ішінде отандық өндірушілермен 51 мың тонна жеткізуге шарттар жасалды. Жеңілдетілген кредиттеу бағдарламалары бойынша көктемгі дала жұмыстарын жүргізуге 20 млрд теңгеге жуық қаржы берілді, – деді Нұрымбет Сақтағанов.

Өңірде агроөнеркәсіптік кешенге тартылған инвестиция көлемі де өсіп келеді. Жыл басынан бері салаға 6 млрд теңгеден астам инвестиция салынған. Бұл өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда екі есе жоғары көрсеткіш. Қазіргі уақытта облыста жалпы құны 27 млрд теңгені құрайтын алты ірі инвестициялық жоба жүзеге асырылып жатыр.

Айта кетейік, биыл республика бойынша егіс алқабының көлемі 23,8 млн гектарға жетіп, өткен жылмен салыстырғанда

180 мың гектарға ұлғайған.

Отырыс соңында ҚР Премьер-министрі Олжас Бектенов жауапты министрліктер мен өңір басшыларына тиісті тапсырмалар берді.

– Басты міндет егіс науқанын сапалы жүргізу. Үкімет тарапынан барлық қажетті жағдай жасалды. Қаражат бөлінді, фермерлерді техникамен және ресурстармен қамту шаралары қабылданды. Агротехнологиялық талаптар белгіленген нормаларға сәйкес мүлтіксіз орындалуға тиіс. Биыл 2,3 млн тонна тыңайтқыш себу және элита-

лық тұқымдардың үлесін 11,7 пайызға дейін жеткізу бекітілді. Аталған көрсеткіштерге толық көлемде қол жеткізу керек. Сонымен қатар, өсімдіктерді қорғау шараларын уақтылы жүргізіп, егіс алқаптарын әртараптандыру жұмысын жалғастыру маңызды. Жеңілдетілген отынның жеткізілуін және оны мақсатты пайдаланылуын тұрақты бақылауда ұстау қажет. Ауа райы жағдайларына мониторинг жүргізуді ерекше назарға алған жөн, – деді Олжас Бектенов.

#«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»

Үкімет өңірлердегі экологиялық жұмыстың тиімділігін саралады

📍 Артём ЖИГУЛИН

Үкіметте «Таза Қазақстан» бастамасын жүзеге асыру барысына мониторинг жүргізу жөніндегі орталықтың кезекті отырысы өтті. Өңірлерде тиісті Тұжырымдаманы жүзеге асыру барысы, волонтерлік қозғалысты қолдау шаралары, сондай-ақ экологиялық туризмді дамыту бағытында атқарылып жатқан жұмыстар талқыға салынып, салмағы сараланды.

Кеңес отырысында еліміздің барлық өңірінде қолға алынған экологиялық бастамалардың нақты нәтижелері талданып, қордаланған мәселелер ашық көтерілді. Тазалық жұмыстарын науқандық деңгейден жүйелі іске көшіру, экологиялық мәдениетті қоғамның күнделікті дағдысына айналдыру және табиғатты қорғау шараларының тиімділігін арттыру басты міндет ретінде белгіленді. Сондай-ақ, қоршаған ортаға жауапкершілікті күшейтіп, әр азаматтың экологияға деген көзқарасын өзгерту қажеттігіне айрықша назар аударылды.

– Баршаңызға мәлім, «Таза Қазақстан» ұғымы жаңа Конституцияның негізгі қағидаттарының біріне айналды. Атап айтқанда, қоршаған ортаны қорғау, халықтың экологиялық мәдениетін қалыптастыру және табиғатқа деген қамқорлық құндылықтары басым міндеттер ретінде айқындалып отыр. Бұған дейін бекітілген «Таза Қазақстан» тұжырымдамасында экологиялық саясатты жүзеге асырудың негізгі буыны ретінде жергілікті атқарушы органдарға маңызды рөл жүктелген, – деп атап өтті Олжас Бектенов.

Айта кетейік, мемлекет басшысының бастамасы бойынша Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясында 2026 жыл Халықаралық волонтерлер жылы деп жарияланды. Жаңа Конституцияда волонтерлер қозғалысын азаматтық қоғамның маңызды құрамдас бөлігі ретінде тани отырып, мемлекетке еріктілерді қолдау міндеті жүктелді.

– Бүгінде волонтерлік қозғалыс экологиялық мәселелерді шешу мен табиғи байлықты сақтауда мыңдаған нағыз жа-

нашыр азаматтарды біріктіре отырып, «Таза Қазақстан» бастамасының басты күшіне айналды. Бұл жан-жақты мемлекеттік қолдауға мұқтаж волонтерлік қозғалыстың жоғары әлеуеті мен тиімділігін көрсетеді, – деп атап өтті Премьер-министр Олжас Бектенов.

Бүгінде Қазақстанда 810 ұйым мен 3,5 мың бастамашыл топ жұмыс істейді, белсенді еріктілер саны 300 мың адамға жетті. Экологиялық волонтерлік «Таза Қазақстан» шеңберінде жыл сайын шамамен 800 мың волонтердің басын қосады. Жиында қозғалысты одан әрі дамыту үшін 56 жоба мен 60 шағын грант жүзеге асырылып жатқаны атап өтілді. Тиісті тұжырымдаманы қалыптастыру, волонтердің цифрлық паспортын енгізу, сондай-ақ волонтерлерді ынталандыру және әлеуметтік қорғаудың қосымша шараларын қоса алғанда, жаңа тәсілдер пысықталуда.

Жиында экологиялық туризмді дамыту шараларына да ерекше назар аударылды. Қазақстанда ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жалпы ауданы 30,9 млн гектарды құрайды. Мемлекеттік ұлттық табиғи парктер аумағында 179 туристік маршрут және 42 соқпақ жол бар. Келушілер саны 2023 жылғы 2,4 млн-нан 2025 жылы 3,7 млн-ға дейін өсті.

Экология және табиғи ресурстар министрі Ерлан Нысанбаев қазіргі таңда ұлттық парктерде жалпы инвестиция көлемі 16 млрд теңгеге дейінгі экотуризмді дамыту жобалары жүзеге асырылып жатқанын баяндады. Жұмыстар Іле-Алатау паркінде, сондай-ақ «Алтын-Емел» мен «Шарын» парктерінің аумақтарында жүргізілуде. «Таза туризм» бағдарламасы аясында саябақтарда ақпараттық баннерлер, қоқыстарды бөлек жинауға арналған контейнерлер, қайта өңделген пластиктен жасалған эколавкалар орналастырылады, келушілер биологиялық ыдырайтын пакеттермен қамтамасыз етіледі.

Ұлттық саябақтарға бару процесін цифрландыру бойынша қосымша жұмыстар жүргізілуде. Ұлттық парктердің барлығы банктік сервистер арқылы онлайн төлем жүйесіне қосылған, сондай-ақ парктердің сайттарында төлем жасауға арналған QR-кодтар орналастырылған.

Бүгінде 5 ұлттық саябақта өз қаражаты есебінен 9 бақылау-өткізу пункті автоматтандырылды. Бұл туристер үшін саябаққа баруды анағұрлым ыңғайлы етеді, ал ұлттық парктерге келушілер мен түсімдерді есепке алудың ашықтығын арттырады.

Премьер-министр экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мен инфрақұрылымды жаңғыртуды қамтитын экотуризмді жүйелі түрде дамыту қажеттігіне назар аударды. Қазіргі таңда экотуризм әлемдік туристік индустрияның ең қарқынды дамып келе жатқан бағыттарының бірі болып саналады.

Сарапшылардың бағалауы бойынша, 2034-ші жылға қарай әлемдік экологиялық туризм нарығы \$660 млрд-тан асуы мүмкін. Қазақстан экотуризмді дамыту бойынша жоғары әлеуетке ие, бірегей табиғи нысандар – Шарын шатқалы, Көлсай көлдері, Алтын-Емел, Іле-Алатауы ұлттық парктері және басқа да керемет көрікті жерлер бар.

Экология және табиғи ресурстар министрлігіне аумақтардың ластануына жол бермеу шараларын күшейтіп, ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда қалдықтарды тиімді басқаруды ұйымдастыру тапсырылды. Сондай-ақ, қорғалатын табиғи аумақтардағы туристік қызметтен түсетін кірістерді туристік инфрақұрылымды дамытуға, соның ішінде экологиялық соқпақ жолдарды, демалу орындарын және өзге де нысандарды абаттандыруға бағыттау міндеті қойылды.

Премьер-министр ұлттық табиғи

парктер аумағында қажетті инфрақұрылымды дамыту жұмыстарының баяу қарқынын да сынға алды.

– Экология министрі Іле-Алатау, Алтын-Емел және Шарын ұлттық парктерін абаттандыру бойынша есеп бергенімен, бұл жұмыстар бірнеше жыл бұрын жүргізілген. Содан бері айтарлықтай нәтижелер байқалмайды. Нұрлыбек Мәшбекұлына Министрлікпен және өңір әкімдерімен бірлесіп, табиғи парктерді абаттандыру ісіне ірі бизнесті тарту мәселесі бойынша келіссөздер өткізуді тапсырамын. Бірыңғай дизайн-кодты және тиісті жұмыс кестелерін бекіту қажет. Осы жылдың маусым айында өтетін Орталықтың келесі отырысында есеп беріңіздер, – деп тапсырды Олжас Бектенов.

Жиын қорытындысы бойынша Шығыс Қазақстан облысының әкімі салалық басқармалар мен жауапты тұлғаларға бірқатар тапсырма берді.

– Өскемен қаласында, Катонқарағай және Зайсан әуежайларының маңында визит орталықтар ашылады. Бұдан бөлек, бір апта ішінде нақты туристік соқпақтар саны қанша болатынын, тағы да жаңа туристік бағыттар бойынша жоспар енгізу керек. Қай жерлерге қосымша көпірлер орнатылады және жалпы жол қауіпсіздігін нығайту шаралары бойынша міндеттер жоспарын ұсынуюды тапсырамын, – деді облыс әкімі Нұрымбет Сақтағанов.

Бетті әзірлеген –
Айдос МЫРЗАХМЕТОВ

#ПРЕМЬЕР-ЛИГА

«Алтай Өскемен» футбол клубына жеті мыңнан астам жанкүйер қолдау көрсетті

✍ Дәурен АЛЛАБЕРГЕНҰЛЫ
📷 Махаббат АХМЕТЖАНОВА

Қазақстан Премьер-лигасы аясындағы «Алтай Өскемен» футбол клубының өз алаңындағы ойыны өскемендіктер мен қала қонақтары үшін нағыз мерекеге айналды. «Үйде» алғаш рет ойнаған өскемендік командаға бұл кездесуде жеті мыңнан астам көрермен үш сағат көлемінде тапжылмай қолдау көрсетті.

Еске салайық, Өскеменде Премьер-лига ойыны соңғы рет осыдан 13 жыл бұрын өткен болатын. Сондықтан бұл кездесу қала футболы үшін тарихи сәт саналды. Стадионның бас трибунасында мыңдаған жанкүйермен бірге облыс әкімі Нұрымбет Сақтағанов та матчты тамашалады.

Клуб өкілдерінің айтуынша, команда үшін бұл ойынның маңызы ерекше.

– Енді он үш жылдан кейін өз стадионымызда қайтадан Премьер-лига матчын қабылдап отырмыз. Бұл – біз үшін зор қуаныш. Бүгін жанкүйерлер керемет атмосфера сыйлап жатыр. Сағат үштен бастап келе бастады, ал ойын басталар сәтте 7500 орындық стадионлық толды. Көрермендердің осындай үлкен қолдауын алғаш рет сезініп жатырмыз, – деді клубтың медиаофицері Айдана Алтайбекқызы.

Матчтың басынан бастап, ойын аяқталғанша стадионда мерекелік көңіл-күй үзілмеді. Жанкүйерлер үшін арнайы шоу-бағдарламалар, ұтыс ойындары мен түрлі белсенділіктер ұйымдастырылды. Көрермендердің белсенділігі де ерекше байқалды.

– Бұл – Өскемен үшін айтулы күн. Премьер-лигадағы алғашқы «үйдегі» ойынға халық ерекше дайындықпен келді. Қазірдің өзінде стадиондағы атмосфера тамаша. Біз жанкүйерлерге жақсы

эмоция сыйлау үшін барынша дайындалдық, – дейді Айдана Алтайбекқызы.

Ойын басталысымен жергілікті жанкүйерлер қолдауын айқын сезінген алтайлықтар қарсыластар қақпасына жиі шабуылдар ұйымдастырды. Мұндай сәттер кездесу барысында бірнеше мәрте қайталанды.

«Алтай Өскемен» клубына өскемендіктер мен қатар облыстың қалалары мен аудандарынан да жанкүйерлер арнайы келіп қолдау білдірді.

– Біз бүгін өз командамызға келіп, қолдау білдіріп отырмыз. Негізінен тұрақты қолдау көрсетіп келеміз. Арнайы фанклуб та бар. «Алтай» алда да чемпионат кестесінің жоғарғы орындарынан көрінеріне бек сенімдіміз, – деді жанкүйерлердің бірі Айзат Ахметова.

Алғашқы таймнан кейінгі үзіліс барысында Қазақстан эстрадасының танымал жұлдызы, бүгінгі кештің басты хедлайнері – TURAR алаңға шығып, жастар арасына кеңінен танымал әндерін шырқап, қала тұрғындарын спорт

мерекесімен құттықтады.

Алайда, 90 минут бойы қос команда да қанша тырысып баққанымен, ойынның негізгі уақытында да, қосымша белгіленген бес минутта да есеп ашылмады.

Сонымен екі сағатқа созылған матчта «Алтай Өскемен» жеңіске жетуге қанша күш салғанымен, «Ордабасы» командасының қақпасына гол соғылмады. Дегенмен, тартысты ойын барысында команда өз қақпасына да ешқандай гол жібермей, турнир кестесіндегі жағдайын тұрақты ұстап қала алды.

Кездесу аяқталған соң жанкүйерлермен бірге алаң ортасына келген аймақ басшысы Нұрымбет Сақтағанов екі ұжым да жанкүйерлер үшін тартысты ойын өрнегін көрсеткенін, қала тұрғындары үшін әдемі футбол мерекесі болғанын атады. Сонымен бірге, бүгінгі футбол кешіне арнайы келіп, өнер көрсеткен TURAR әншіге алғыс білдірді.

Футбол матчынан кейінгі баспасөз мәслихатында «Алтай Өскемен» футбол клубының бас бапкері Вахид Масудов

Қазақстан футболы көшбасшыларының бірімен кездескендерін әрі бұл команда бір жыл бұрын чемпион атанғанын, сондықтан, бұл ойын жерлес команда үшін аса оңай болмағанын жасырмады.

– Жалпы, біз қолдан келгеннің бәрін жасап, әсіресе, алғашқы минуттарда күшіміз тың кезде жоғары нәтижеге қол жеткізуге тырыстық. Сол сәтте қарсы шабуылдарымыз да жақсы ұйымдастырылды. Тіпті, бірнеше мүмкіндікті голға айналдырып, матч тағдырын шешуге де болатын еді. Бірақ, өкінішке қарай, шешуші сәтте соңғы нүктені қою жағы жетіспеді, – деді бас бапкер.

Дейтұрғанмен, ол жалпы алғанда мұндай матчтар чемпионатты көркейтіп, көрермен үшін қызықты ететінін айта келе, команда турнир кестесіндегі жағдайын сақтап қалғанын жеткізді.

– Біз барлық аймақтарды жауып, ойын тәртібін сақтауға тырыстық. Алайда, бізге ішкі ротация жетіспейтіні білінді, яғни ойыншыларды алмастырып отыру мүмкіндігі аз. Көптеген клубтардың құрамында он шақты легионер бар, ал бізде ондай мүмкіндік жоқ. Соған қарамастан, ойыншыларыма рахмет айтамын. Ойынды соңына дейін тамашалап, қолдау білдірген облыс әкіміне үлкен ризашылығымды білдіргім келеді. Сондай-ақ жанкүйерлерімізге рахмет. Көрермендердің осылай жиналып, командаға қолдау көрсетуі біз үшін үлкен мотивация, – деді Вахид Масудов.

Сонымен қатар бапкер алдағы жоспарларымен де бөлісті.

– Біздің жоспар біреу – Премьер-лигада тұрақтап қалу. Сол мақсат үшін бар күшімізді саламыз. Өкінішке қарай, алғашқы он ойында (оның екеуі Кубокта, сегізі чемпионатта) үнемі сырт алаңда ойнауға тура келді. Бұл біздің жігіттерге үлкен салмақ түсірді. Бізге барлық жақтан қолдау болды. Бірақ біз берілмейміз, өз жолымызбен алға жылжи береміз, – деді бас бапкер.

#ЖОБА

Өңірде облыс картасы бейнесіндегі бірегей экопарк ашылды

✍ Айдос МЫРЗАХМЕТОВ
📷 Жібек НҰРАХМЕТ

Өскемен қаласында «Таза Қазақстан» экологиялық саябағының салтанатты ашылуы өтті. Табиғатты қорғау мәдениетін насихаттауға бағытталған жоба Алтайдың төріндегі Шешек асуында орналасқан.

Саябақтың бірегейлігі – оның терең мағынадағы тұжырымдамасында. Демалыс аймағы тұтас Шығыс Қазақстан облысының картасы пішінінде жобаланып, өңірдің бірлігі мен табиғатқа деген жанашыр көзқарасын бейнелейді. Мұнда өңірдегі 13 қала мен ауданға арнайы орын бөлініп, әр өлке өкілдері өз көшеттерін отырғызды. Енді бұл жасыл желектер уақыт өте тамырын тереңге жайып, әр ауданның туған жер табиғатын қорғауға қосқан үлесінің символына айналмақ.

Игі бастамаға облыс әкімі Нұрымбет Сақтағанов қатысып, экологиялық мәдениетті қалыптастыру мен жасыл аймақтарды көбейтудің маңызын ерекше атап өтті.

– Облысымызда бұдан басқа үш экопарк дайындалу үстінде. Әр аудан, басқармалар мен кәсіпорындар бюджеттен тыс қаражатқа тиісті көшеттерді әкеліп, отырғызып өз үлесін қосуда. Байқаған-

дарыңыздай саябақ аумағы Шығыс Қазақстан облысының картасын қайталайды. Мұнда 6 мыңнан аса көшет әр ауданға тиесілі орынға отырғызылады. Бүгін мыңнан аса көшет отырғызамыз. Алдағы сенбіліктерде аудандар бұл жұмыстарды жалғастырады. Бұдан бөлек, жергілікті бизнесмендердің көмегімен тамшылату жүйесі орнатылатын болады. Қала тұрғындарына бұл керемет сый болып отыр. Демалыс күндері серуендеп келген адамдар өз шыққан жерінің көшетін тауып, мақтаныш сезіміне бөленетін болады. Жалпы бұл акция тек қоршаған ортаны емес, адамдардың өз бойын, ниетін, пейілін тазалауды, бірлікке шақыруды көздейді. Бірлік болмай, береке болмас. Осыны жадымызда ұстауымыз керек, – деді Нұрымбет Сақтағанов.

«Таза Қазақстан» аясында өңірде елді мекендерді абаттандыру, көшелерді тазарту және көгалдандыру жұмыстары жалғасуда. Соңғы жылдары облыстың қала-аудандарында қоғамдық орындарды жаңарту, ағаш отырғызу және экологиялық акцияларды ұйымдастыруға басымдық берілуде. Алтай ауданы әкімі Ренат Тілеуханұлы да өңірде жүргізіліп жатқан қарқынды жұмыстардың қорытындылары, жоспарлары туралы баяндады.

– 85 жобаға бір миллиард теңгеден астам қаражат қарастырылған. Ауданда абаттандыру, көшет отырғызу, екі ауылды жарықтандыру және «Таза Қазақстан»

акциясы аясында Бұқтырма жағалауында жаңадан арбат салу жұмыстары қолға алынатын болады. Бұдан бөлек, былтыр отырғызылған көшеттердің жай-күйін бақыладық, 90 пайызы аман-есен өніп, өсіп келеді. Биыл аудан бойынша 9500 түп ағаш отырғызу бойынша бар. Дені жастардан құрылған «Жас натуралист» ұйымымен белсенді жұмыстар жүргіземіз. Еңбегіміз де нәтижесін беріп отыр, былтыр республика бойынша 20 моно-қалалардың ішінде Алтай қаласы үздік үштікке кірді, – дейді Алтай ауданы әкімі Ренат Құрмамбаев.

Тарбағатай ауданынан келген жастар мен белсенді тұрғындар да экологиялық бастамаға қолдау білдіріп, саябақ аумағын көгалдандыру жұмыстарына атса-

лысты. Аудан өкілдерінің айтуынша, өңірде соңғы жылдары ағаш отырғызу мен қоршаған ортаны қорғауға бағытталған шаралар жүйелі түрде өткізіліп келеді.

– Президентіміздің «Таза Қазақстан» бастамасы Тарбағатай ауданында ерекше қарқынмен жүріп жатыр. Биыл ғана 7500 түп көшет егілді. Алда отырғызылатын ағаштар санын 9 мыңға жеткізу жоспарда бар. Бүгінгі акцияға 100-ден артық ағаш әкеліп отырғыздық, – дейді аудандық Жастар орталығының директоры Тасқын Мажитов.

Экологиялық саябақ алдағы уақытта тұрғындардың демалыс орнына ғана емес, табиғатты аялау мәдениетін қалыптастыратын маңызды қоғамдық кеңістікке айналуы тиіс.

#ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫНДАҒЫ ЖЕҢІСКЕ – 81 ЖЫЛ

Ерлік рухы ұлықталып, майдангерлерге құрмет көрсетілді

✍ Дәурен АЛЛАБЕРГЕНҰЛЫ
📷 Махаббат АХМЕТЖАНОВА

9 мамыр – Жеңіс күнінде Өскеменнің Ертіс пен Үлбі өзендері тоғысқан тұсындағы «Даңқ» мемориалында Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 81 жылдығына арналған салтанатты митинг ұйымдастырылып, шығысқазақстандық майдангерлерді еске алу рәсімі өтті. Ерлік пен елдікке тағзым жасалған тағылымды шараға ардагерлердің ұрпақтары, тыл еңбеккерлері мен өңір халқы жиналды.

Таң шапағы серпіліп, күн сәулесі айналаға молынан төгілген сәтте мемориал алаңын мұңлы әуен тербеп, әйгілі «День Победы» әнінің әуезі әуеледі. Алаңға жиналған өскемендіктер мен қала қонақтары Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің тарихи маңызын тебіреніспен еске алып, майдан даласында қаза тапқан боздақтардың рухына тағзым жасады. Отан үшін жанын қиған жерлес батырлардың ерлігі туралы үздіксіз естеліктер айтылды. Себебі, бейбіт өмірдің бағасын ұғындырған батырлар есімі ешқашан ұмытылмақ емес.

Мерекелік бағдарлама аясында жас ақындар мен өнерпаздар патриоттық өлеңдер оқып, көркем композициялар ұсынды.

Салтанатты митингте сөз сөйлеген облыс әкімі Нұрымбет Сақтағанов жан-қияр ерлік пен өр рухтың Ұлы Жеңісімен өрілген тарих – Отан үшін от кешкен батырлардың қайсарлығымен мәңгілікке жазылғанын атап өтті.

– Халқымыз ежелден «Ел үмітін ер ақтар, ел атағын ел сақтар» деп, Отанын қорғаған азаматтарын ерекше құрметтеген. Ұлы Жеңіспен өрілген тарихымыз – Отан үшін от кешкен батырларымыздың ерлігімен мәңгілікке жазылды. Сол себепті елдік жолында күрескен жауынгерлер мен тыл еңбеккерлері әрқашан ұлықтауға лайық. Ардагерлердің ерлігі – кейінгі ұрпаққа мәңгі үлгі. Жас ұрпақ ата-бабаларымыздың қаһармандығы мен қайсарлығын әрдайым есте сақтап, соларға қарап бой түзейді. Біз есімдері тарих бетінде алтын әріппен жазылған аға буын алдында өлшеусіз қарыздармыз. Ешкім де, ешқашан да ұмытылмайды. Ерлік даңқы ешқашан өшпейді. Ұлы Жеңіс мерекесінде біз Отан соғысының от-жалынында қаза тапқан боздақтардың рухына тағзым етіп, бас иеміз! – деді аймақ басшысы.

Өкінішке орай, жыл сайын есімдері ел тарихында алтын әріппен жазылған ардагерлердің қатары сиреп келеді. Бүгінде Шығыс Қазақстанда Жеңіс мерекесін Ұлы Отан соғысының 6 ардагері және үш мыңнан астам тыл еңбеккері қарсы алып отыр. Оларға мемлекет тарапынан жан-жақты қолдау көрсетіліп келеді.

– Бұл – біздің парызымыз әрі қасиетті міндетіміз. Құрметті ардагерлер! Сіздер – батылдықтың, төзімділіктің, отансүйгіштіктің жарқын үлгісіздер. Сіздер – біздің мақтанышымыз, елдің тірі тарихысыздар. Сіздерге бас иіп, шексіз алғыс айтамыз! Баршаңызға зор денсаулық, ұзақ ғұмыр, отбасы амандығын, жақындарыңыздың қамқорлығы мен ыстық ықыласын тілеймін. Бұл күн – бейбітшіліктің қадірін ұғындыратын, татулық пен бірліктің маңызын еске салатын мереке. Елімізде әрдайым тыныштық орнап, аспанымыз ашық болсын! Ұлы Жеңіс күні құтты болсын! – деді облыс әкімі Нұрымбет Сақтағанов.

Шараның ең әсерлі сәттерінің бірі – бір минут үнсіздік жарияланған мезет

болды. Мемориал алаңында метроном үні жаңғырып, жиналған жұрт майданнан оралмаған шығысқазақстандық жауынгерлерді көздеріне жас ала отырып, үнсіз еске алды.

Келесі ретте оркестрдің сүйемелдеуімен Даңқ мемориалындағы мәңгілік алауға гүл шоқтарын қою рәсімі өтті.

Алдымен аймақ басшысы Нұрымбет Сақтағанов және облыстық ардагерлер кеңесінің төрағасы Айтқазы Шерубаев бастаған майдангерлер мен тыл еңбеккерлері, Өскемен қаласының әкімі Алмат Ақышов, Өскемен қалалық ардагерлер кеңесінің төрағасы Олег Фролов, Парламент Сенатының депутаты Ольга Булавкина, Өскемен қалалық мәслихатының төрағасы Александр Светаш құрметпен гүл шоқтарын мәңгілік алау басына қойды.

Салтанатты рәсімге Өскемен гарнизонының әскери құрылым өкілдері де қатысып, әскери борыш пен отансүйгіштік рухын паш етті. Сонымен бірге, құқық қорғау және қадағалау органдарының басшылары мен қызметкерлері де қатысты.

Жеңіс рухына тағзым ету рәсімінде Ауған соғысы ардагерлері мен мүгедектерінің облыстық одағы, Чернобыль ардагерлері одағы, Тәжік-Ауған шекарасы ардагерлері ұйымы және Таулы Қарабақ ардагерлері мен мүгедектері қоғамдық бірлестігі гүл шоқтарын қойып, қаза болған жауынгерлерді еске алды.

Даңқ мемориалындағы бұл тағзым шарасы – Ұлы Жеңістің тарихи маңызын жас ұрпақ санасына мықтап сіңіріп, ел қорғаған ерлердің есімін ұлықтауға бағытталған маңызды рухани мереке.

– Әкем – Ауқатай Түйебаев 1941 жылы соғысқа аттанып, 1944 жылы елге оралды. Курск доғасы шайқасына қатысқан. Соғыста екі көзінен айырылды. Ол кісілер бастан кешкен қиындықтарын біз, ұрпағымыз көрмесін. Қазақстанымызға тыныштық, халқымызға амандық берсін! Соғысқа қатысқан барлық ардагерлерді құттықтаймын. Дендері сау болсын, аман-есен ұрпақтарының ортасында жүрсін. Жеңіс күні құтты болсын! – деді Күршім ауданының тумасы Бәтиса Ауқатайқызы.

ӨСКЕМЕН АСПАНЫН СОҒЫС ЖЫЛДАРЫНЫҢ ӘНДЕРІ ТЕРБЕДІ

Облыс орталығында бұл күні Жеңіс мерекесіне арналған мәдени-танымдық шаралар үздіксіз жалғасты. «Даңқ» мемориалы алаңындағы үлкен сахнада 1941-1945 жылдарды қамтыған Ұлы Отан соғысындағы Жеңісті мерекелеуге арналған мерекелік концерт пен театрландырылған қойылымдар жұртшылық назарына ұсынылды.

Мерекелік концерттік бағдарламаны Өскемен тұрғындарымен бірге аймақ басшысы Нұрымбет Сақтағанов та тамашалады. Сахнада облысқа белгілі өнерпаздар, шығармашылық ұжымдар, театр әртістері және вокалдық топтар қатысып, көрерменге мазмұнды әрі әсерлі концерт ұсынды.

Мереке бағдарламасы сахнада дәстүрлі түрде гүл шоқтарын қою рәсімінен басталып, соғыста ерлік көрсеткен батырлардың рухына тағзым жасалды. Одан кейін сахна шымылдығы ашылып, пролог ретінде «Инкар» және «Жастар» топтарының орындауындағы «Соғыстан соңғы көктемі» композициясы көрермен көңілін бірден баурап алды.

– Біз майдангерлерді әрқашан мақтаныш етеміз. Сондықтан да бүгін арна-

ӨСКЕМЕНДІКТЕР БЕЙБІТ КҮНДЕР ҚҰРМЕТІНЕ РЕКОРД ОРНАТТЫ

9 мамыр күні Өскемендегі «Даңқ» мемориалы кешенінде «Жеңіс рекорды» атты патриоттық-спорттық ерекше сайыс ұйымдастырылды. Ауқымды іс-шара Ұлы Отан соғысында қаза тапқан жауынгерлер мен батырларды еске алуға арналды.

Ұйымдастырушылардың айтуынша, бұл күн тек мерекелік шара ғана емес, бейбіт өмірдің қадірін ұғындыратын ынтымақ пен бірлік алаңына айналды.

– Жобаның басты ерекшелігі – қатысушылар символикалық рекорд орнатуға атсалысты. Әрбір жасалған қолмен жерден көтерілу қимылы (отжимание) «алғыс бірлігі» ретінде есептелді. Жалпы саны – 1945 жылдың 9 мамырынан бері өткен бейбіт күннің санына тең болуы тиіс. Яғни, 29 585 рет бәріміз бірігіп, жерден серіппе жасауымыз қажет. Рекорд орындарына сенімдіміз. Сонымен қатар бір мезетте ең көп адамның бірге жаттығу жасау рекорды да тіркелмекші, – деді спорттық шараны ұйымдастырушылардың бірі, облыстық «Достық үйі – қоғамдық келісім орталығы» жанындағы жастар театрының актері Бекарыс Дәуренұлы.

Іс-шара үш негізгі бөлімнен тұрды. Алғашқысы – батырларды еске алуға арналған салтанатты ашылу мен үнсіздік минуты. Одан кейін «Жеңіс толқыны» атты ортақ жаттығу ұйымдастырылып, қатысушылардың нәтижесі арнайы экранда көрсетілді.

Бағдарлама аясында «Денсаулық фестивалі» де өтті. Қала тұрғындары мен қонақтары Бауыржан Момышұлы, Әлия Молдағұлова және Жәнібек Елеусізовтің есімі берілген спорт алаңдарында кроссфит, гир көтеру, эстафета секілді спорттық ойындарға қатысты. Сондай-ақ жарыс барысында концерттік бағдарлама да ұсынылды.

Патриоттық шараға 10 жастан бастап, 70 жасқа дейінгі тұрғындар жоғары белсенділікпен қатысты.

– Қазірдің өзінде 700-ге тарта қала тұрғындары мен қонақтары қатысып үлгерді. Классикалық жаттығуды орындай алмайтындар үшін жеңілдетілген нұсқалар – орындыққа сүйеніп көтерілу, тіреп тұрып жаттығу және отырып-тұру секілді баламалы жаттығулар қарастырылды, – деді патриоттық-спорттық шараны ұйымдастырушылардың бірі Владислав Киреев.

Шара соңында әр қатысушыға есімі мен ортақ рекордқа қосқан үлесі көрсетілген сертификат табысталып, жеңімпаздарға қаланың танымал жаттығу залдарына арнайы жолдамалар берілді.

Айта кетейік, бұл күні Жеңістің 81 жылдығына арналған салтанатты құрмет пен тағзым шаралары өңіріміздің барлық қалалары мен аудандарында өткізілді.

#ҚҰРМЕТ

Аймақ басшысы соғыс ардагерін Жеңіс күнімен құттықтады

✍ Айдос МЫРЗАХМЕТОВ
📷 Махаббат АХМЕТЖАНОВА

Ұлы Жеңістің рухы – майдан даласында от кешкен ардагерлердің тағдырымен өлшенеді. Сол ерлік шежіресінің тірі куәгерлерінің бірі – Ұлы Отан соғысының ардагері Михаил Яковлевич Головатюкке Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Жеңіс күніне арналған Алғыс хаты табысталды. Мемлекет басшысының құттықтауын жеткізген облыс әкімі майдангердің ерлігі мен бейбіт өмір жолындағы қажырлы еңбегі кейінгі ұрпаққа мәңгілік өнеге екенін атап өтті.

Ғасырға жуық ғұмырында соғыстың да, еңбектің де ауыр жүгін көтерген Михаил Яковлевич Головатюк – тағдырдың талай тезінен өткен арда азаматтардың бірі. Ол 1927 жылдың 15 қазанында Иркутск облысындағы Кутулик ауылында дүниеге келген. Балалық шағы ел басына күн туған зұлмат кезеңмен тұспа-тұс келді. Облыс әкімі ардагер шаңырағына арнайы барып, Президенттің Жеңіс күніне арналған құттықтау хатын оқып берді.

«Сізді Ұлы Жеңіс күнімен шын жүректен құттықтаймын! Бұл мереке жеңімпаз ұрпақтың қайсар рухы мен теңдессіз төзімділігінің символы болып табылады. Адамзат тарихындағы ең қантөгісті соғыстың барлық ауыртпалығы мен қиыншылығын көтере

отырып, сіздер біздің бейбіт өмірге, бостандыққа және жарқын болашаққа деген құқығымызды қорғап қалдыңыздар. Сіздің өмір жолыңыз өскелең ұрпақ үшін шынайы отансүйгіштіктің жарқын үлгісі болып саналады. «Ешкім де ұмытылмайды, ештеңе де ұмыт қалмайды» – Жеңіс күнінің мәні осы сөздерде жатыр. Халқымыз майдангерлер мен тыл еңбеккерлерінің теңдессіз ерлігі мен жанқиярлық еңбегін әрдайым есте сақтап, құрметтейтін болады. Барша отандастардың атынан сізге зор денсаулық пен амандық тілеймін!» – делінген құттықтау хатта.

Кездесу барысында Нұрымбет Сақтағанов ардагердің өнегелі өмір жолына, ұрпақ тәрбиесіндегі тағылымына ерекше тоқталды.

– Адам өз ұрпағымен мәңгі жасайды. Сізге тамаша ұлдарыңыз, немерелеріңіз бен шөберелеріңіз үшін алғыс айтқымыз келеді. Міне, мысалы, Владимир Михайлович – еңбек адамы. Кәсіпорынды басқарды, «Востокмашзаводтың» вице-президенті болды, «Алтай» футбол клубын басқарды, Өскемен қалалық мәслихатының хатшысы, қала әкімінің орынбасары, облыстық мәслихаттың хатшысы қызметтерін атқарды. Осы жетістіктердің бәрінің артында сіздің өнегеңіз тұр. Сіз балаларыңызды еңбекке, адал жұмысқа баулыдыңыз. Сол үшін сізге үлкен рақмет. Тағы да қайталап айтамын: адам өз ұрпағымен мәңгі жасайды. Сіздер – жеңімпаз ұрпақтың өкілдерісіздер. Біз сіздерді мақтан тұтамыз. Сіздердің арқаларыңызда бүгінде біз бейбіт аспан астында өмір сүріп жатырмыз. Балалар білім алып, еңбек

етіп, шығармашылықпен айналысып, ел игілігі үшін еңбек етуде. Мұның бәрі – сіздердей жеңімпаз ұрпақ өкілдерінің арқасы, – деді Нұрымбет Аманұлы.

Михаил Яковлевичтің майдан жолы да ел тарихындағы ең ауыр кезеңдермен астасып жатыр. 1943 жылы небәрі 16 жасында еңбек армиясына мобилизацияланып, Иркутскіден Байкалға дейінгі тайга арасындағы теміржол құрылысына қатысады. Арада бір жыл өткенде, жасы 17-ге де толмаған бозбала әскер қатарына шақырылып, Қиыр Шығысқа аттанады. Ол 579-атқыштар полкінің құрамында автоматшы болды.

Еуропадағы соғыс аяқталуға жақындағанымен, алда Жапонияға қарсы шешуші шайқастар күтіп тұрған еді. Михаил Яковлевич тарихтағы ең ауқымды әрі ең жылдам әскери операциялардың бірі саналған Маньчжурия

операциясына қатысты. От пен оқтың ортасында жүріп, ол ел алдындағы борышын абыроймен атқарды.

Өз кезегінде ардагер де ақжарма тілегін жеткізді.

– Жеңіс күнімен Сізді де құттықтаймын. Мықты денсаулық, бақ-береке тілеймін. Әр ісіңіз оңға бассын. Қазақстанға, барша жұртына бақыт тіледім. Бұл елде әрдайым береке және бейбітшілік болсын, – дейді Михаил Головатюк.

Соғыс аяқталған соң Михаил Яковлевич туған жеріне оралып, отбасын құрды. 1951 жылы Өскеменге қоныс аударып, қорғасын-мырыш комбинатында балқытушы болып еңбек жолын бастады. Металлургия саласында 30 жыл бойы табанды еңбек еткен майдангер өндірістің өркендеуіне өлшеусіз үлес қосты.

Жеңіс рухы: тағзым мен тебіреніске толы кеш

✍ Юлия СОЛОВЬЕВА
📷 Руслан АКМАТАЛИЕВ

9 мамыр күні кешкісін Өскемендегі «Жеңіс» мемориалдық кешені маңын ерекше рух кернеді. Майдан жылдарының жүрекке жететін әндері қалықтап, ел жадындағы өшпес естеліктер қайта тірілгендей әсер сыйлады. Ұлы Жеңістің 81 жылдығына арналған мерекелік концертке жиналған жұрт ерлікке тағзым етіп, бейбіт өмір үшін жанын қиған боздақтардың рухына құрмет көрсетті.

Кеш шымылдығы театрландырылған қойылыммен ашылып, сахнада сұрапыл соғыс жылдарының суреті жанды бейнедей өрілді. Ән мен биді ұштастырған көркем композициялар көрерменді өткен ғасырдың ауыр кезеңіне жетелеп, жүректерге сағыныш пен мақтаныш сезімін ұялатты.

Сахна төріндегі LED-экраннан майдангерлердің жүздері көрінген сәтте алаң іші бір сәтке тына қалғандай болды. Терең ойға шомған ардагерлердің жанары бүгінгі ұрпаққа үнсіз тіл қатып, ерлік ешқашан ұмытылмауға тиіс екенін еске салғандай әсер қалдырды.

Бұл кешке өскемендіктер отбасыларымен келді. Ақ жаулықты әжелер, кеудесіне орден таққан қариялар, қол ұстасқан жас жұбайлар мен балғын бүлдіршіндер – бәрі де бір алаңға тоғысып, ортақ тарих алдында тағзым етті. Ұрпақтарды біріктірген сол сәтте Жеңістің шынайы құны мен бейбіт күннің қадірі тереңірек сезілді.

Концертте облыстық филармонияның әртістері, полиция департаментінің хоры, танымал хореографиялық ұжымдар мен өңірге белгілі әншілер

өнер көрсетті. Әсем Рыспаева, Эльдар Уадинов, Евгений Выблов, Арника Байбосынова, Игорь Мещеряков және өзге де өнерпаздардың орындауындағы әндер көрермен көңілін толқитты. Кештің ерекше әсерлі сәттерінің бірі еңбек сіңірген әртіс Вячеслав Ткачтың орындауындағы майдан әндері болды. Сағынышқа, үміт пен өрлікке толы әуендер көрерменнің жүрегін тербеді. Ал Арника Байбосынованың орындауындағы «Әлия» әні көпшілікті терең тебіреніске салды. Қазақтың батыр қызы Әлия Молдағұлованың ерлігіне арналған туынды залға жиналған жұрттың жан дүниесіне жол тапты. Небәрі он сегіз жасында қолына қару алып, Отан үшін от кешкен қайсар қыздың тағдыры әнмен бірге қайта жаңғырғандай болды.

Кеш соңында мемориал маңын ерекше бір жылылық баурады. Жиналған жұрт соғыс жылдарының әндерін

бірге шырап, естеліктерімен бөлісіп, Жеңістің қадірін жүрекпен сезінді. Сол бір кеште өткен мен бүгіннің арасы жақындап, ерлікке тағзым еткен елдің рухы асқақтай түсті.

БОЗДАҚТАРҒА БАҒЫШТАЛҒАН 7199 ШЫРАҚ

«Өз шырағыңды жақ» азаматтық-патриоттық акциясына жиналған жұрт майданнан оралмаған боздақтардың рухына тағзым етті. Жүрек түкпіріндегі алғысын алаулаған шырақтармен жеткізді.

Бұл кеште жағылған 7199 шырақ – бейбіт күн үшін жанын пида еткен өңір майдангерлерінің өшпес рухына арналған үнсіз тағзым. Мыңдаған шырақтан бес жұлдыз бейнесі мен оның төріне Ұлы Жеңістің 81 жылдығын айшықтайтын «81» саны бейнеленді. Қараңғылық қойнауында жымыңдаған оттар ел жа-

дынан өшпейтін ерлік пен ұрпаққа аманат болған тарихи жадының символындай әсер қалдырды.

Акцияға облыс әкімі Нұрымбет Сақтағанов отбасымен бірге қатысып, көпшілікпен майдангерлер рухына тағзым етті. Бұл ерлікке құрметтің, өткенге тағзымның және тарихи сананы ұрпақтан-ұрпаққа жеткізудің жарқын көрінісі еді.

Мемориал алаңына жиналған жұрттың қарасы қалың болды. Бәрі де үнсіздікпен тағзым етті. Бірі атасын еске алды, бірі сұрапыл соғыс жайлы естеліктерді жүрегінен өткізді. Ал алаулаған әрбір шырақ майдан даласында қалған тағдырлардың мәңгі сөнбес шуағындай көрінді.

Жыл сайын ұйымдастырылатын «Өз шырағыңды жақ» акциясы өскемендіктерді ортақ тарихи жады мен ұлт руханияты төңірегіне топтастырып келеді. Себебі Жеңіс – миллиондаған тағдырдың көз жасы мен қайсарлығы, ұрпаққа аманат болған ұлы тарих.

ЖЕҢІС КЕШІНІҢ ЖАРҚЫН НҮКТЕСІ

Кешкісін Өскемен аспанын жарқыраған отшашу көмкерді. Жеңістің 81 жылдығына орай ұйымдастырылған мерекелік отшашу қала тұрғындарына ерекше әсер сыйлап, тағылым мен тағзымға толы күннің қорытындысы болды.

Түнгі аспанда құбылған алуан түсті шұғылалар Жеңіс рухын асқақтатып, майдангерлердің ерлігіне деген құрметті айшықтай түскендей.

Жиналған жұртшылық батыр балаларының жанқияр ерлігін еске алып, бейбіт күннің қадірін сезінді. Ал мерекелік отшашу Жеңіс күніне арналған әсерлі кештің жарқын қорытындысы болды.

#МӘДЕНИЕТ

Республикалық айтыста Шығыстың ақыны топ жарды

✍ Айна ЕСКЕНҚЫЗЫ

Сыр елінде даңқты қолбасшы Жалаңтөс Баһадүрдің 450 жылдығына арналған республикалық ақындар айтысы өтті. Аламан айтыста Шығыстың мақтанышы, талантты айтыскер ақын Жұлдызай Маратбек бас жүлдені иеленді.

Жалаңтөс Баһадүр - Қазақ хандығының сындарлы кезеңінде саясаткер әрі қолбасшы болған, ел есінде мәңгі сақталған бірегей тұлға.

Айтыс аламында 12 ақын бақ сынады. Қорытындысында Шығыстың ақын қызы Жұлдызай Маратбек бас жүлдені иеленсе, үш дүркін «Алтын домбыра» иегері, қызылордалық Мұхтар Ниязов I орынды қанжығасына байлады. II орынды Қызылжардың құлагері Хавдолла Бейісхан алса, III орынды қыз бен жігіт айтысының жүйрігі Мақсат Ақанов пен Сырдың талантты перзенті Мейірбек Сұлтанхан өзара бөлісті. Ал Жалаңтөс Баһадүр атындағы арнайы жүлдемен белгілі айтыскер ақын Дидар Қами марапатталды.

Алаш рухын асқақтатқан дүбірлі додада жерлесіміздің мерейі үстем болып, Шығыс өнерінің абыройын тағы бір мәрте биіктетті. Бұл – барша шығыс жұртының қуанышы мен мақтанышы.

Облыс әкімі республикалық айтыста бас жүлдені жеңіп алған айтыскер ақын Жұлдызай Маратбекті арнайы қабылдап, жеңісімен құттықтады. Аймақ басшысы жас ақынның бұл жетістігін жоғары бағалап, оның өнері мен ізденісін ерекше атап өтті.

«Қызылордада өткен республикалық айтыста бас жүлдені иеленген айтыскер ақынымыз Жұлдызай Маратбекті қабылдап, ізгі тілегімді жеткіздім. Ол кілең сайдың тасындай іріктелген сөз зергерлерінің ішінен оза шапты. Жұлдызайдың жеңісі – мұқым Шығыс өнерінің мерейі. Осындай дарынды жастарымыз барда қазақтың айтыс өнері биіктей беретініне сенімім мол», – деді облыс әкімі.

Әкім өз сөзінде Жұлдызай Маратбектің бұл жеңісі тек жеке табыс емес, тұтас өңірдің рухани абыройын көтерген маңызды жетістік екенін атап өтті. Сондай-ақ, алдағы уақытта да жас ақынға шығармашылық табыс, биік белестер мен ел құрметіне бөленуіне тілектестік білдірді.

#«АУЫЛ АМАНАТЫ»

Бірегей бағдарламаның берері мол

✍ Дәурен АЛЛАБЕРГЕНҰЛЫ
📷 Нелли АХМЕРОВА

Облыста «Ауыл аманаты» бағдарламасы аясында жүзеге асқан жобалар ауыл тұрғындарының табысын арттырып, жаңа жұмыс орындарын ашуға жол ашуда. Өңірімізге сапары барысында Премьер-Министрдің кеңесшісі Ералы Тоғжанов бұл бастаманың тиімділігіне куә болды.

СЕРЕБРЯНСК ҚАЛАСЫНДА ЕНДІ САПАЛЫ ИНТЕРНЕТ БАР

«Ауыл аманаты» республикалық бағдарламасының шарапатымен өңірдегі «Ұлан телеком» ауыл шаруашылығы өндірістік кооперативі Серебрянск қаласына сапалы интернет желісін тартып жатыр.

Кооператив басшысы Азамат Биғалиевтің жетекшілігімен қолға алынған жоба аясында 27 миллион 821 мың теңге көлемінде шағын несие берілді. Қаржы ауылдық елді мекендер мен шағын қалаларда жоғары жылдамдықтағы интернет желісін тартуға қажетті заманауи құрал-жабдықтарды сатып алуға бағытталған.

– Жоба облыстың Алтай ауданына қарасты Серебрянск қаласы мен Ұлан ауданының орталығы Қасым Қайсенов кентінде іске асуда. Оның аясында екі жаңа жұмыс орны ашылды. Барлығы 15 жұмысшымыз бар. Нәтижесінде елді мекендер тұрғындары жоғары жылдамдықтағы интернетке қол жеткізіп, цифрлық қызметтерді кедергісіз пайдалану мүмкіндігіне ие болды, – деді Азамат Шәкенұлы.

Өз кезегінде «Ұлан телеком» басшысы егер қаржылай қолдау берілетін

болса, бұл жұмысты облыс елді мекендерінде ары қарай да жалғастыруға ниетті екенін жеткізді.

ПОЛЯНСКОЕДАҒЫ ФЕРМА – АУЫЛҒА ЖАН БІТІРГЕН ЖОБА

ҚР Премьер-Министрінің кеңесшісі Ералы Тоғжанов Алтай ауданының Полянское ауылында былтыр жыл соңында ашылған, мың бас ірі қараға арналған тауарлы-сүт фермасында болып, шаруашылықтың жұмысын оң бағалады. Бұл жерде ол «Ауыл аманаты» жобасының мүмкіндіктерін толық пайдалану қажеттілігін атады.

Қазірдің өзінде сексеннен астам адамды тұрақты жұмыспен қамтып, сапалы сүт өндіруді жолға қойған тауарлы-сүт фермасының құрылысы «AMANAT» партиясы сайлауалды бағдарламасының аясында өткен жылдың соңында қолданысқа берілді.

Мұндағы сапалы сүт өндіруге бағытталған қондырғылар мен мал күтуге арналған техникалардың барлығы да шетелдік жабдықтар, тіпті сиырлардың өзі де шекара сыртынан жеткізілген голштин-фриз тұқымды ірі қара.

Ал осындай іргелі кәсіпорынды жергілікті халықтың арасынан шыққан өз ісінің мамандары мен білікті жас кадрлар басқарып отыр.

Инвестициялық жоба «Ертис» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы арқылы жылдық 2,5 пайыздық жеңілдетілген несие есебінен қаржыландырылған. Жоба құны – 10,151 млрд теңге. Оның 5,453 млрд теңгесі – кәсіпорынның өз қаражаты.

– Қаржыландыру 2024 жылы үш кезең бойынша жүзеге асырылды. Атап айтқанда, 2 млрд 226 млн теңге мал азығын дайындайтын техника мен тех-

нологиялық жабдықтарды сатып алуға жұмсалса, 7 млрд 371 млн теңге құрылыс-монтаж жұмыстарына бағытталды. Сонымен қатар 553,7 млн теңгеге Голландиядан голштин-фриз тұқымды 350 бас асыл тұқымды ірі қара мал сатып алынды. Ферма жоғары өнімді техникамен толық жабдықталған. Олардың басым бөлігі шетелден әкелінген. Нысан толық іске қосылғаннан кейін жылына 6 мың тонна сүт өндіруге мүмкіндік береді. Соған орай, алдағы уақытта тағы да қосымша жұмыс орындары ашылады, – деді «Мойылды-Байқоңыр» ЖШС директорының мал шаруашылығы жөніндегі орынбасары Сергей Бухряков.

Ферма мамандарының айтуынша, бұл кәсіпорын жобалық қуаты мен өндіріс көлеміне қарай бүгінгі уақытта республика бойынша алтыншы орында келеді, алда үздік бестікке ену межесі тұр.

БЫЛТЫРМЕН САЛЫСТЫР- ҒАНДА КӨРСЕТКІШТЕР 31 ПАЙЫЗҒА ДЕЙІН ӨСКЕН

Аталған сиыр фермасының жұмысын оң бағалаған Ералы Тоғжанов шаруашылық басында аймаққа жасаған сапарын қорытындылап шағын сұхбатта берді.

– Шығыс Қазақстан облысында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың тапсырмасына сәйкес «Ауыл аманаты» бағдарламасының жүзеге асырылуын қарастырдық. Өткен жылы атқарылған жұмыстар жан-жақты сараланып, биыл олардың нақты нәтижелері көрініс бере бастаған. Жалпы көрсеткіштер былтырмен салыстырғанда 15-31 пайызға дейін өскен. Бұл – өте жақсы нәтиже. Осы сапарда бірнеше ауылды аралап шықтық. Соның ішінде Глубокое ауданына қарайтын Ново-Ульбинка ауылында болдық. Онда шағын ғана бір отбасы 400 тауық өсіріп, өз кәсібін табысты дамытып отыр. Ауласын нағыз жұмыс орнына айналдырған. Бүгінде олар 400-500 тауықтың есебінен ай сайын шамамен 600 мың теңге табыс табуда. Бұл – адал еңбек пен мемлекеттік қолдаудың нақты нәтижесі, – деді Ералы Лұқпанұлы.

Оның айтуынша, әрбір ауыл тұрғыны өз ауласын шағын бизнес көзіне айналдыра алады. Мұндай бастамалар бір отбасының ғана әл-ауқатын арттырып қана қоймай, тұтас мемлекеттің экономикасына оң әсер бермек.

Биыл «Ауыл аманаты» жобасын іске асыру үшін облысқа 4,5 миллиард теңге бөлінген. Бұл қаражат нақты жобаларды жүзеге асыруға бағытталмақ.

– Біз облыстың бұл қаражатты тиімді игеретініне толық сенеміз. Әрбір жоба ауыл тұрғындарының табысын арттыруға, жаңа жұмыс орындарын ашуға және шағын кәсіпкерлікті дамытуға қызмет етуге тиіс. Ауылдық жерлерде кепіл мәселесі де өзекті екенін білеміз. Әсіресе, шағын ауылдарда тұрғын үйлердің нарықтық құны төмен болғандықтан, оларды кепілге қою кезінде қиындықтар бар. Бұл мәселе де назарға алынып, тиісті мемлекеттік органдармен бірлесіп шешілетін болады. Бұл – Президент тапсырмасы. Сол себепті, ауыл халқына берілген осындай мүмкіндіктерді толық пайдалануымыз қажет. Жоба тек ауыл шаруашылығын дамытуға ғана емес, жалпы ауылдың экономикасын көтеруге арналған. Біздің азаматтар құс та өсіре алады, жеміс-жидек те баптайды. Сондықтан шетелден сатып алуға тәуелді болмай, ауылда тұрғасын өз өнімімізді өзіміз өндіріміз қажет. Бұл – табыс көзі, бұл – жаңа жұмыс орны. Артық өнімді өткізіп, қосымша пайда табуға да барлық мүмкіндік бар, – деп түйіндеді өңірге сапар барысын ел Премьер-Министрінің кеңесшісі Ералы Тоғжанов.

#ӘЛЕУМЕТТІК АКЦИЯ

Өңірде «AMANAT керуені» жолға шықты

Жалғас САКАДИЕВ

Облыста ауыл тұрғындарына қолдау көрсетуге бағытталған ауқымды «AMANAT керуені» әлеуметтік акциясы басталды. Игі бастама «AMANAT» партиясының облыстық филиалының ұйымдастыруымен жүзеге асып, мамыр–маусым айларында өңірдің барлық аудандарын қамтиды.

Акцияның алғашқы кезеңі 5–28 мамыр аралығында өтеді. Керуен өз жұмысын Самар ауданынан бастап, шалғай ауылдардағы тұрғындарға медициналық, әлеуметтік және құқықтық көмекті жақындатуды көздеп отыр.

Жоба аясында Өскемен қаласындағы Онкология және хирургия орталығының білікті мамандары ауыл тұрғындарын тегін қабылдауда. Атап айтқанда, онколог, маммолог, гинеколог, уролог дәрігерлер кеңес беріп, қажетті тексерулер жүргізуде. Сонымен қатар, Astana Vision клиникасының офтальмологтары да арнайы құрал-жабдықтармен келіп, тұрғындардың көз саулығын тексеріп, нақты ұсыныстар беруде.

ШҚО бойынша «AMANAT»

партиясы әйелдер қанатының жетекшісі Зарина Камасованың айтуынша, бұл акция – ауыл тұрғындары үшін аса қажет жоба.

– Бүгін өте маңызды әрі игі шара басталды. Акция мамыр және маусым айлары бойы жалғасады. Біз үлкен медициналық бригадамен келдік. Мақсатымыз – тұрғындарға медициналық, психологиялық және құқықтық көмек көрсету. Самар ауданында офтальмолог сияқты бейінді мамандар әрдайым бола бермейді. Сондықтан біз арнайы құралдармен келіп, толық тексеріс жүргізіп, қажет болса ем тағайындаймыз. Мұндай акциялар ауыл тұрғындары үшін өте маңызды. Әсіресе қалаға бара алмайтын жандарға нақты көмек

көрсетіледі, – деді ол.

Сонымен қатар, акция аясында ерекше қажеттілігі бар балалардың ата-аналарымен кездесулер өткізіліп, оларды оқыту мен жұмысқа орналастыру мүмкіндіктері түсіндіріледі.

Өз кезегінде, қалалық мәслихат депутаты, медицина ғылымдарының кандидаты Гүлмира Сағидуллина бұл бастаманың ауқымына тоқталды.

– Бұл – тек бір реттік шара емес, толыққанды медициналық тексеріс деуге болады. Бүгін әртүрлі саладағы дәрігерлерден құралған үлкен бригада келді. Онкологтар, офтальмологтар, фтизиатрлар, АИТВ/ЖИТС орталығының мамандары тұрғындарды қабылдауда. Біз әйелдер мен ерлер денсаулығын қатар

қамтып отырмыз. Негізгі мақсат – аурудың алдын алу, ерте анықтау және дер кезінде ем жүргізу. Осы арқылы ауыл тұрғындарының облыс орталығына бару қажеттілігін азайтамыз, – деді ол.

Акция барысында тек медициналық көмекпен шектелмей, әлеуметтік бағыттағы жұмыстар да қамтылуда. Жоғары оқу орындарының өкілдері мектеп бітіруші түлектерге кәсіби бағдар берсе, Халыққа қызмет көрсету орталығы мен Жұмыспен қамту басқармасының мамандары мемлекеттік қызметтер, гранттар мен кәсіп бастау мүмкіндіктері туралы кеңес беруде.

«AMANAT» партиясы облыстық филиалының атқарушы хатшысы Жанат Мекеева бұл бастаманың маңызын ерекше атап өтті.

– Самар ауданында облыстық деңгейдегі ауқымды әлеуметтік акция басталды. Негізгі мақсат – ауыл тұрғындарын сапалы әрі тегін медициналық қызметпен қамту. Оннан астам онколог маман, офтальмолог дәрігерлер қажетті құрал-жабдықтарымен келіп, кешенді тексеру жүргізуде. Сонымен қатар әлеуметтік қолдау бағытында да нақты жұмыстар атқарылуда. Бұл акция тұрғындарға жан-жақты көмек көрсетуге бағытталған, – деді ол.

Акцияның алғашқы күнде-

рінен-ақ тұрғындар тарапынан қызығушылық жоғары. Самар ауданының тұрғыны Ғайниқамал Кунафина мұндай бастаманың қолжетімді болғанына қуанышты екенін жасырмады.

– Былтыр осында операция жасатқан едім. Бүгін қайта келіп, тексеріліп отырмын. Осындай білікті дәрігерлердің ауылға келіп, тегін қабылдауы біз үшін үлкен көмек. Қалаға бару әркімнің қолынан келе бермейді. Сондықтан мұндай мүмкіндік болғанына өте қуаныштымын, – дейді ол.

Ал Көкжота ауылының тұрғыны Нажинов Ерлан бұл акцияның тек әйелдерге ғана емес, ер азаматтарға да пайдалы екенін атап өтті.

– Көп жағдайда ер адамдар дәрігерге қаралуға уақыт таппай жатады. Ал мұндай кезде білікті мамандардың ауылға келуі – үлкен мүмкіндік. Бұл тек әйелдерге ғана емес, ерлерге де өз денсаулығын тексертіп, кеңес алуға жақсы жағдай, – дейді ауыл тұрғыны.

Жалпы, «AMANAT керуені» жобасының басты мақсаты – ауыл тұрғындарының сапалы медициналық қызметтерге қолжетімділігін арттыру, құқықтық және әлеуметтік көмек көрсету, сондай-ақ аурулардың алдын алып, оларды ерте кезеңде анықтауға ықпал ету.

#СПОРТ

Еркін күресте 230-дан астам жас спортшы бақ сынады

Жалғас САКАДИЕВ

Самар ауданында еркін күрестен жасөспірімдер арасында Қазақстан Республикасының жүлдегерлері, Самар ауданының еңбек сіңірген жаттықтырушылары, еркін күрестен спорт шеберлері ағайынды Аманғазы мен Мұхаметқазы Оңғарбаевтарды еске алуға арналған облыстық ашық турнир жоғары деңгейде өтті. Дәстүрлі жарысқа өңірдің түкпір-түкпірінен келген жас балуандар қатысып, боз кілемде өзара мықтыны анықтады.

Биылғы додаға Абай облысының Көкпекті, Мақаншы, Бородулиха аудандарынан, сондай-ақ Шығыс Қазақстан облысының Глубокое, Зайсан, Күршім, Тарбағатай, Үлкен Нарын, Марқакөл, Шемонаиха аудандары мен Риддер қаласы және Өскеменнен барлығы 12 команда келді. Жалпы саны 230-дан астам жас спортшы бақ сынады. Жарыс тартысты өтіп, әр салмақта балуандар барын салды.

Турнирдің басты мақсаты – жасөспірімдер арасында еркін күресті дамыту, дарынды спортшыларды анықтап, олардың шеберлігін шыңдау, сондай-ақ Оңғарбаевтардай елге еңбегі сіңген тұлғалардың есімін ұлықтау.

Самар ауданының аға жаттықтырушысы Еркебұлан Махадиев бұл турнирдің маңызына тоқталып өтті.

– Бұл жарыс жыл сайын дәстүрлі түрде ұйымдастырылып келеді. Ағайынды Аманғазы мен Мұхаметқазы ағаларымызды еске алуға арналған турнирдің тарихы тереңде жатыр. Мен өзім де бала кезімде осы жарыста күрескенмін. Қазір, міне, бас төреші болып қызмет етіп жүрмін. Жыл сайын балалардың деңгейі өсіп келеді. Бұл – болашақ чемпиондардың қалыптасуына үлкен мүмкіндік, – деді ол.

Жас балуандар да жарыс туралы өз ой-

Жарыс жеңімпаздары:

21 кг:

- 1- Амангелді Айтөре (Глубокое)
- 2- Азаматұлы Рамазан (Самар)
- 3- Құсаинов Сағат (Үлкен Нарын)
- 3- Дулатұлы Нұрәлі (Самар)

23 кг:

- 1- Сұлтанов Азамат (Мақаншы)
- 2- Саматұлы Шапағат (Зайсан)
- 3- Хибанов Мансур (Глубокое)
- 3- Сымбатұлы Рамиль (Самар)

26 кг:

- 1- Чернышев Никита (Самар)
- 2- Бисенбек Исмаил (Тарбағатай)
- 3- Қуатбек Марат (Марқакөл)
- 3- Кеңесқалиев Сабыр (Тарбағатай)

29 кг:

- 1- Ерғазинов Тамерлан (Самар)
- 2- Закиров Расим (Глубокое)
- 3- Мадияр Батырхан (Тарбағатай)
- 3- Мұрат Әлихан (Мақаншы)

32 кг:

- 1- Тайшинов Елнұр (Самар)

- 2- Қанатұлы Бекзат (Тарбағатай)
- 3- Дәулетов Айжігіт (Самар)
- 3- Бақытжан Мұхаммед (Глубокое)

38 кг:

- 1- Ушпаев Саид (Үлкен Нарын)
- 2- Манарбеков Ертілек (Көкпекті)
- 3- Қабдылғалымов Иманәлі (Тарбағатай)
- 3- Смаилов Нұрболат (Самар)

41 кг:

- 1- Есен Дарын (Самар)
- 2- Батырхан Арыстан (Тарбағатай)
- 3- Саденов Тимур (Самар)
- 3- Амангелді Жасұлан (Көкпекті)

44 кг:

- 1- Аслан Ислам (Үлкен Нарын)
- 2- Қайырды Амир (Үлкен Нарын)
- 3- Қазырхан Жәңгір (Самар)
- 3- Дүйсенбай Рамазан (Самар)

48 кг:

- 1- Бекенов Алаң (Самар)
- 2- Қаламқан Нұрбол (Зайсан)
- 3- Төлеубек Ерасыл (Өскемен)
- 3- Жаратқан Ақарыс (Марқакөл)

ларын ортаға салды. Тарбағатай ауданынан келген жас спортшы Сабыр Кеңесқалиев күреске ерте жастан қызығып, аз уақыт ішінде тәжірибе жинап үлгергенін айтты.

– Мен күреспен бір жылдай айналысып жүрмін. Сегіз жасымда бастадым, қазір тоғыздамын. Осы уақыт ішінде біраз жетістіктерге жеттім. Бүгінгі жарыста жақсы нәтиже көрсетуге тырыстым. Барлық қатысушыларға сәттілік тілеймін, – деді ол.

Ал Күршім ауданынан келген Дастан Ернарұлы бұл спортқа бала күнгі арманы жетелеп әкелгенін жеткізді. Ол бұған дейін де түрлі жарыстарда жүлде алып жүргенін атап өтті.

– Күреспен айналысқаныма үш жыл болды. Республикалық жарыстарда жүлделі орындарым бар. Бұл спортты кішкентайымнан армандадым. Осы турнирде де жеңіске жетемін деген үміттемін, – деді спортшы.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен елімізде бұқаралық спортты дамыту – ұлт денсаулығының кепілі ретінде басты назарда. Осы саясат аясында еркін күрес секілді дәстүрлі спорт түрлеріне, әсіресе балалар мен жасөспірімдер арасында, ерекше мән беріліп келеді. Мұндай турнирлер жас буынның спортқа деген қызығушылығын арттырып қана қоймай, олардың болашақта үлкен жетістіктерге жетуіне жол ашады.

Жарыс қорытындысы бойынша жеңімпаздар мен жүлдегерлерге қаржылай сыйлықтар, белбеулер мен арнайы марапаттар табысталды. Бұл жас спортшыларға үлкен мотивация беріп, алдағы жарыстарға деген жігерін арттыра түсті.

Осындай жарыстар арқылы ауыл мен ауданнан шыққан жас балуандар үлкен спортқа жол ашып, ел намысын қорғайтын болашақ чемпиондарға айналары сөзсіз.

Бетті әзірлеген –
Жансая ТӨЛЕУҒАЗЫ

#ӨЗБЕКӘЛІ ЖӘНІБЕКОВ – 95

ХАЛҚЫНА ҚҰРБАН, АТЫНА ТҰРМАН БОЛҒАН АЗАМАТ

✍ Серік ҚҰСАНБАЕВ

Кез келген адам баласы шыр етіп жарық дүниеге келген кезде оның қанша жыл өмір сүретіндігі, нендей іспен айналысатындығы, қандай отбасы болатындығы, соңына қандай із қалдыратындығы бәрі-бәрі пешенесіне жазылып қоятын көрінеді. Үлкендердің «Пенде пешенесіне жазылғаннан асып ешқайда кете алмайды» деп отыратындары да осы болар?!

Өзге ұлтты айтпағанда қазақ – қазақ болып жаралғалы тарих сахнасына кімдер келіп, кім кетпеді?! Солардың барлығы да өз пешенесіне жазылғаннан асып кете алмағаны анық. Айта-лық, хан – хандығын құрды, батыр – анталаған жаудан елін, жерін қорғады дегендей.

Кешегі Керей, Жәнібек, Абылай бастаған хандар да, Қабанбай, Бөгенбай сынды батырлар да, Абай, Жамбыл, Мұқағалидай ақындар мен Әлихан, Ахмет бастаған алаш арыстары да өз пешенелеріне жазылғанды белгілі бір уақытта өтеп болғасын, о дүниелік боп кете барды. Олар жайдан-жай, із-түзсіз кете барған жоқ. Соңдарында келер ұрпаққа үлгі-өнеге боларлық өшпес із қалдырып кетті. Кейінгі ұрпақ соларға қарап ой, соларға қарап бой түзеді.

АРЫСТАРДЫ АҚТАУҒА АТСАЛЫСҚАН

Алдыңғы толқын ағаларының күрескерлік, қайраткерлік, ұлтжандылық секілді асыл қасиеттерін өнеге тұтып, елі мен жері үшін, отарлаушы елдің ойына келгенді жасап, ұзақ жылдар бұрмаланып-жырмаланып келген ұлтының төл тарихын түгендеуге, тағы да сол отарлаушылардың қолынан қасақана өліп бара жатқан салт-дәстүрін, тілі мен дінін, әдебиеті мен мәдениетін сақтап қаламын деп басын қатерге тіккен бітуар азаматтың бірегейі – Өзбекәлі Жәнібеков болатын.

Өзбекәлі Жәнібековтің кім екендігін, қазақ халқына қандай қызмет атқарғандығын, сол жолда кімдермен ұстасып, кімдермен тістесіп жүріп ақыры түрлі-түрлі қуғын-сүргінге ұшырағандығын, қызметтен шеттетілгендігін, есіл еңбегі саналы түрде ескерусіз қалдырылып сый-сияпат, марапат-сарапаттан қағылғандығын біреу білсе, енді біреулердің білмеуі де заңдылық. Ол үшін «Сен Өзбекәлі Жәнібековті неге танымайсың?!» деп өкпелеуге де болмайды.

Өзіндік батыл ой-пікірі бар, өмірге, өңірге, елі мен жеріне, оның салт-дәстүрі мен тарихына, құндылықтарына нем-құрайлы қарай алмайтын шыншыл тұлғаларға орын бола бермейтінін бәріміз білеміз.

Алғаш тәуелсіздік алған жылдары Өзбекәлі Жәнібеков те сол кездегі биліктің көмейіне көлденең тұрып қалған сүйектей болғаны рас. Содан да болар, халыққа нағыз қызмет етер шағында түрлі сылтаулармен, нақақ жала жауып саяси алаңнан кетірді де, қайтып мемлекеттік қызметке жолатпай қойды.

Өз ағаң жайлы естелік жазушылар: – Ол атақ-абырой қуған жоқ. Кеңестік қатал идеологияға қарамастан, Алаш зиялыларының ақталуына атсалысты. Елдің Наурыз мейрамымен қайта қауышуына айтарлықтай үлес қосты. Тәуелсіздік алған жылдары Қожа Ахмет Яссауи кесенесінің сән-салтанаты болған атақты Тайқазанның орны бос тұрған. Оны 1935 жылы Ленинград (қазіргі Санкт-Петербург) қаласында өткен Иран шеберлерінің III Халықаралық конференциясына үш айға деп апарған. Бірақ, кері қайтарған жоқ еді. Араға 54 жыл салып, 1989 жылдың 18 қыркүйегінде Тайқазан

тарихи отанына қайта оралды. Бұның бәрі Өзбекәлі Жәнібековтің жанқиярлық еңбегінің арқасында болды. Қызмет бабымен жүрген жерінде музейлер ашты. Ана тілін дамыту бағдарламасының мемлекеттік тұжырымдамасын жасауға қатысты.

Оның балалық шағы қиындыққа толы болды. Әкесінен ерте айырылды. Соған қарамастан, барлық қиындыққа төтеп беріп, соғыстан кейінгі ауыр жағдайға мойыған жоқ. Жастайынан қара жұмысқа араласып, отын шапты, шөп жинап, су тасыды, мал бақты. Аурушаң анасына барынша көмектесуге тырысты. Бар болғаны 9 жасында анасынан айырылды. Жетімдіктің қамытын ерте киіп, тағдырдан әбден теперіш көрді. Соған қарамастан, білімін шыңдап, Абай атындағы Қазақ педагогика институтына түсті. Бірақ жоқшылықтың салдары сезіледі. Ауылынан Алматыға шыққанда жолына ақша таппай қиналады. Ал қалаға барғаннан кейін күндіз сабақ оқып, кешке қара жұмыс істеп, вагондардан жүк түсірген кездері де аз емес, – деп қалам тербейді.

ҚАРЫНДАСҚА ҚОРҒАН БОЛҒАН ӨЗ АҒАҢ...

2023 жылы Алматыдағы «Отбасы» баспасынан танымал журналист Санжар Керімбайдың «Өзбекәлі және мәдени майдан» атты естелік әрі талдау еңбегі жарық көрген болатын. Автор осы еңбегінде кешегі коммунист, күрескер, қоғам қайраткері Өзбекәлі Жәнібектің өмірі мен өмірлік ұстанымы, өзіндік жұмыс

істеу тәсілдері жайында жан-жақты мағлұмат бере отырып талдау жүргізеді.

Автор осы кітабының «Қыздарға қорған табылды» деп аталатын бірінші бөлімінде бас кейіпкерін төмендегідей сипаттайды.

– Қаулының жобасына неге қол қоймадың?

– Григорий Андреевич, солярка сасыған қызға қандай жігіт жолайды? Қыздың келешегін ойлау керек. Мыңдаған еркек офисте қағаз кеміріп отыр. Трактор айдайтын адам табылмаса, соларды жіберейік. Керісінше, қыз-келіншектер кеңсеге ауысса, ұқыптылық пайда болады, – деді ол.

Сол сәтте М.Батраков орнынан ұшып тұрып:

– Көрдіңіз ғой Григорий Андреевич, бітіп тұрған шаруаны комсомол хатшысы әдейі қиындатып отыр, – деп безілдеді.

– Сіз әлі де түсінбей тұрсыз. Мен трактор бригадасына қарсы емеспін. Бригада құрылсын! Жұмысын жасай берсін. Бірақ бригаданы қыз-келіншектерден жасақтауға үзілді-кесілді қарсымын!

– Неге қарсысың? Олар барса не болады?

– Ештеңе болмай ма?

– Не қылады екен?

– Ендеше өзіңіз әйеліңіз бен қызыңызды тракторшының курсына жіберіңіз. Сіз жіберсеңіз, мен құжатқа қол қоямын. Бірақ, олай етпейтініңізге сенімдімін. Біреудің әлпештеген әйелі мен еркелеткен қызын ауыр жұмысқа үгіттеп, егіске айдап салу – оңай іс. Кезек өзіңе келгенде кібіртіктеп қаласың, – деді қаймықпай.

Оның кескінінен «Мен тірі тұрғанда ешбір қазақ қызы трактордың рөліне отырмайды!» деген кесінді рай білініп тұрды. Содан болар, мысы басып М.Батраковты ықтырып қойды. Ол айтарға сөз таппай тосылды.

Осы кезде үнсіз отырған Г.Рогинец сынып кетті ме әлде аяқ астынан шыншыл болып шыға келді ме, белгісіз!

– Хатшы дұрыс айтады. Әйелдерден

Комсомолдың қырсық хатшысы карьерасын бәйгеге тігіп, не үшін өкіметпен тіресіп отыр? Себебі ол «Қыз-келіншектер бригадасы» дегеннің астарында «қазақ қыз-келіншегі» деген солақай саясат жатқанын жақсы біледі. Мұндай ауыр жұмысқа жегілгенде үлбіреген қазақ қызының нәзіктігінен төрт-бес жылда түк те қалмайды. Бұл жұмыстың ауырлығы табиғаты қолайлы оңтүстік аймақта онша білінбейді. Бірақ, ауа райы қатал солтүстік өлкеде трактор айдаған әйелдер бала таппайтын бедеу болып қалатын. Бір қызығы, ақжүрек Рогинец мұны жақсы біледі және ол да бұл қаулыға қарсы.

Дәл осы уақытта өзгелер Алматыға пропискаға бірден тіркеліп, оп-оңай пәтер алып, астың асылын ішіп, тонның қамқасын киіп, сенбі-жексенбіде Медеуде коньки теуіп жүретін. Бұл қаулының түбін қазсаң, жіптің ұшы кремльге тіреледі. Ондағы сұмпаиы коммунистер Қазақстан мәдениетіне қарсы майдан жүргізіп жатқан. Яғни, қазақ жұртын сталиндік кезеңдегідей аштықпен қырып, тұрпайы жолмен атып, итжеккенге айдап, физикалық түрде жоя алмайтын. Қолайлысы – мәдениетке қарсы майдан жүргізу.

Ол былай болады: қазақтарды қалаға жолатпайды. Жігіт тұрмақ, қызының өзін оқуға түсірмей, қара жұмысқа жегеді. Жолы болып қалаға орнықса да, баласын қазақша оқытуға мүмкіндік бермейді. Қазақ мектебі мен балабақшасын қолдан тұншықтырады.

Осыншама тегеурінді мәдени шабуыл күшінде тұрғанда бар болғаны 34-ақ жастағы Өзбекәлі қорықпай өкіметтің саясатына қарсы қимылдап тұр. Ол биліктің тетігін жақсы біледі. Ереже бойынша комсомолдың бірінші хатшысы қол қоймаса, партияның ешбір қаулысы жүзеге аспайтын.

Алматыдағы коммунист көсемдер мұндай қарсылыққа алғаш рет тап келіп тұрса таңғалмаңыз. Себебі бұдан бұрын да жоғарыдағы шенеуніктер ешкіммен ақылдаспай, желігі басылмаған жастарға ұнай кететін түрлі ұран ойлап тауып, комсомолдарды елдің кез келген түкпіріндегі қара жұмысқа сұраусыз сала беретін.

Өзбекәлі комсомолдың бірінші хатшысы болған соң осындай қаулылардың желкесін қиды.

Өзбекәлі Жәнібекұлы 1931 жылдың 28 тамызы күні Түркістан облысының Отырар ауданында дүниеге келген. Қылышынан қан тамған сонау Кеңес үкіметінің тұсында ұзақ жылдар лауазымды қызметтердің тізгінін ұстай жүріп, жұртының жоғын жоқтап, ұлтының қамын ойлаған бірегей тұлға.

Биыл Өзағаңның дүниеге келгеніне 95 жыл. Елім деп туған есіл ердің мерейлі мерейтойы тек қана Түркістан емес, күллі қазақ даласында аталып өтуі тиіс.

#ҚАРЖЫЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІК

Ақшаңызды алаяқтардан қалай қорғап, жинағыңызды сақтауға болады?

Бүгінде цифрлық технологиялар өмірімізді жеңілдетіп отыр, алайда сонымен бірге алаяқтық тәуекелдері де артып келеді. Қаскөйлер барған сайын айлакер бола түсіп, алдаудың жаңа тәсілдерін ойлап табуда. Сондықтан қаржылық қауіпсіздік мәселесі әр адамға қатысты. KMF Банк сарапшыларының айтуынша, ең басты ереже – бөтен адамдарға жеке деректер мен растау кодтарын бермеу.

– Банк қызметкерлері ешқашан SMS арқылы келген кодтарды, құпиясөздерді, картаның CVV-кодын немесе ақша аударуды сұрамайды. Егер сізге осындай өтінішпен хабарласса – әңгімені дереу тоқтату қажет, – деп атап өтті «KMF Банк» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары Қарлығаш Райханова.

Оның айтуынша, алаяқтар көбіне адамның эмоциясына әсер етеді: қорқытуы, шешімді тез қабылдауға мәжбүрлеуі немесе керісінше, жылдам пайда көруді уәде етуі мүмкін. – Ең бастысы, сабыр сақтау, қысымға берілмеу және әңгімені бірден аяқтау. Осыдан кейін банктің ресми байланыс орталығының нөмірі арқылы өзіңіз хабарласқаныңыз жөн, – дейді сарапшы.

АЛАЯҚТЫҚ ҚОҢЫРАУДЫ ҚАЛАЙ ТАҢУҒА БОЛАДЫ?

– сізді шешімді дереу қабылдауға асықтырады;
– шоттың бұғатталуымен немесе ақшаны жоғалтумен

қорқытады;
– SMS арқылы келген кодты айтуыңызды сұрайды;
– белгісіз қосымшаны орнатуды ұсынады;
– ақшаны «қауіпсіз» шотқа аударуды талап етеді;
– әңгімені үзбеуді сұрайды. Қазіргі таңда банктер клиенттер зардап шекпей тұрып алаяқтықтың алдын алу үшін заманауи технологияларды белсенді түрде енгізуде. Нақты уақыт режимінде операцияларды талдайтын жүйелер қолданылады: олар күмәнді аударымдарды, әдеттен тыс әрекеттерді анықтап, қажет болған жағдайда операцияларды уақытша тоқтатады немесе қосымша растауды сұрайды.

– Біз күмәнді әрекеттерді анықтауға көмектесетін жасанды интеллект негізіндегі цифрлық шешімдерді қолданамыз. Егер жүйе тәуекелдің жоғары екенін байқаса, операция қосымша тексеру үшін уақытша тоқтатылуы мүмкін, – деп түсіндіреді Қарлығаш Райханова.

Сонымен қатар, мобильді қосымшалардың қорғанысы күшейтіліп, көпфакторлы аутентификация енгізілуде, ал клиенттерге шот бойынша кез келген әрекет туралы хабарламалар жіберіледі. Дегенмен, ең заманауи технологиялардың өзі клиенттің мұқияттылығын алмастыра алмайды. Адамның қатысуынсыз тәуекелдерді толық жою мүмкін емес.

Алаяқтар бүгінде заманауи тәсілдерді жиі қолданады: телефон нөмірлерін алмастыру, жалған сайттар, банктер мен мемлекеттік қызметтердің ресми хабарламаларына ұқсас хабарламалар жіберу. Сондықтан тек сенімді ақпарат көздеріне ғана сену маңызды.

КЕҢ ТАРАЛҒАН АЛАЯҚТЫҚ СХЕМАЛАР

Жиі кездесетін тәсілдердің бірі – несие рәсімдеуге «көмек көрсету». Нәтижесінде адам ақша алмайды, керісінше өз қаражатынан айырылады. Ақша дропперлердің шоттарына аударылуы мүмкін – бұл қаражатты қолма-қол ақшаға айналдыру үшін пайдаланылатын жалған тұлғалар. Айта кету керек, Қазақстанда 2025 жылдың қыркүйегінен бастап дропперлік үшін қылмыстық жауапкершілік енгізілді.

Тағы бір кең таралған тәсіл – өзін банк қызметкері ретінде таныстырып, «шот бұзылды» деген сылтаумен хабарласу. Қаражатты «қорғау» деген желеумен адамды ақшасын «қауіпсіз» шотқа аударуға көндіреді. Шын мәнінде, қаражат алаяқтардың қолына түседі.

Есте сақтаңыз: банк қызметкерлері ешқашан «қауіпсіз», «резервтік», «қорғалған» немесе басқа арнайы шотқа ақша аударуды сұрамайды.

Егер сіз деректеріңізді, SMS арқылы келген кодты айтып қойсаңыз немесе ақша аударсаңыз:

– картаны мобильді қосымша немесе банктің байланыс орталығы арқылы шұғыл бұғаттаңыз;
– құпиясөздерді өзгертіңіз;
– банкке болған жағдай туралы хабарлаңыз;
– құқық қорғау органдарына жүгініңіз.

Қазақстанда eGov mobile қосымшасында «Стоп-кредит» қызметі қолжетімді. Ол өз атыңызға несие рәсімдеуге ерікті түрде тыйым салуға мүмкіндік береді. Бұл алаяқтық несие-лендіру тәуекелін азайтудың қосымша тәсілдерінің бірі.

АҚШАҢЫ ҚАЙДА ҚАУІПСІЗ САҚТАУҒА БОЛАДЫ

Жинақты сақтау туралы сөз болғанда, ірі сомаларды еш қорғалмаған жерде ұстамау маңызды. Ең түсінікті шешімдердің бірі – қаражатты сақтап қана қоймай, оны көбейтуге мүмкіндік беретін банк депозиттері.

– Депозит – ертеңгі күнге сенімді болғысы келетіндер үшін қарапайым әрі түсінікті құрал, – деп атап өтеді KMF Банк мамандары.

ДЕПОЗИТ ШАРТТАРЫ

KMF Банк өнімдерінің бірі – толықтыру мүмкіндігі бар «Депозит плюс».

Негізгі шарттары:
мерзімі 3 ай – 18,27%-ға

дейін (ЖТСМ 19–20%);
мерзімі 6 ай – 17,4%-ға дейін (ЖТСМ 18–19%);
мерзімі 12 ай – 13,5%-ға дейін (ЖТСМ 14–14,5%);
валюта – теңге;
сома – 50 000 теңгеден бастап. Ішінара алу қарастырылмаған, алайда салымды мобильді қосымша арқылы кез келген уақытта толықтыруға болады. Сонымен қатар қаражат сенімді қорғалған, себебі Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры жүйесіне қатысады.

Сенімді банкті таңдап, қаражатты депозитке орналастыру арқылы сіз тәуекелдерді азайтып қана қоймай, болашаққа қаржылық қор жасайсыз. Ал бұл – қазіргі заманда аса маңызды сенімділік.

Банк операцияларын жүргізуге ҚНРДА 25.11.2025 жылы берген № 1.1.121 лицензия

KMF

*ЖТСМ 14%-дан
20%-ға дейін
ГЭСВ от 14%
до 20%

20%

ДЕПОЗИТ

7474
kmf.kz

Банк операцияларын жүргізуге ҚНРДА 25.11.2025 жылы берген № 1.1.121 лицензия

#СТАТИСТИКА

Жол апаттары азайғанымен, адам шығыны кеміген жоқ

Облыста жыл басынан бері жол-көлік оқиғаларының саны 18 пайызға азайғанымен, адам өлімі көрсеткіші әлі де алаңдатарлық деңгейде қалып отыр. Төрт ай ішінде өңірде 296 жол апаты тіркеліп, 427 адам зардап шеккен. Қайғылы оқиғалардың басым бөлігі жүргізушілердің жол қозғалысы ережелерін өрескел бұзуынан орын алады.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауында жол-көлік оқиғаларының алдын алу мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарының бірі ретінде айқындалған. Осыған орай Шығыс Қазақстанда жол қауіпсіздігін сақтауда жүйелі жұмыстар атқарылып келеді.

Алғашқы төрт айдың қорытындысы бойынша облыс аумағында 296 жол-көлік оқиғасы тіркелген, бұл

2025 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 18%-ға аз. Жалпы жол-көлік оқиғаларынан 427 адам зардап шеккен, оның ішінде жарақат алғандар – 416 адам (оның 77-сі кәмелетке толмағандар), қаза тапқандар – 11 адам.

Жүргізушілердің жол қозғалысы ережелерін бұзуы – апаттардың негізгі себебі. Тек жеңіл автокөлік жүргізушілерінің қатысуымен 252 жол-көлік оқиғасы тіркелген, бұл жалпы санның – 85 пайызы. Жеңіл көлік қатысқан жол-көлік апаттарынан 370 адам зардап шегіп, 11 адамның өмірі қиылды.

Айта кететіні, жол-көлік оқиғаларының және одан зардап шеккендердің саны азайғанымен, адам өлімінің көрсеткіші өзгермей отыр. Республикалық маңызы бар жолдарда орын алған жол апаттарының салдары – әлі де өзекті мәселе.

Сондықтан жол қозғалысына қатысушыларды белгіленген ережелер-

ді қатаң ұстануға, жылдамдық режимін сақтауға және жолда барынша мұқият болуға шақырамыз. Жолдағы тәртіп пен жауапкершілік – адам өмірі мен қауіпсіздігінің басты кепілі. Әрбір жүргізуші мен жаяу жүргінші заң

талаптарын сақтаған жағдайда ғана жол-көлік оқиғаларының алдын алуға болады.

Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі департамент

#12 МАМЫР – ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МЕЙІРБИКЕ КҮНІ

Ақ халатты абзал жандар

✍ Айна ЕСКЕНҚЫЗЫ

Жыл сайын 12 мамырда бүкіл әлемде мейірбике күні аталып өтеді. Бұл күнді Мейірбике ісі қызметінің негізін қалаушылардың бірі Флоренс Найтингейлдің туған күніне орай 1974 жылы Халықаралық мейірбике ісі кеңесі бекіткен болатын.

Халықаралық мейірбикелер күні осы мамандық туралы ғана емес, күн сайын артық сөзсіз, алғыс күтпестен, тек басқаша өмір сүре алмайтындықтан адамдардың жанына арашашы болып жүрген орта буын медицина қызметкерлері туралы айтқымыз келеді.

Кейде ақ халатты жандардың аты-жөні жадында қалмайды. Даусына қарап, есте сақтайсың. Түн ортасында сабырмен айтқан «қазір бәрін реттейміз, бәрі жақсы болады» деген сөздері жаныңа үміт сыйлайды. Ең қиын сәтте дірілдемеген қолдары есте қалады. Ең бастысы — ешқайда кетпейтін, қасыңнан табылатын жан бар екенін сезінген сезім қалады.

Сондай жандардың бірі – Шығыс Қазақстан облыстық фтизиопульмонология орталығында көп жылдар постағы медициналық қызметкер болып істейтін Айдар Жадранов.

Бір кездері «медицина менің өмір бойғы ісіме айналады» деген оның үш ұйықтаса, түсіне де кірмеген. Колледжден кейін жедел медициналық жәрдем станциясына шақыртуларға шығатын медициналық қызметкер болып орналасады. Өзі жас, әлі үйленбеген, үлкен өмірге енді қадам басқан жігіт үшін ол кезде шақыртулар, дабыл үні, түнгі ауысымдар, бойың үйрену мүмкін емес өзгелердің қайғысы, бәрі тек шапшаң қимылдаумен өлшенетін.

Сондай қарбалас жұмыс күндерінің бірінде оның есінен кетпес оқиға болды. Күнделікті көп шақыртулардың бірі аяқ астынан екі бірдей адамның өмірі үшін жанталасқан күреске айналды. Жүкті әйелдің толғағы ауруханаға жеткенше басталып кетеді де, тура көліктің ішінде босанып қалады. Әлі үйленбеген, балалары да жоқ, ешқандай тәжірибе жинап үлгермеген жас маман өмір есігін ашқан нәрестені алғаш рет қолына алады. Қорқып та үлгермеген жас жігіт артық сөзсіз, «бәрі де жақсы болады» деген оймен, үнсіз ғана өз қызметін атқарып шығады.

Бәлкім, дәл осындай сәттерде адам өзінің шынайы өмірлік миссиясын түсінетін шығар.

Міне, 15 жылдан бері Айдар Жадранов Шығыс Қазақстан облыстық фтизиопульмонология орталығында жемісті еңбек етіп келеді. Осы уақыт ішінде ол хирургия, жансақтау бөлімі, терапия, қарқынды терапия палатасы, ЭКГ кабинеті секілді көптеген бөлімшелерде қызмет етті. Жұмыстары ауыр да күрделі және әрдайым арқа сүйейтін мықты мамандарды қажет ететін бөлімшелерде жұмыс істеді.

Алайда оның қызметі ешқашан аурухана қабырғасымен ғана шектелген емес.

Көп жыл бойы Айдар «Қуат» үкіметтік емес ұйымымен бірлесіп, қоғамның ең осал топтарындағы жандарға – көбіне дертпен де, тағдырмен де жалғыз күресіп жүрген адамдарға көмек көрсетті. Емделуге сенбейтін, жүйеге күмәнмен қарайтын, қоғамнан алыстап кеткен жандарға қол ұшын созды. Мұндай науқастармен жұмыс істеу тек медициналық білімді ғана емес, үлкен сабырды, адамгершілікті және ішкі беріктікті талап етеді. Кейде адамды емдеуден бұрын, оның біреуге қажет еке-

нін сезіндіру маңыздырақ.

Әріптестері оған «сенімді» деген жалғыз сөзбен баға береді.

Ол өзіне өте талапшыл, үнемі біліктілігін арттырып, отандық және шетелдік фтизиатрия жетістіктерін жіті қадағалап жүреді, нормативтік құжаттарды зерделеп, заманауи тәсілдерді тәжірибеге енгізуге атсалысады. Бірақ кәсібилігінің ар жағында әрдайым басты нәрсе — адамға деген қарым-қатынасы тұрады.

Айдар науқасқа дер кезінде жылы сөз айта білетін, туыстарына демеу болатын, жас мамандармен тәжірибесін бөлісетін білікті де білімді маман. Ұжым оны сабырлылығы, жанашырлығы және қандай жағдайда да көмекке дайын тұратыны үшін құрметтейді.

Орталықтағы іс-шаралардың көбінің басы-қасынан Айдар Жадранов табылады. Кәсіподақтың белсенді мүшесі ретінде кез келген бастаманы — еңбекке қатысты болсын, спорттық не қоғамдық болсын — әрдайым қолдап жүреді. Спортпен шұғылданып, футбол ойнайды, айналасына адамдарды біріктіріп, нағыз команда рухын қалыптастыра алатын шеберлігі тағы бар.

Медицина қызметкерінің машығы оның отбасылық өмірінің де ажырамас бөлігіне айналған. Үйде жұбайы, балалары немесе жақындары сырқаттанып қалса, ең алдымен Айдарға жүгінеді. Бұл да — сенімнің ерекше түрі. Айдардың екі ұлы мен бір қызы бар. Олар үшін ол тек әке ғана емес, өзінің сабырлығымен көңілдерін тыныштандыратын, қорған болатын адам.

МЕДИЦИНАҒА АДАЛ 40 ЖЫЛ

Жұмысты жай ғана мамандық емес, өмірінің мәні мен тағдырына айналдыратын жандар болады. Шығыс Қазақстан облыстық ауруханасының мейіргері Найла Қашенова — дәл сондай жүрегі кең, тәжірибесі мол, кәсібіне шын берілген жан.

Биыл оның медицина саласында еңбек етіп жүргеніне 40 жыл толып отыр. Осы жылдардың барлығы бір ғана мекемемен — Шығыс Қазақстан облыстық ауруханасымен тығыз байланысты.

— Медициналық училищені бітірген соң осында келдім де, содан бері жұмыс істеп келемін. Сол кезде өзіме: облыстық ауруханаға келдім екен, осында өмір бойы еңбек етемін деп шештім, — дейді Найла Нұрсапарқызы күлімсіреп.

1986 жылы ол Лениногор медици-

налық училищесін «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша тәмамдаған. Найла Нұрсапарқызы — Ұлан ауданының тумасы. Медицина саласына деген қызығушылығы бала күнінен басталған екен.

— Мен негізі бала кезімнен мейіргер болуды армандадым. Ата-анам да медицина саласында жұмыс істегенімді қалады, — деп еске алады ол.

Отбасында медицина қызметкерлері болмаса да, ата-анасы қызының таңдауын қолдаған. Ал Найла Нұрсапарқызының өзі басқа мамандық туралы ешқашан ойламағанын айтады.

Еңбек жолының алғашқы жылдары ортопедия бөлімінде өтті. Мұнда ол поста кезекші медбике, гипс және таңу бөлмесінің мейіргері болып жұмыс істеді, реанимация палатасында да қызмет атқарды. Әріптестері әзілдеп оны «әмбебап маман» деп атайды. Өйткені осы жылдар ішінде операциялық бөлімшеден басқа мейіргерлік істің барлық бағытын меңгерген.

Ортопедия бөліміндегі жұмыс физикалық жағынан да, моральдық тұрғыдан да өте ауыр болған.

— Бұрын өте қиын еді. Ауыр жарақат алған адамдар отбасымен бірге жата-тын. Соған қарау моральдық тұрғыдан оңай болмады, — дейді ол.

Соған қарамастан, оның мамандықтан кету туралы ойы бір сәт те болмаған.

— Мен үшін аурухана — екінші үйім,

екінші отбасым», — дейді Найла Нұрсапарқызы.

Қазіргі таңда ол қабылдау бөлімінің мейіргері болып еңбек етеді. Бұл бөлімге ауысуына денсаулық жағдайы себеп болғанымен, мұнда да өз ісінің таптырмас маманы ретінде танылған. Қабылдау бөліміндегі жұмыс үлкен сабырды, төзімділікті және әр адаммен тіл табыса білуді талап етеді. Күн сайын ондаған науқас оның қамқорлығы мен мейірімін сезінеді.

Әріптестері оның жоғары кәсібилігін, жауапкершілігін және қандай жағдайда да сабыр сақтай білетін қасиетін ерекше бағалайды. 40 жылдық еңбек жолында Найла Нұрсапарқызына бірде-бір ескерту жасалмаған.

Ол жоғары біліктілік санатына ие. Семей қаласындағы республикалық медициналық академияда «Наркологияның өзекті мәселелері» циклі бойынша сертификат алған, үнемі білімін жетілдіріп, біліктілігін арттырып отырады. Жарақаттар мен жол-көлік оқиғалары кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету алгоритмдерін жетік меңгерген.

Алайда оның ең басты қасиеттерінің бірі — тәлімгер бола білуі. Жас мейіргерлерге Найла Нұрсапарқызы үнемі:

«Медицинаға келдіңдер ме — соңына дейін еңбек етіңдер. Бұл сендердің екінші отбасыларыңа айналады», — деп айтып жүреді.

Ол әріптестерімен де, медициналық колледж студенттерімен де тәжірибесімен бөлісіп, жас мамандардың ортаға бейімделуіне көмектеседі әрі өз үлгісімен жігер береді.

Найла Нұрсапарқызының өмір жолында тек кәсіби жетістіктер ғана емес, өмірдің күрделі кезеңдері де болған. Ол жалғыз өзі қыз тәрбиелеп өсіріп, ауысымдық жұмысты отбасылық жауапкершілікпен қатар алып жүрген.

— «Қызым өз бетімен ерте есейді, ата-анам көмектесті. Бірақ медицина әрқашан толықтай берілуінді талап етеді», — дейді ол.

Бүгінде оның үш немересі бар. Зейнет жасына келгеніне қарамастан, Найла Нұрсапарқызы әлі де еңбек етіп жүр және өзін ауруханасыз елестете алмайды.

Біз барша мейіргерлерді кәсіби мерекелерімен құттықтаймыз! Сіздерге зор денсаулық, әріптестер құрметі, мол күш-қуат пен отбасы амандығын тілейміз. Еңбектеріңіз әрдайым жоғары бағаланып, жасаған жақсылықтарыңыз өздеріңізге жылулық пен ризашылық болып оралсын!

#АГРАРЛЫҚ МАУСЫМ – 2026

Берекелі егіс – мол өнім негізі

✍ **Тайыр САПАРҒАЛИЕВ, Айна БӘКІМБАЕВА**
📷 **Тайыр САПАРҒАЛИЕВ, редакция архивінен**

Шығыс Қазақстан облысының агроөнеркәсіптік кешені дамудың елеулі әлеуетіне ие және өңір экономикасының құрылымында дәстүрлі тау-кен өндіру, металлургия, машина жасау және басқа да маңызды салалармен қатар ерекше орын алады.

2026 жылғы жаңа аграрлық маусым қарсаңында көктемгі дала жұмыстарын жүргізуге өңірдің агроөнеркәсіптік кешенінде қандай дайындық жасалғаны туралы газет редакциясына Шығыс Қазақстан облысының ауыл шаруашылығы басқармасында айтып берді.

ЕГІС ҚҰРЫЛЫМЫ

Мемлекет басшысы, салалық министрлік және облыс әкімдігі қойған мақсаттар мен міндеттерді іске асыру мақсатында өңірдің агроөнеркәсіптік кешенінде егіс алқаптарын әртарапандыру бойынша жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Мұнда жоғары табысты, әсіресе экспорттық әлеуеті айқын ауыл шаруашылығы дақылдарына басымдық беріледі.

Басқарма басшысының орынбасары Жаннат Көшерованың айтуынша, 2026 жылы ауыл шаруашылығы дақылдарын жалпы көлемі 629,9 мың гектар алқапқа егу жоспарланып отыр. Бұл өткен жылмен салыстырғанда 2 пайызға артық.

– Егіс алқаптарының құрылымында дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар 248,7 мың гектарды құрайды, – деді ол. – Майлы дақылдарға 246,6 мың гектар, мал азықтық дақылдарға 123,4 мың гектар бөлінеді, картоп 7,2 мың гектарға, ал көкөніс және бақша дақылдары 4 мың гектар алқапқа салынады.

ТЕХНИКА – ДАЛАҒА

Көктемгі дала жұмыстарын уақытылы жүргізу үшін облыс шаруашылықтарында тракторлар, егіс және топырақ өңдеу техникалары жеткілікті.

– Атап айтқанда, 9 276 трактор, 265 егіс кешені, 5 926 топырақ өңдеу техникасы (тырмалар, культиваторлар және тағы басқа), 1 692 сепкіш бар, – деп жалғастырды басқарма басшысының орынбасары. – Қазіргі уақытта егіс және топырақ өңдеу техникалары жұмысқа 100 пайыз дайын, сондай-ақ тіркемелі техниканың да дайындығы толық қамтамасыз етілген.

ЖАНАР-ЖАҒАРМАЙМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

2026 жылғы маусымда көктемгі дала жұмыстарын уақтылы жүргізу үшін Шығыс Қазақстан облысының ауыл шаруашылығы тауар өндірушілеріне 15,1 мың тонна жеңілдетілген дизель отыны бөлінді.

– Бұл өңір аграрийлері үшін айтарлықтай қолдау, – деп атап өтті басқармада. – Ауыл шаруашылығы тауар өндірушілеріне арналған дизель отынының орташа сату бағасы литріне 281 теңге

деңгейінде бекітілді, бұл нарықтық бағадан шамамен 15 пайызға төмен.

ТҰҚЫМ САПАСЫ ТУРАЛЫ

– Ресми деректерге сәйкес, 2026 жылғы егіс науқанына Шығыс Қазақстан облысына 72 мың тонна тұқым қажет, – деп мәлімдеді Жаннат Көшерова. – Оның 56,8 мың тоннасы дәнді дақылдардың тұқымы, 7,3 мың тоннасы – майлы дақылдар, 2 мың тоннасы – мал азықтық дақылдар, 5,9 мың тоннасы – картоп тұқымы. Өңір аграрийлері тұқыммен 100 пайыз қамтылып отыр.

Облыс шаруашылықтары сапалы тұқымдық материалды жергілікті аттестатталған тұқым шаруашылықтарынан, сондай-ақ облыс және республика көлемінде сенімді, тексерілген тұқым жеткізушілерден сатып алуда.

– «КазАгрЭкс» компаниясының тұқым сапасы жөніндегі есебіне сәйкес, барлығы 73,6 мың тонна тұқым келіп түсіп, тексерілді, бұл 100 пайыз кондициялық тұқым, – деп атап өтті спикер. – Соның 56,3 мың тоннасы (76,5 пайыз) бірінші сыныпты тұқым, екінші сынып – 12,8 мың тонна (17,4 пайыз), үшінші сынып – 4,5 мың тонна (6,1 пайыз).

Тұқым сапасын тексеру қалай жүргізілетіні, тұқымдық материалға және аграрийлерге қойылатын талаптар, сондай-ақ бюджеттік бағдарламаға қандай шарттармен қатысуға болатыны туралы облыстық «КазАгрЭкс» филиалының басшылығы мен мамандары газетіміздің наурыз айындағы сандарының бірінде оқырмандарды жан-жақты таныстырған болатын.

ӨЗ СОРТТАРЫМЫЗ БАСЫМДЫҚҚА ИЕ

Дәнді және майлы дақылдардың тұқымын өндіретін негізгі шаруашылықтар қатарында «Шығыс Қазақстан

ауыл шаруашылығы тәжірибе станциясы» (ШҚАШТС), «Майлы дақылдардың тәжірибелік шаруашылығы», сондай-ақ Глубокое ауданындағы «Майлы дақылдар тұқымдары» кәсіпорны бар екенін айта кеткен жөн.

Шығыс Қазақстан ауыл шаруашылығы тәжірибе станциясының басшысы Кенжеғазы Тоқтасыновтың айтуынша, ғылыми қызметкерлер мен тәжірибелі өндіріс мамандарынан құралған ұжым көктемгі дала жұмыстары маусымына толық дайындықпен келген.

– Күздік дақылдардың жағдайы жаман емес, олар қар жамылғысының астында қолайлы қыстап шықты, – деді ол. – Күн жылына бастағаннан кейін барлық жерде біркелкі көктеп, қарқынды өсе бастады. Бұл белгілі бір үміт пен сенімділік ұялатады.

ТОПЫРАҚ ҚҰНАРЛЫЛЫҒЫ

Шығыс Қазақстанда ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін арттыру міндеттері мен мақсаттарының өзектілігін ескере отырып, егістік алқаптарына сапалы минералды тыңайтқыштарды енгізу ерекше маңызға ие.

– Қазіргі уақытта облыс аграрийлері отандық минералды тыңайтқыш өндіруші зауыттармен 45 мың тонна тыңайтқыш жеткізуге қажетті келісімшарттар жасасты, – деп хабарлады ШҚО ауыл

елеулі бөлігін өз мойнына алып отыр. Бұл шаралар Шығыс Қазақстан облысындағы перспективалы ауыл шаруашылығы саласында отандық өндірісті ынталандыруға бағытталған.

2026 жылға арналған өсімдік шаруашылығын субсидиялау бағдарламасы аясында облыс бюджетінен жалпы көлемі 3,4 млрд теңге бөлінді. Қаржы ресми анықтамалық және статистикалық деректерге сүйене отырып, төмендегідей нақты бағыттарға бөлініп отыр.

– Тұқым шаруашылығын қолдауға 1,12 млрд теңге бөлінді, – дейді Жаннат Көшерова. – Минералды тыңайтқыштар сатып алуға – 1,65 млрд теңге, пестицидтер алуға – 0,62 млрд теңге, ал суару суын жеткізу қызметтерінің құнын субсидиялауға – 0,016 млрд теңге қарастырылған.

Өз тұқымын өндірудің, топырақ құнарлылығын қалпына келтірудің, егістік алқаптарын арамшөптерден, зиянкестер мен аурулардан қорғау үшін химиялық өңдеу жүргізудің қаншалықты маңызды екенін айтпасақ та, түсінікті.

Сонымен қатар, суару суын жеткізу қызметтерінің құнын субсидиялау облыста суармалы егіншілікті дамыту тұрғысынан ерекше маңызға ие. Бұл өз кезегінде қолайсыз ауа райы жағдайларында да тұрақты әрі жоғары өнім алуға мүмкіндік береді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ҚОЛДАУ

Республиканың агроөнеркәсіптік кешеніне жыл сайын түрлі даму институттары айтарлықтай қолдау көрсетіп келеді. Олар сұранысқа ие қаржылық инвестициялар мен техникалық лизинг тетіктерін тиімді түрде жүзеге асырып отыр.

– «Аграрлық несие корпорациясының» Шығыс Қазақстан облыстық филиалының мәліметіне сәйкес, 2026 жылғы көктемгі дала жұмыстарын табысты жүргізу үшін «Кең дала 2» бағдарламасы аясында, 2025 жылдың қазан айынан бүгінгі күнге дейін өңірдің ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерінің 97 өтінімі қаралып, жалпы сомасы 10 млрд теңгенің несиесі берілді. Ал «КазАгроФинанс» Шығыс Қазақстан облыстық филиалының ақпаратына сәйкес, 2026 жылдың басынан бері өңір аграрийлеріне 4,5 млрд теңгенің көктемгі дала жұмыстарында пайдалануға арналған 129 әртүрлі ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдығы лизингке берілді, – деп қорытындылады Жаннат Көшерова.

Облыстық ауыл шаруашылығы басқармасы басшысының орынбасары атап өткендей, қолда бар материалдық-техникалық база, қаржылық ресурстар, кадрлық әлеует, ғылыми-тәжірибелік қамтамасыз ету және жан-жақты дайындық өңіріміздің аграрийлеріне 2026 жылғы егіс науқанын уақытылы әрі сапалы өткізуге және тиісті өнім алуға толық мүмкіндік береді.

#ТАҒДЫР

Хабарсыз кеткен майдангердің қаза тапқан жері анықталды

Тайыр САПАРҒАЛИЕВ, Ержан ӘБІШ
Айдар Әбілмәжіновтің жеке мұрағатынан

Өскемен қаласының тарих мұғалімі Айдар Әбілмәжінов көпжылдық табанды ізденісінің нәтижесінде Екінші дүниежүзілік соғыс жылдары ұзақ уақыт бойы хабар-ошарсыз кеткен деп саналған туған атасы Әбілмәжін Байболовтың қаза тапқан жерін ресми түрде анықтады.

Майдангердің жасы кемелденген немересі редакцияға келгенде өз сөзінің ақиқаттығын бұлтартпас дәлелдейтін ресми құжаттарды ұсынды. Мұндай жағдайда архив деректері мен жазбалары барынша қатаң, қысқа әрі нақты тілмен сөйлейтіні белгілі.

Айдар Әбілмәжіновтің атына жолданған пошта конвертінде Ресей қорғаныс министрлігінің орталық архиві ресми жіберуші ретінде көрсетілген. Онда 2023 жылғы 30 наурыздағы №11/120952 тіркеу нөмірімен берілген архивтік анықтама бар. Оның мазмұны жайында кейіпкеріміз әңгімелеп берді.

Архивтік анықтамада біз үшін аса маңызды мынадай мәліметтер көрсетілген. Оны бастапқы қалпын сақтай отырып толық оқыын, – деді Айдар Әбілмәжінов: – «Ұлы Отан соғысы кезеңіндегі Қызыл Армия сержанттары мен сарбаздарының қайтарымсыз шығындарын есепке алу құжаттарына сәйкес 41-ші атқыштар дивизиясының 139-шы атқыштар полкінің мергені, ефрейтор Байболов Әбілмәжін, 1904 жылы туған, Күршім ауданы Маралды ауылдық кеңесі Алтай колхозының тумасы, 1942 жылдың тамыз айында Күршім аудандық әскери комиссариаты арқылы шақырылған, 1943 жылғы 1 наурызда жарақаттан қайтыс болған, Орлов облысындағы Красный пахарь ауылына жерленген. Байболовтың жұбайы Хакен (Чакен) Күршім ауданы, Маралды ауылдық кеңесінде тұрған. Жерленген орнын нақтылау және қабірінің сақталу жайын білу үшін Орлов облысының әскери комиссариатына жүгінуіңізді сұраймыз».

Осылайша, Екінші дүниежүзілік соғыс тарихының бұрын беймәлім болып келген тағы бір беті ашылды. Хабар-ошарсыз кеткен тағы бір жауынгердің есімі ұмыт қалмай, қайта оралды. Ол алған жарақатынан қаза тапқан екен.

«ІЗІН ТАПТЫҚ»

Майдангер туыстарының айтуынша, ұзақ уақыт бойы архивтерге жолданған сұраулар мен іздеулер нәтиже бермеген. Себебі жаралы жауынгерді ұрыс даласынан өз бөлімшесі емес, басқа санитарлық бөлім алып кеткен. Сондықтан қажетті есептік және ілеспе құжаттар болмаған, ал олар жаралы Әбілмәжіннің

кейінгі тағдырын, майдан шебінен әкетілгеннен кейін госпитальға не дала медициналық бөліміне түскен-түспегенін анықтауға мүмкіндік берер еді. Қалай болғанда да, жауынгердің ізі көрші әскери бөлімнің санитарларының арқасында табылды. Олар сарбаздарды өзіміздікі-өзгенікі деп бөлмей, бәріне бірдей көмек көрсетіп, ажалдан арашалап, көбіне оқ астында жүріп тылға алып шыққан.

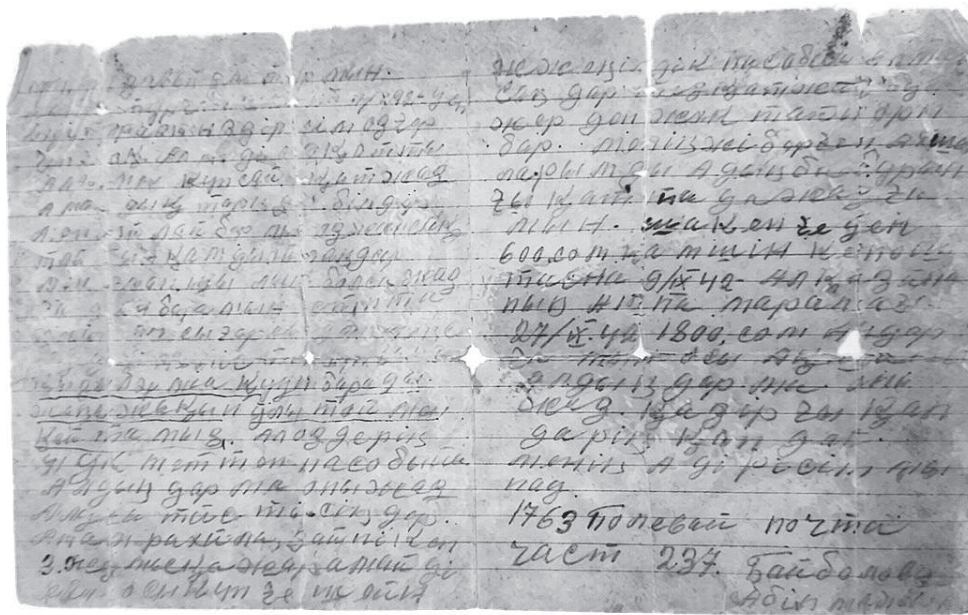
Енді біз атамыз Әбілмәжін атамыздың хабарсыз кетпегенін нақты білеміз. Ол соңғы демі қалғанша өз қаруластарымен бірге қорғаған, із-түзсіз жоғалған жоқ, – дейді Айдар Әбілмәжінов. – Ол қасиетті жауынгерлік борышын соңына дейін орындады. Бүгінгі Ресейдің Орлов облысында мәңгілік тыныс тапқан. Мүмкіндік туған кезде сол жерге барып, бір уыс топырағын алуды ойлап жүрміз. Алайда архив анықтамасында көрсетілген атаумен бірнеше елді мекен бар болғандықтан, нақты қабірін табу оңай болмайын деп тұр.

ЛАТЫН ҚАРПІМЕН ЖАЗЫЛҒАН ҚҰЖАТ

Майдангердің ұрпақтары үлкен құрметпен атасының ескірген төлқұжатын сақтап қалыпты. Ол латын қарпімен және орыс тілінде толтырылған. Құжатта Байболов Әбілмәжіннің 1904 жылы Күршім ауданында туғаны (нақты жері анық оқылмайды), ал тұрақты мекені ретінде Күршім ауданының Кумашкино ауылы көрсетілген.

Осы төлқұжатты мысалға келтіріп, әсіресе қазіргі оқушыларға халқымыз үшін латын әліпбиін қолдану жаңалық емес екенін айтып жүреміз, – дейді Айдар Әбілмәжінов. – Өткен ғасырдың басында бұл қалыпты жағдай болған. Бүгінде сол әріптерді оқу аса қиындық туындамайды.

Жеке басты куәландыратын құжаттың сегізінші бетіндегі «Төлқұжат иесінің

құжатына енгізілген адамдар» бөлімінде майдангердің көмелетке толмаған балалары анық жазылған: қызы Байболова Рахилия және ұлы Байболов Сейілғұмар, тиісінше 1931 және 1938 жылы туған.

Әкеміз Ермек Байболов ол құжатқа енгізілмеген, өйткені ол кезде әлі дүниеге келмеген еді, – деп түсіндіреді Айдар Әбілмәжінов. – Ол әкесі, яғни біздің туған атамыз соғысқа аттанғаннан кейін өмірге келген. Оның үстіне Әбілмәжін Байболов ауылдық кеңестің қызметкері болғандықтан, майданға шақырылудан босататын броньға ие еді. Соған қарамастан өзі ерікті болып Отан қорғауға кеткен.

Бұрынғы Кумашкино ауылы кейін Бұқтырма электр станциясы салынған соң су астында қалған. Оның бұрынғы орны терең судың астында жатыр. Бүгінгі ұрпақ мұны білмеуі мүмкін, бірақ сол жерде өмір сүрген адамдардың ізі мен есімі ешқашан жоғалмауға тиіс.

МАЙДАННАН КЕЛГЕН ХАТ

Отбасында сақталған тағы бір қымбат мұра – сарғайған майдан хаты. Ол бүгінде жақсы сақталуы үшін екі жағынан ламинатталған.

Хат қарапайым графит қарындашпен сызықты қағаздың екі бетіне де жазылған, – дейді Айдар Әбілмәжінов. – Ол дәптердің ортасынан жұлынып алынған қос бетке ұқсайды.

Бұл жолы төлқұжаттағыдай емес, хатта автор кириллицаны пайдаланған. Сондықтан оның мазмұнын кез келген адам оқып, түсіне алады.

Уақыт әсерінен жұқарып кеткен сарғыш парақтарда қарындаш ізі кей жерлерде, әсіресе бүктелген тұстарында өше бастағанымен, хаттың негізгі мәтіні мен мағынасы анық оқылады.

Хаттың ең соңында дала поштасының нөмірі көрсетілген. Біз бұрын сұраулар жолдағанда соған сүйендік, – дейді Айдар Әбілмәжінов. – Отбасы жауынгер үшін алаңдаса, ол өзі жау оғының астында жүріп, өзін емес, асыраушысынан айырылып қалған отбасын ойлаған. Туыстарын жұбатып, өзінде бәрі жақсы екенін, көңіл күйі көтеріңкі екенін, денсаулығына шағымы жоқтығын, тамақ пен киімнен таршылық көрмегенін жазып, өзгелерге де соны тілеген.

ТАҒДЫР ЖІБІ

Майдангер немересінің айтуынша, дәл осы хат ақыр соңында туған адамдарының ізіне түсуге көмектескен маңызды деректердің бірі болды. Осы тұста сауатты, білімді болудың пайдасы еріксіз ойға оралады. Адам өзінен кейін жер бетінде болғанын айғақтайтын жазба қалдырса, ол болашақ іздеушілер үшін кілтке айналады.

Хатта атамыз Әбілмәжін қасында Күршім ауданы Маралды ауылынан жерлесі бар екенін жазады. Болжам бойынша оның есімі Кесікбаев Кәмибай болуы мүмкін (кейбір әріптері анық емес), – дейді майдангердің немересі. – Атасы арқылы оның отбасының жағдайын, аман-есендігін сұрайды. Бұл да сол жерлестің туыстары үшін бір із болуы ықтимал.

Жалпы, майдангердің түп-тамыры сол өңірден тарайды. Айдар Әбілмәжіновтің өзі де Маралды ауылында туған. Төрт жасында әкесі Ермек Әбілмәжінұлы Байболов отбасын Күршім ауданындағы бұрынғы Будённовка ауылына (қазіргі Тасқайың) көшірген. Ол жерде көп жыл мұғалім, кейін мектеп директоры болып еңбек еткен.

Әкесінің жолын қуып, тарих пәнінің мұғалімі болған Айдар Әбілмәжіновке осы мамандық атасының тағдыр жібінің ұшын тауып, оның күрделі өмір жолын кезең-кезеңмен тарқатуға көмектесті. Немересінің айтуынша, бұл – отбасы тарихының соңы емес, тек бастамасы ғана. Ал бұл өз алдына бөлек мақалаға арқау боларлық әңгіме.

Табиғат пен туризм тоғысқан өңір

✍ Айна ЕСКЕНҚЫЗЫ
📷 Махаббат АХМЕТЖАНОВА

Облыста туризм саласы соңғы жылдары өңір экономикасының маңызды драйверіне айналып келеді. 2025 жылдың қорытындысы бойынша туристер саны 446,8 мың адамға жетіп, өткен жылмен салыстырғанда 4,4%-ға артты. Оның басым бөлігі — отандық туристер (428,8 мың), сонымен қатар 18 мың адам — шетелдік қонақ.

Өңірлік коммуникациялар қызметінің алаңында өткен брифингте ШҚО туризм басқармасы басшысының орынбасары Ирина Смит аймақ туризмінің 2026 жылдардағы перспективаларына тоқталды.

Спикер атап өткендей, табиғи және тарихи нысандарымен ерекшеленетін біздің өңірдің туристік әлеуеті жоғары. Солардың қатарында Катонқарағай ұлттық паркі, Рахман қайнары, Берел қорымы, Марқакөл көлі, Зайсан көлі,

ТУРИСТІК БАҒЫТТАҒЫ ЖОЛДАРДЫ ЖӨНДЕУ ЖАЛҒАСУДА

Өңірде туризмді дамыту тек табиғи әлеуетпен ғана емес, сонымен қатар инфрақұрылымды жүйелі түрде жаңғыртумен де тығыз байланысты. Соңғы жылдары бұл бағытта нақты нәтижелер байқалып отыр: туристік нысандарға апаратын жолдар жөнделіп, жаңа бағыттар ашылып, қолжетімділік артуда.

2025 жылы өңірде туристік маршруттарды дамыту аясында 170 шақырым автомобиль жолы жөнделді. Бұл — демалушылар үшін қолайлы жағдай жасап қана қоймай, шалғайдағы көрікті орындардың тартымдылығын арттыруға мүмкіндік берді. Атап айтқанда, Сібе көлдеріне апаратын жолдар жаңартылып, жағажай аумақтары абаттандырылуда. Сонымен қатар, келушілерге ыңғайлы болу үшін тұрақтар мен демалыс аймақтары да кезең-кезеңімен ретке келтіріліп жатыр.

Биыл бұл жұмыстар жалғасын табады. Туристік бағыттар бойынша 100

уақытта инвестор тарту мәселесі қарастырылуда.

Бұдан бөлек, өңір үшін стратегиялық маңызы зор жобалардың бірі — Қытаймен шекаралас «Қанас — Марқакөл» халықаралық туристік маршрутын іске қосу. Бұл бастама жүзеге асқан жағдайда Шығыс Қазақстанның туристік ағыны айтарлықтай артып, халықаралық деңгейдегі жаңа мүмкіндіктерге жол ашылады.

Жалпы, жол және көлік инфрақұрылымын дамытуға бағытталған бұл жұмыстар өңір туризмін жаңа деңгейге көтеруге ықпал етуде. Қолжетімді әрі сапалы жолдар — туристер үшін басты талаптардың бірі. Осы тұрғыда облыста атқарылып жатқан жобалар өңірдің тартымдылығын арттырып, экономиканың маңызды саласының бірі — туризмнің дамуына серпін беретіні сөзсіз. Инфрақұрылымды жақсарту да назардан тыс қалған жоқ. Туристік бағыттардағы жолдар жөнделіп, жаңа маршруттар ашылуда.

БЕС ЖҰЛДЫЗДЫ HILTON ҚОНАҚ ҮЙІ САЛЫНАДЫ

— Өңірдегі алғашқы бес жұлдызды қонақ үй Өскемен қаласында салынбақ. Жоба шамамен 2028 жылға дейін аяқталады деп күтілуде. Осындай жоғары деңгейдегі отельдің құрылысына рұхсат алу оңай болған жоқ. Қазір конкурстық құжаттар рәсімделді, мамыр айында мемлекеттік сараптаманы аламыз. Содан кейін қонақ үйдің құрылысы басталады, — деп түсіндірді Ирина Смит.

Өңірдегі туризмді дамытуға бағытталған инвестициялық жобалардың жүзеге асуына келсек, 2025 жылы Алтай қаласындағы «Достық» қонақ үй-мейрамхана кешені, Катонқарағай ауылындағы «Баян» қонақ үйін реконструкциялау, «Берлог» отелін реконструкциялау, «Бейбарыс» және «Motel» қонақ үйлерін салу сияқты жобалар аяқталды.

Сондай-ақ «Риддер Резорт» нысанын реконструкциялау, «Приморск» демалыс базасын кеңейту, «Заречье» эко-отелін кеңейту, «Веллнесс Резорт» санаторий-сауықтыру кешенін салу көзделген.

2026 жылы сондай-ақ 17 өтінім бойынша санитарлық-гигиеналық тораптарды субсидиялау жүзеге асырылуда. Бұл тек қана жол бойындағы әжетханалар емес, ішінде ыстық-суық суы бар, жуынуға ыңғайлы нысандар. Бұл жердегі басты мәселе — тораптардың бір бөлігі жергілікті әкімдік тарапынан салынса, енді бір бөлігі «ҚазАвтоЖолдың» меншігінде болғандықтан, оларды күтіп, ұстап тұруға жеке инвесторларды тарту. Алайда бұл бағытта да жұмыстар жүріп жатыр.

Цифрландыру бағытында туристік нысандарды интернетпен қамту жұмыстары жүргізілуде. Қазіргі таңда локациялардың шамамен 70%-ында байланыс бар, ал шалғай аймақтарда спутниктік технологиялар енгізу жоспарланған.

— Қолжетімділігі қиын табиғи және ерекше қорғалатын аумақтарда баламалы шешімдер қарастырылуда, оның ішінде Starlink спутниктік терминалдарын орнату, сондай-ақ УАНБЕБ жалпы қолжетімділік нүктелерін ұйымдастыру бар. Бұл әсіресе Катонқарағай ұлттық паркі, Сібе көлдері, Рахман қайнары, Риддер тау кластері, Қиын-Керіш және басқа да шалғай туристік нысандар үшін өзекті, — деді спикер.

Жалпы алғанда, өңірде туризм тек демалыс саласы ғана емес, сонымен қатар экономиканы әртараптандырудың, жаңа жұмыс орындарын құрудың және өңірдің инвестициялық тартымдылығын арттырудың маңызды құралына айналып отыр. 2026 жылғы басты мақсат — туристер санын көбейту ғана емес, олардың сапалы әрі қауіпсіз демалысын қамтамасыз ету.

#ӘЛЕУМЕТ

Сартеректе жаңа дәріхана ашылды

✍ Дәурен АЛЛАБЕРГЕНҰЛЫ

Жеңіс күніне орай Зайсан қаласындағы «Батырлар алаңында» салтанатты жиын өтті. Сұрапыл соғыстар ерлік көрсеткен жерлес майдангерлерді еске алуға арналған тағлымды шараға аудан басшылығы мен күштік құрылым өкілдері қатысты.

Салтанатты жиында аудан әкімі Аэлига Ахметсәлімқызы зайсандықтарды және аудан қонақтарын Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 81 жылдығымен құттықтады.

Мерекелік шараға шекарашылар, полиция қызметкерлері, мектеп оқушылары мен ардагерлер қатысып, осынау бейбіт күнді сыйлаған ардагерлер рухына тағзым жасады.

Жеңіс күнінде жиналған зайсандықтар аудан орталығында орналасқан мемориал-ескерткішке гүл шоқтарын қойып, құрмет көрсетті. Сонымен бірге аудандық өнерпаздар мен мектеп оқушыларының мерекелік қойылымдарын тамашалады.

— Еліміз тыныш, аспанымыз ашық болсын. Бейбіт күннің қадірін білейік. Баршаңызды Жеңістің 81 жылдығымен құттықтаймын, — деді мерекелік жиында аудандық Қорғаныс істері жөніндегі бөлімнің басшысы Азамат Тоқтарханұлы.

Жеңіс мерекесі қарсаңында аудандағы 85 тыл ардагерлеріне құрмет жасалып, сыйлықтар тапсырылды, әлеуметтік қолдау көрсетілді.

Сондай-ақ, ауданда Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 81 жылдығына арналып «Ауыл намысы — ел намысы» атты ауыл командалары арасында облыстық волейбол турнирі өтті. Аталған жарыс аудан спортшыларының ұйымдастыруымен жүзеге асырылды. Турнирдің басты мақсаты — Ұлы Жеңіс қаһармандарының ерлігін ұлықтау, жастар арасында салауатты өмір салтын насихаттау және ауыл спортын дамыту болды.

Мереке аясында тыл ардагерлеріне құрмет пен қошемет шаралары ауданның барлық ауылдық округтерінде өткізілді.

Жеңіс мерекесінде Зайсан ауданына қарасты Сартерек ауылдық округінде халықты қажетті дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуге бағытталған пилоттық жоба аясында жаңа дәріхана пайдалануға берілді.

Айта кетерлігі, мұндай әлеуметтік дәріхана облыстың ауылдық елді мекендерінде алғаш рет ашылып отыр. Мұнда амбулаториялық деңгейде белгілі бір аурулары бар және тиісті санатқа жататын азаматтарға тегін дәрі-дәрмектер беріледі. Олар міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру және кепілдендірілген тегін медициналық көмек аясында ұсынылмақ.

Шекарадағы ауыл халқы үшін маңызды нысанның ашылу рәсіміне аудан әкімінің орынбасары Ермек Ерланұлы, аудандық мәслихат төрағасы Еркебұлан Серікулы, «Amanat» партиясы аудандық филиалының төрағасы Болатбек Балғабаев қатысты.

Жиында спикерлер жобаның ауыл тұрғындары үшін маңыздылығына тоқталып, бұл бастама шалғай ауылдардағы медициналық қызмет сапасын жақсартуға үлкен мүмкіндік беретінін атады.

Мерекелік шара барысында Сартерек мәдениет үйінің өнерпаздары жиналған қауымға көтеріңкі көңіл-күй сыйлады. Ал жаңа нысанның лентасын ауылдық ақсақалдар алқасының төрағасы Мырзабек Нұрбаев пен аудан әкімінің орынбасары Ермек Ерланұлы қиды.

— Жоба аясында алдағы уақытта Зайсан ауданының өзге де ауылдарында осындай заманауи дәріханалар ашу жоспарланып отыр. Енді Сартерек ауылының тұрғындары қажетті дәрі-дәрмектерді алу үшін аудан орталығына сабылмай, өз ауылынан-ақ қол жеткізе алады, — деді Зайсан аудандық орталық ауруханасының бас дәрігері Мадина Мырзабекқызы.

Қиын-Керіш шатқалы және Сібе көлдері бар. Бұл нысандар экологиялық, сауықтыру және мәдени туризм бағыттарын дамытуға кең мүмкіндік береді.

Қазіргі таңда туристерді орналастыру бойынша Шығыс Қазақстан республикада көш бастап тұр. Өңірде бір мезетте 412 саяхатшыны орынмен қамтуға болады. Қонақ үйлер мен демалыс базаларының жалпы сыйымдылығы 21 737 төсек-орынды құрайды. Туристік қызмет көлемі 9,8 млрд теңгеге жетіп, 24%-ға өсті. Ал салаға тартылған инвестициялар 21,6 млрд теңгені құрап, айтарлықтай серпін көрсетті.

— 2026 жылы туризмді дамыту бірнеше негізгі бағыт бойынша жалғасады. Соның бірі — «Visit East Kazakhstan» бірыңғай басқару ұйымын құру. Бұл құрылым туристік бағыттарды жүйелі түрде дамытуға, өңірді халықаралық деңгейде ілгерілетуге және цифрлық сервистерді енгізуге мүмкіндік береді, — деп атап өтті Ирина Смит.

Екінші бағыт — туристік кластерлерді дамыту. Мысалы, Катонқарағай — Үлкен Нарын аймағы wellness және экотуризм орталығы ретінде дамытылады. Ал Риддер мен Алтай өңірлері тау шаңғысы мен белсенді демалысқа бағытталса, Зайсан мен Марқакөл экологиялық туризмнің негізгі нүктесіне айналмақ. Өскемен, Ұлан және Глубокое аудандарын демалыс күндеріндегі жыл бойғы дестинация ретінде біріктіретін «Қала-Тау-Көлдер» кластері қалыптасып келеді.

шақырымнан астам жолды жөндеу жоспарланған. Бұл өңірдегі негізгі демалыс орындарына қатынауды жеңілдетіп, ішкі туризмнің дамуына серпін бермек.

— Жол инфрақұрылымын жақсарту Сібе көлдері бағытында да қарқынды жүргізілуде. Қазіргі таңда «Васильевка — Бозанбай» және «Васильевка — Бозанбай — Алғабас — Тарғын» бағыттарындағы жолдар жөнделіп жатыр. Ал Шалқар көліне апаратын муниципалдық жағажай маңында 600 метр асфальт төселіп, 100 көлікке арналған автотұрақ жабдықталған. Бұл — демалушылар үшін жайлы жағдай жасаудың нақты көрінісі, — деді Ирина Федоровна.

Сонымен қатар, ірі инфрақұрылымдық жобалардың бірі — Катонқарағай ауданындағы Ақ Берел өзені арқылы өтетін көпірді реконструкциялау. Өткен жылы су бөлігінде үш тіреуіш орнату жұмыстары аяқталса, биыл тағы екі тіреуіш орнату жоспарланып отыр. Бұл көпір өңірдің туристік әлеуетін арттыруда маңызды рөл атқарады, себебі ол бірқатар көрікті бағыттарға жол ашады.

Тағы бір маңызды жоба — «Рахман қайнары» санаторийіне апаратын жолды жөндеу. 2025 жылы Берел ауылынан санаторийге дейінгі ұзындығы 13 шақырым болатын республикалық маңызы бар жолға орташа жөндеу жұмыстары басталды. Бұл бағыт — шипажай туризмінің дамуына негіз болатын басты инфрақұрылымдық желілердің бірі. Дегенмен, нысанның нақты мәртебесі әлі де пысықталу үстінде, қазіргі

#ПОЭЗИЯ

«Жанат оқулары» жас дарындарды қанаттандырды

Пушкин атындағы облыстық кітапхана нағыз руханияттың ордасына айналды. Мұнда ақын, филология ғылымының докторы, профессор, Жазушылар одағының мүшесі, халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының лауреаты, еңбек сіңірген қайраткер Жанат Әскербекқызының 60 жылдық мерейтойына арналған «Жанат оқулары» облыстық байқауы өтті. Бұл кезекті мерейтойлық шара емес, тұтас бір әдеби құбылысты, жерлес ақын шығармашылығының жас ұрпаққа ықпалын айқындаған мазмұнды кездесу болды.

Тарбағатай ауданының Қарасу ауылында дүниеге келген Жанат Әскербекқызы – Қазақ мемлекеттік университеті филология факультетінің түлегі. Ол 1995-2000 жылдары Шығыс Қазақстан университетінің қазақ әдебиеті кафедрасында оқытушы болған. Ал 2000 жылдан бері Еуразия ұлттық университетінде ұстаздық қызмет атқарып келеді.

Қазіргі цифрлану дәуірінде кітап пен поэзияға деген қызығушылықтың бәсеңдеуі – жиі айтылатын мәселе. Алайда дәл осындай байқаулар сол пікірдің біржақты екенін дәлелдейді. «Жанат оқулары» – жас буынның сөз өнеріне деген ықыласын оятып қана қоймай, көркем мәтінді сезіну, жеткізу мәдениетін қалыптастыратын маңызды алаң.

Байқаудың басты мақсаты

Жанат Әскербекқызы шығармашылығын кеңінен насихаттау, жастардың әдебиетке қызығушылығын арттыру және дарынды өрендерге қолдау көрсету болды. Осы міндеттер толыққанды жүзеге асты деуге негіз бар. Өйткені облыстың түкпір-түкпірінен келген мектеп оқушылары, колледж және жоғары оқу орындарының студенттері ақын өлеңдерін жатқа мәнерлеп оқып, сөз өнеріндегі өз мүмкіндіктерін паш етті.

Сахнада тек жатталған мәтін емес, әр қатысушының ішкі толғанысы, өлеңмен үндескен жан дүниесі көрінді. Жас оқырмандар ақын жырларындағы нәзік лириканы, ұлттық рухты, адам жанының терең иірімдерін жеткізуге тырысты. Бұл поэзияның жанды өнер екенін, оның әр оқырман жүрегінде жаңаша жаңғыратынын көр-

сеткен сәттер болды.

Шара барысында Жанат Әскербекқызы өлеңдеріне жазылған әндер шырқалып, жас өнерпаздар сахнаны жандандыра түсті. Осылайша әдебиет пен музыка үндесіп, көрерменге ерекше әсер сыйлады.

Байқау қорытындысы бойынша үздіктер анықталып, лайықты марапатқа ие болды. Бас жүлдені Зайсан ауданындағы Шілікті орта мектебінің оқушысы Жібек Маратбек иеленіп, 100 мың теңге мөлшеріндегі сыйақыға қол жеткізді. Бірінші орынды Ұлан ауданының Қасым Қайсенов кентіндегі орта мектептің оқушысы Әйгерім Еренхан (70 мың теңге) иеленді. Екінші орын (әрқайсысы 50 мың теңге) Абай атындағы гуманитарлық колледждің студенті Ділназ Қибадатов мен Ұлан ауданынан келген оқушы Ахметжан Аманжолға табысталды. Үшінші орын (40 мың теңгеден) Жамбыл атындағы облыстық мектеп-гимназияның оқушысы Кәмшат Мамырбек пен Абай атындағы Шығыс Қазақстан гуманитарлық колледжінің студенті Асылай Оралтаеваға берілді. Сондай-ақ арнайы аталымдар да өз иелерін тапты, Жанат Әскербекқызы атындағы жұл-

де Шолпан Қадылбековаға, «Көркемсөз оқу шебері» номинациясы Еркеназ Сейітмұқашқа, «Көрермен көзайымы» номинациясы Балнұр Болатқызына бұйырды.

Бұл байқаудың тағы бір маңызды қыры – демеушілік пен жанашырлықтың көрінісі. Іс-шараға жерлесі Дарын Сағдолдин, ақынның әкесі Әскербек Аймұхамбетов және озат шәкірті Амангелді Ошақов қаржылай қолдау көрсетіп, руханиятқа деген шынайы жанашырлықтың белгісін танытты.

– «Жанат оқулары» – жай ғана байқау емес, әдебиет арқылы тұлға тәрбиелеудің тиімді моделі. Мұндай жобалар бірнеше маңызды міндетті қатар атқарады, атап айтсақ ұлттық әдеби мұраны жаңғыртады, жас ұрпақтың эстетикалық талғамын қалыптастырады,

сахна мәдениеті мен тіл тазалығын дамытады, дарынды жастарды анықтап, қолдайды. Ең бастысы – бұл шаралар поэзияны оқулық шеңберінен шығарып, жанды, әсерлі, заманауи өнер ретінде қайта танытады, – дейді іс-шараны ұйымдастырушылар.

Түйіндер болсақ, бүгінгі таңда руханиятты сақтау мен дамыту – қоғам алдындағы басты міндеттердің бірі. Осы тұрғыдан алғанда «Жанат оқулары» облыстық байқауы – өңірдегі әдеби өмірдің айшықты көрінісі. Ол жас таланттардың қанатын қатайтып қана қоймай, қазақ поэзиясының өміршеңдігін дәлелдеген маңызды мәдени оқиғаға айналды.

Поэзияға құрмет бар жерде руханияттың тамыры тереңдей берері анық.

#ӘДЕБИ КЕШ

Қарасөздің қас жүйрігі – Қабдештің мұрасы ұлықталды

Қазақ сөз өнерінің қуатын танытып, тарих пен тағдырды көркем тілмен өрнектеген Қабдеш Жұмаділовтің мұрасы тағы бір мәрте оқырман назарын өзіне аударды. Пушкин атындағы облыстық кітапханада өткен «Қарасөздің қас жүйрігі» атты әдеби кеште қаламгер шығармалары жаңаша зерделеніп, ұлттық әдебиетке тағзым жасалды.

Тағылымды шара биылғы «Бір ел – бір кітап» республикалық акциясы аясында ұйымдастырылып, осы жылы жалпыхалықтық оқуға таңдалған жазушының «Тағдыр» романын кеңінен насихаттауды мақсат етті.

Қабдеш Жұмаділов – қазақ әдебиетінің алып тұлғаларының бірі, Қазақстанның халық жазушысы, мемлекеттік сыйлықтың лауреаты. Қаламгер өз шығарма-

ларында ұлт тағдырын, ел бірлігін, жер мен рух мәселесін терең толғап, тарихи тақырыптарды көркемдік биікке көтерді. Оның «Соңғы көш», «Тағдыр», «Дарабоз» романдары қазақ тарихының көркем шежіресіне айналды.

Кеш барысында әдебиет пен тарихтың тоғысқан тұсындағы қаламгер мұрасы жан-жақты сараланып, шығармаларындағы ұлттық сана, ел тарихы, рухани

құндылықтар жөнінде мазмұнды пікір алмасу өрбіді.

Кітапхана қызметкерлері жазушының өз шаңырағында түсірілген сұхбатынан үзінді ұсынып, көрерменге қаламгердің тұлғалық болмысын, ой әлемін және шығармашылық ұстанымын тереңірек тануға мүмкіндік берді.

Кітапхана жанындағы «Ой-сана» клубының мүшелері романға заманауи тұрғыдан талдау жасап, тарихи шешімдер мен кейіпкерлер тағдырын бүгінгі заман биігінен бағамдады. Жастардың ойлы пікірі мен тың көзқарасы кеш мазмұнын байыта түсті.

Шара барысында романнан әсерлі үзінділер оқылып, кейіпкерлердің ішкі жан дүниесі мен елдік рухты айшықтайтын көркем тұстар көпшілік назарына ұсынылды. Сонымен қатар кештің тартымдылығын арттыру мақсатында интерактивті ойындар ұйымдастырылып, оқырмандар белсенділік танытты.

Адам жанын байытып, санаға сәуле құятын бұл кеш жай ғана жиын емес, пікірлер тоғысқан рухани басқосу болды.

#МЕРЕЙТОЙ

Жамбылдың жалынды жырлары Өскемен аспанында қалықтады

Жыр алыбы Жамбылдың есімі уақыт өткен сайын биіктеп келеді. Биыл ақынның туғанына 180 жыл толуына орай еліміздің түкпір-түкпірінде тағылымды шаралар ұйымдастырылуда. Солардың бірі – Өскемендегі Жамбыл саябағында өткен «Жыр алабы – Жамбыл» атты әдеби ревю.

Жамбыл ескерткіші жанында ұйымдастырылған рухани кешке қала тұрғындары, жастар, әдебиетсүйер қауым жиналды. Табиғат аясында өткен әдеби шарада ұлттық поэзияның құдіреті сезіліп, жыр әлемінің тереңдігі кеңінен насихатталды.

Кештің басты мақсаты Жамбылдың жас ұрпаққа дәріптеу, қазақ поэзиясына деген қызығушылықты

арттыру, ұлттық рух пен отансүйгіштік құндылықтарды насихаттау болды. Ұйымдастырушылардың айтуынша, ақын мұрасын тек еске алу емес, оны бүгінгі ұрпақтың санасына жаңаша жеткізу маңызды.

Әдеби ревю барысында жүргізушілер ақынның өмір жолы мен шығармашылығына тоқталып, оның қазақ поэзиясындағы орны туралы мазмұнды мәліметтер ұсынды. Әсіресе Жамбылдың ақындық жолына бағыт берген Сүйінбай Аронұлы жайлы айтылып, жыршылық дәстүрдің сабақтастығы сөз болды. Кештің әсерлі сәті Жамбыл өлеңдерінің мәнерлеп оқылуы болды. Жас өнерпаздар ақын жырларынан үзінділер оқып, көрерменге рухани әсер сыйлады. Әсіресе домбыра үнімен ілесе оқылған өлеңдер кеш мазмұнын тереңдете түсті. Сонымен қатар

шара аясында жас ақындар айтысы ұйымдастырылды. Жастар суырыпсалма өнердің көркем үлгісін көрсетуге тырысты. Көрермен қауым ақындардың тапқырлығы мен сөз саптау шеберлігіне тәнті болды.

Кеште Жамбылдың соғыс жылдарындағы шығармашылығына ерекше назар аударылды. Ақынның жауынгерлерге рух берген жалынды жырлары оқылып, сол кезеңдегі ел бірлігі мен ерлік рухы дәріптелді. «Ленинградтық өренім» өлеңінің тарихи маңызы да айтылды.

Әдеби шара тек сахналық бағдарламамен шектелген жоқ. Саябақ аумағында Жамбыл шығармашылығына арналған кітап көрмесі ұйымдастырылып, ақын кітаптары мен зерттеу еңбектері көпшілік назарына ұсынылды. Сонымен бірге тұрғындарға арналған поэтикалық квест өткізіліп, қатысушылар шығармашылық тапсырмалар орындады.

Әдеби ревю ұлттық әдебиетті ұлықтаған, жыр құдіретін дәріптеген мазмұнды мәдени шара болды. Жамбыл поэзиясы тағы бір мәрте адақталып, кешке жиналған қауым рухани әсермен тарқаты.

Бетті әзірлеген –
Ержан КЕҢЕСҰЛЫ

ХАБАРЛАНДЫРУ

Қоғамдық тыңдаулар ашық отырыс нысанында өткізіледі:

«ГРК «Бай-Су» ЖШС үшін, «М-44-107-(10д-56-15,20), М-44-107-(10е-5а-12,16,17,18,22,23), М-44-107-(10е-5в-2,3,4,8) блоктарындағы ҚПҚ барлау жоспарының» қоршаған ортаға әсерін бағалау;

2026 жылы 22 маусымда сағат 10.00-де ШҚО, Самар ауданы, Самар а.о., Самар а., Горохов к-сі, 58 үй, (әкімдік) мекенжайы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізіледі;

Тапсырыс беруші – «ГРК «Бай-Су» ЖШС, (БИН 070640013658). Мекенжайы: ШҚО, Өскемен қаласы, Тоқтаров көшесі, 51 үй, тел. 8 (702) 7766333, E-mail: baysu21@mail.ru;

Әзірлеуші «GEO VOSTOK» ЖШС, (БИН 211040015757). Мекенжайы: ШҚО, Өскемен қ., Қазыбек би даң., 18-25. тел. 8(778)-778-09-17, E-mail: ofis.rabochiy@bk.ru;

Жобалық құжаттама <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>, ақпараттық жүйеде «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде орналастырылған;

Қосымша ақпаратты тапсырыс берушінің – baysu21@mail.ru электронды мекенжайы немесе 8 (702) 7766 333 телефоны бойынша алуға болады;

Мүдделі жұртшылықтың ескертулері мен ұсыныстары қоғамдық тыңдаулар өтетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмей мына мекенжайлар бойынша қабылданады: ndbecology.gov.kz, d.babakanova@akimvko.gov.kz. ТРБ почтасына.

Әсер ету аймағы:

Географиялық координаттар:

р/н№	Ш.б.	С.Е.
1	83° 19'00"	49° 08'00"
2	83° 20'00"	49° 08'00"
3	83° 20'00"	49° 07'00"
4	83° 21'00"	49° 07'00"
5	83° 21'00"	49° 08'00"
6	83° 22'00"	49° 08'00"
7	83° 23'00"	49° 07'00"
8	83° 23'00"	49° 05'00"
9	83° 24'00"	49° 05'00"
10	83° 24'00"	49° 04'00"
11	83° 23'00"	49° 04'00"
12	83° 23'00"	49° 03'00"
13	83° 22'00"	49° 03'00"
14	83° 22'00"	49° 04'00"
15	83° 21'00"	49° 04'00"
16	83° 21'00"	49° 06'00"
17	83° 21'00"	49° 06'00"
18	83° 19'00"	49° 06'00"

Тыңдауларға қатысу үшін сілтеме бойынша өту қажет: <https://us05web.zoom.us/j/2137154444?pwd=YOM2t6nC3jSvla6XiOLVi3B79GYnjr.1&omn=84571868563>

Конференция идентификаторы: 213 715 4444, Күпия сөз: 12345678

Тіркеу талқылау басталғанға дейін 10 минут бұрын, жеке куәлікті көрсеткен кезде басталады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Жеке кәсіпкер К.И. Тимошенко «ШҚО, Риддер қаласының әкімшілік бағынысты аумағында орналасқан орман шаруашылығының тас-қиыршық-құм қоспасының кен орнын өнеркәсіптік игеру» жобасы бойынша әсер етуге экологиялық рұқсат алуға өтінімге материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды. («Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі (РҚБ), рұқсат етілген шығарындылар нормативтері (ХДВ), өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы (ППЭК), қалдықтарды басқару бағдарламасы (ПББ), табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары (ППМ)).

Әсер ету аумағы: Шығыс Қазақстан облысы, Риддер Г.А., Риддер қаласы. Әсер ету аумағының географиялық координаттары: учаскенің географиялық координаттары: 50°18'56,5»83°23'45,7»; 50°19'02,0» 83°23'42,3»; 50°19'03,5 « 83°23'50,1»; **Қоғамдық тыңдаулар** 2026 жылғы 15 маусымда сағат 10.00-де, Шығыс Қазақстан облысы, ШҚО, Риддер қ., Безголосов к-сі, 9 (конференц-зал) мекенжайы бойынша өтеді.

Жоспарланған қызметтің бастамашысы: Тимошенко Константин Иванович, 071300, Қазақстан Республикасы, Шығыс Қазақстан облысы, Риддер Г. А., Риддер қаласы, 91-квартал, № 35, 28, 750831302014, 87771481755, timoshenko3108@mail.ru.

Әзірлеуші: ЖК Домашев, ЖСН: 651116300731. Заңды мекенжайы: ҚР, ШҚО, Өскемен қ., Потанин к-сі 31/1 -74. Нақты мекенжайы: ҚР, ШҚО, Өскемен қ., Потанин к-сі, 31/1-74. Эл. мекенжайы: vvo@mail.ru тел.: 8 (705) 5205100. Лицензия 02542р 30.03.2023 ж

Жергілікті атқарушы орган: «Шығыс Қазақстан облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, Өскемен қаласы, Б. Керімбаев көшесі, 19, тел. 8 (7232)25-70-82, d.babakanova@akimvko.gov.kz, <https://www.gov.kz/memleket/entities/vko-tabigat?lang=ru>. Жоба бойынша құжаттама қоршаған ортаның жай күйі туралы Ұлттық деректер банкінде орналастырылған <https://ndbecology.gov.kz/> және ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/vko-tabigat?lang=kk>.

Мүдделі жұртшылықтың ескертулері мен ұсыныстары қоғамдық тыңдаулар өтетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмей ДҚББҰҰ-да немесе «Шығыс Қазақстан облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-нің поштасына қабылданады, d.babakanova@akimvko.gov.kz. Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: timoshenko3108@mail.ru және телефон нөмірі: 8-705-520-51-00.

Тыңдауларға қатысу үшін сілтеме бойынша өту қажет: Zoom платформасындағы тыңдауларға қатысу үшін онлайн қосылуға сілтеме: <https://us05web.zoom.us/j/87377284662?pwd=EE9FPmRl4uS4wFHL15KQ1tWuXJAObU.1>

Конференция идентификаторы: 873 7728 4662 Кіру коды: 0L5dbbH

#ӨНЕГЕ

Білімді басшы, абыройлы азамат

Қай дәуірде де ел тағдырына бейжай қарамай, халықтың сенімін ақтап, туған жерінің өсіп-өркендеуіне үлес қосқан азаматтар қоғамның тірегіне айналады. Осындай ел игілігі жолында өлшеусіз үлес қосқандардың бірі де бірегейі – Ділдәбек Оразбаев. Оның еңбек жолы туған еліне, жеріне арналды. Ұзақ жылдар басшылық қызметте болған азамат бүгінде бейнеттің зейнетін көріп жүр.

Ділдәбек Тәжібайұлы оңтүстікте туғанымен, Шығыс деп шырылдады, еңбектенді, зейнетке де осы өңірден шықты. Алтай мен Тарбағатайдың арасы – батырлар мен би-шешендердің, парасатты тұлғалардың мекені. Бұл өңірде халықтың сеніміне ие болу оңай емес. Себебі, жердің қырын, елдің тілін таба білген, халықтың муң-мұқтажын түсінген азамат қана ел басқару ісінде абыройлы бола алады. Осындай талаптың үдесінен шыққан Ділдәбек Тәжібайұлы Шығыс Қазақстан өңіріндегі бірнеше ауданның әкімі болып, ел дамуына үлес қосты.

Еңбек жолында ол әкімшілік қызмет атқарып қана қойған жоқ, өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына серпін беріп, көптеген игі бастамалардың жүзеге асуына ықпал етті. Әсіресе ауыл шаруашылығы, инфрақұрылым, білім мен мәдениет салаларының дамуына көңіл бөлді. Ол басшылық еткен жылдары көптеген аудандарда жаңа мектептер мен медициналық нысандар салынып, мәдениет үйлері жаңартылып, ауылдардың келбеті көркейе түсті.

Ділдәбек Тәжібайұлының қызметіндегі ерекше кезеңдердің бірі – Тарбағатай ауданына әкім болып тағайындалған түс. Сол жылдары ауыл шаруашылығы аудан экономикасының негізгі тірегі екенін жақсы түсінген басшы агроөнеркәсіп саласын дамытуға назар аударды. Мал шаруашылығын өркендету, егіншілік мәдениетін дамыту, жем-шөп базасын нығайту сияқты бағыттарды жүйелі түрде қолға алды. Бұл бастамалардың нәтижесінде аудан экономикасы жанданып, ауылдықтардың тұрмысы біршама жақсарды.

Тарбағатайдың тақыр даласында егін егу мүмкін емес деген пікірлерді жоққа шығарып, жердің әлеуетін тиімді пайдаланудың нақты үлгісін көрсетті. Ауыл шаруашылығы саласына инвестиция тартылып, жаңа жобалар жүзеге аса бастады. Нәтижесінде егістік көлемі ұлғайып, мал азығы жеткілікті дайындалатын болды. Бұл ауыл шаруашылығы өнімдерінің артуына мүмкіндік берді. Осындай істер арқылы ел игілігін басты орынға қойған басшының еңбегі айқын көрінеді.

Ділдәбек Оразбаев тек экономикалық мәселелермен шектеліп қалған жоқ. Ауылдардың көркеюіне, халықтың өмір сүру сапасының жақсаруына көңіл бөлді. Ақсуат ауылында жолдар жөнделіп, көшелерге жарық шамдары орнатылып, демалыс орындары мен саябақтар ашылды. «Ана мен бала» саябағының ашылуы тұрғындар үшін қуанышты жаңалық болды. Сонымен қатар жастардың спортпен айналысуына мүмкіндік жасау мақсатында футбол алаңдары салынып, спорттық шаралар ұйымдастырылды.

Жергілікті халықтың есінде қалған игі істердің бірі – әйгілі Бірғызбай Досқанаұлының кесенесін жаңғырту. Бұл тарихи-рухани орынның жаңартылуы өңірдің туристік әлеуетін арттырып, киелі мекендердің қатарында танылуына ықпал етті. Бүгінде бұл жерге еліміздің әр түкпірінен және шетелден келетін туристердің саны артып отыр.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Өскемен қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесі және оның ведомстволық бағыныстағы ұйымдары Өскемен қаласы әкімдігінің «Үлбі» халыққа әлеуметтік қызмет көрсететін қалалық аумақтық орталығы» КММ, Өскемен қаласы әкімдігінің «Қиын өмірлік жағдайдағы адамдарды әлеуметтендіру» КММ 2025 жылғы 1 тамыздан 2026 жылғы 30 сәуір аралығында өткізілген сыбайлас жемқорлықтың ішкі талдау нәтижелерін жаппай талқылаудың басталуы туралы хабарлайды.

– **Өскемен қаласының жұмыспен қамту және**

Сонымен бірге ол ұлттық руханият пен мәдениетті дамытуға да мән берді. Ақсуат өңірінде дәстүрлі түрде өткізіліп келе жатқан ақындар айтысы мен ұлттық спорт түрлерінің дамуына қолдау көрсетіп, қазақ күресі турнирінің халықаралық деңгейге шығуына ықпал етті.

Ділдәбек Тәжібайұлының тағы бір маңызды бастамасы – жастарды қолдау. Жас мамандарды ауылға тарту мақсатында жоғары оқу орындарында білім алып жүрген студенттермен кездесіп, оларға арнайы стипендиялар тағайындады. Мұндай қолдау ауылдағы кадр тапшылығын азайтып, білімді жастардың туған өңіріне оралуына ықпал етті.

Оның өмір жолы Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университетімен де тығыз байланысты. Облыстық Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясын басқарған кезде университет студенттеріне дәріс оқып, маман даярлауға үлес қосты. Сонымен қатар оқу орнының түлектеріне диплом табыстау рәсімдеріне қатысып, жастарға ақ жол тілеп отырды.

Осындай қызметтері арқылы ол тек басқарушы ғана емес, жастарға бағыт-бағдар беретін тәлімгер тұлға ретінде де танылды. Студенттер мен жас мамандар үшін оның еңбекқорлығы мен жауапкершілігі үлгі болды.

Айта кетейік, Ділдәбек Тәжібайұлы 1961 жылы 8 мамырда Оңтүстік Қазақстан облысы Төле би ауданының Қасқасу ауылында дүниеге келген. 1988 жылы Қазақ ауыл шаруашылығы институтын агроном мамандығы бойынша тәмамдап, кейін Алматы экономикалық университетінде қаржыгер мамандығы бойынша білім алды. Экономика ғылымының кандидаты.

Қазақ халқы елдік пен ерлікті, адал қызмет пен жауапкершілікті әрдайым жоғары бағалаған. Осы орайда Бауыржан Момышұлы айтқан: «Ел дегенде еміреніп, жұрт дегенде жүгініп қызмет ет» деген нақыл сөздің мәні ерекше. Осындай ұстанымды өмірлік мұрат еткен азаматтардың еңбегі ел игілігімен өлшеніп, олардың есімі халық жадында мәңгі сақталды.

Сондықтан Ділдәбек Тәжібайұлына мықты денсаулық, ұзақ ғұмыр тілей отырып, оның ел игілігі жолындағы адал еңбегі мен өнегелі өмір жолы кейінгі буынға үлгі болып қала беретініне сенім білдіреміз.

Мұхтар Төлеген,
С. Аманжолов атындағы ШҚУ ректоры

әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесі: тел: 208557, электрондық пошта ozisp_uka@mail.ru

– «Үлбі» халыққа әлеуметтік қызмет көрсететін қалалық аумақтық орталығы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі, тел: 777354, эл. пошта sentr_ulba@mail.ru

– «Өмірлік қиын жағдайда қалған адамдарды қайта әлеуметтендіруге арналған орталық» КММ, тел: 8 (72331) 3-10-10, электрондық пошта resos@gu-csa.kz

К. Баубекова,
«Өскемен қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ басшысы

МҰРАГЕРЛЕР ІЗДЕЛУДЕ

■ **Жұмақан Бияқын** (туған жылы 12.04.1939) 08.01.2026 жылы қайтыс болғаннан кейін мұра ашылды. Мұрагерлер мен мүдделі тұлғалар хабарландыру жарияланған күннен бастап 08.07.2026 жылға дейін нотариус Ж.Б.Нурмухамбетоваға ШҚО, Ұлан ауданы, Қ.Қайсе-нов кенті, 3.Ахметов көшесі, 3 ғимарат мекенжайы бойынша жүгінуі тиіс.

ЖАРНАМА БӨЛІМІНІҢ

ТЕЛЕФОНЫ: 8 (7232) 75-28-228

Altainews

MEDIA CENTRE

«ALTAI-NEWS» МЕДИА-ОРТАЛЫҒЫ

«DIDAR» ГАЗЕТІНІҢ

PDF-НҰСҚАСЫНА ЖАЗЫЛУ

БАСТАЛҒАНЫН ХАБАРЛАЙДЫ!

Электронды нұсқаны өз e-mail поштаңызға алу үшін бірнеше қарапайым қадам жасау қажет:

1) QR-кодты сканерлеңіз немесе интернет-браузер арқылы www.didargazeti.kz сайтына өтіңіз.

2) didargazeti.kz сайтындағы «Газетке жазылу» бөліміне кіріп, ұсынылған үш нұсқаның бірін таңдаңыз:

12 АЙҒА,

6 АЙҒА,

3 АЙҒА

3) «СЕБЕТКЕ ҚОСУ» батырмасын басыңыз.

4) Тауар себетке қосылғаннан кейін «ТАПСЫРЫСТЫ РӘСІМДЕУГЕ ӨТУ» батырмасын басыңыз.

5) Бос жолдарға өз деректеріңізді енгізіп, «ТӨЛЕМГЕ ӨТУ» батырмасын басыңыз. Жазылым ақысы сіз көрсеткен банк картасының нөмірінен автоматты түрде алынады.

Жазылым рәсімделгеннен кейін көрсетілген электронды поштаға газеттің жақын арадағы саны ғана емес, сонымен қатар ағымдағы айдағы барлық алдыңғы сандары да жіберіледі.

Магазин

DIDAR газеті 12 айға жазылу

6000,00 ₸

В корзину

DIDAR газеті 6 айға жазылу

3000,00 ₸

В корзину

DIDAR газеті 3 айға жазылу

1850,00 ₸

В корзину

Егер сіз тек соңғы нөмірін сатып алғыңыз келсе, didargazeti.kz сайтының басты бетінде «PDF ЭЛЕКТРОНДЫ ГАЗЕТ» батырмасын басып, ұсынылған нұсқалардың бірін таңдаңыз.

Егер сіз электрондық нұсқамен бірге газеттің қағаз нұсқасын да алғыңыз келсе, тапсырыс рәсімдеу кезінде пошта мекенжайыңызды, тегіңізді көрсетіп, «ТАПСЫРЫСЫҢЫЗҒА ЕСКЕРТ-ПЕ ҚОСЫҢЫЗ» батырмасын басыңыз. Ашылған терезеге «Қағаз нұсқаны менің пошта мекенжайыма жеткізу» деп жазыңыз.

Баспасөз – 2026

DIDAR газетіне ЖАЗЫЛУ ЖҰРУДЕ

	«Қазпошта» АҚ арқылы				Редакция арқылы				
Индекс	1 ай , теңге	3 ай, теңге	6 ай, теңге	12 ай, теңге	Индекс	1 ай , теңге	3 ай, теңге	6 ай, теңге	12 ай, теңге
19071 (жеке)	872	2616	5232	10464	19071 (жеке)	686	2058	4116	8232
19073 (жеңілдік)	832	2496	4992	9984	19073 (жеңілдік)	616	1848	3696	7392
19072 (мекеме)			8003	16006	19072 (мекеме)			5520	11040

БАҚ-тың меншік иесі:
«ALTAI-NEWS» медиа-орталығы» ЖШС

«DIDAR» газеті Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Ақпарат комитетінде тіркеліп, 2025 жылғы 26 наурыздағы №KZ11VPY00115455 куәлігі берілген.

«DIDAR» газеті – ҚР Президенті грантының және Қазақстан журналистика академиясы «Алтын жұлдыз» сыйлығының иегері.

Мекенжай: 070003, Өскемен қаласы, Гоголь көшесі, 36.

«ALTAI-NEWS» медиа-орталығы» ЖШС
Бас директоры
А.К.ДҮЙСЕНОВ

Контент-редактор
А.БАҚЫТҚЫЗЫ

Қабылдау бөлмесі:
тел: 8(7232)75-17-97

Жарнама бөлімі:
8-777-239-76-82,
8(7232) 75-28-22,
e-mail: marketing@altaynews.kz

«DIDAR» газетінің сайты:
www.didargazeti.kz
+7 777 239 7682

Жарияланған материалдардағы пікір редакциянікімен сәйкес келмеуі мүмкін.

Редакция тапсырысымен жазылмаған материалдар үшін қаламақы төленбейді.

Белгісі қойылған материалдар коммерциялық негізде жарияланады.

Материалдарды редакцияның келісімінсіз көшіріп басуға тыйым салынады.

Газет
«Дом печати» ЖШС-нің
баспаханасында басылды.
Павлодар облысы,
Павлодар қаласы,
Астана көшесі, 143.

Көлемі 4
баспа табақ.
Газет аптасына
бір рет шығады.
Таралымы 3700
Тапсырыс №20

Altainews

MEDIA CENTRE

21000125790822

>

11
>

Новый закон:
между
гуманностью
и безопасностью

14
>

Семь идей
геоинженеров,
меняющих облик
планеты

Рудный Алтай

ГАЗЕТА «РУДНЫЙ АЛТАЙ»
ПРЕДСТАВЛЕНА ТОРГОВОЙ МАРКОЙ

 SHYGYS
AQPAPAT

 Altainews
MEDIA CENTRE

16+

ВОСТОЧНО-КАЗАХСТАНСКАЯ
ОБЛАСТНАЯ ГАЗЕТА
№20 (21087) 14 мая 2026 год
www.rudnyi-altai.kz
Выходит с 10 апреля 1918 года

3
>

ЭКОПАРК НА ЧЕЧЕКЕ –
ЖИВАЯ КАРТА
ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА

9
>

Поколение
победителей:
герои среди нас

10
>

Мыслитель
планетарного
масштаба

#ОБРАЗОВАНИЕ

Спортивный маршрут

✍ Дмитрий Чжан
📷 Артём Жигулин

В Восточно-Казахстанской области строят четыре крупных спортивных объекта.

На брифинге со средствами массовой информации заместитель руководителя Управления строительства, архитектуры и градостроительства ВКО Ерназ Мукатаев сообщил о том, что в настоящий момент в ВКО строят четыре спортивных объекта. Это физкультурно-оздоровительные комплексы в сёлах Маркаколь, Бозанбай, Улкен Нарын и здание волейбольного центра в городе Усть-Каменогорске.

Подрядная организация по выполнению строительного-монтажных работ в селе Маркаколь – ТОО «Компания «Азия Принт»; поставщик материалов – ТОО «AST Qurylys 22». Реализация проектов началась в 2021 году. На текущий момент степень готовности объекта составляет 64%. Завершение строительства планируется в IV квартале 2026 года.

Строительство физкультурно-оздоровительного комплекса в селе Улкен Нарын началось в 2021 году, текущая готовность объекта составляет 35%. Завершение работ запланировано на IV квартал 2026 года.

Строительство физкультурно-оздоровительного комплекса в селе Бозанбай осуществляет ТОО «QazConstraction». Реализация проекта началась в 2021 году. На сегодняшний день готовность объекта составляет 98%. Завершить строительство планируется в IV квартале 2026 года.

Возведение волейбольного центра в городе Усть-Каменогорске осуществляется подрядной организацией ТОО «DK Proekt». Реализация данного проекта начата в 2026 году. На текущий момент готовность объекта составляет 20%. Завершение строительных работ запланировано на II квартал 2027 года.

#ВАЖНО

Публичное обсуждение

ГУ «Отдел занятости и социальных программ города Усть-Каменогорска» и подведомственные ему организации КГУ «Городской территориальный центр социального обслуживания населения «Ульба» акимата города Усть-Каменогорска, КГУ «Центр ресоциализации лиц, оказавшихся в трудной жизненной ситуации» акимата города Усть-Каменогорска сообщают о начале публичного обсуждения результатов внутреннего анализа коррупционных рисков за период с 1 августа 2025 года по 30 апреля 2026 года.

• ГУ «Отдел занятости и социальных программ города Усть-Каменогорска» – тел. 208-557, e-mail: ozisp_uka@mail.ru

• КГУ «Городской территориальный центр социального обслуживания населения «Ульба» – тел. 777-354, e-mail: sentr_ulba@mail.ru

• КГУ «Центр ресоциализации лиц, оказавшихся в трудной жизненной ситуации» – тел. 8 (72331) 310-10, e-mail: resoc@gu-csa.kz

**Камшат Баубекова,
руководитель ГУ «Отдел занятости
и социальных программ
города Усть-Каменогорска»**

#АПК

Формула будущего урожая

✍ Айдос Мырзахметов,
Юлия Соловьёва
📷 «Рудный Алтай»

В Восточно-Казахстанской области расширяют посевные площади: в 2026 году будут освоены 630 тысяч гектаров земли, что на 13 тысяч гектаров больше, чем годом ранее.

Как отметили на очередном заседании Правительства РК, сельское хозяйство – опора экономики страны и главный гарант продовольственной безопасности, поэтому проведение весенней посевной кампании на должном уровне и в установленные сроки является одной из стратегически важных задач.

Премьер-министр РК Олжас Бектенов напомнил, что Глава государства на расширенном заседании Правительства подчеркнул важность развития аграрного сектора и обеспечения продовольственной безопасности. Для этого необходимо обеспечить своевременное и качественное проведение весенних посевных работ.

В Восточно-Казахстанской области весенние посевные работы продолжаются в соответствии с планом. Об этом на заседании Правительства сообщил аким области Нурымбет Сактаганов.

– В этом году весенние посевные работы запланированы на площади 630 тысяч гектаров. Это на 13 тысяч гектаров больше

по сравнению с прошлым годом. На сегодня засеяно 113 тысяч гектаров. Из них зерновые культуры занимают 56,3 тысячи гектаров, масличные – 52,3 тысячи гектаров, кормовые – 4,2 тысячи гектаров, – привёл данные аким ВКО.

Для проведения посевной кампании в регионе выделены 15 тыс. тонн удешевлённого дизельного топлива. Кроме того, хозяйства обеспечены 72 тыс. тонн качественных семян.

– Будет внесено более 70 тысяч тонн минеральных удобрений, заключены договоры с отечественными производителями на поставку 51 тысячи тонн. По программам льготного кредитования на проведение весенне-полевых работ выделено около 20 млрд тенге, – сообщил Нурымбет Сактаганов.

В регионе также растёт объём инвестиций, привлечённых в агропромышленный комплекс. С начала года в отрасль вложено более шести млрд тенге, что в два раза превышает показатель аналогичного периода прошлого года. В настоящее время в области реализуются шесть крупных инвестиционных проектов общей стоимостью 27 млрд тенге.

Стоит отметить, что в этом году по стране общая площадь посевных земель достигла 23,8 млн гектаров, увеличившись на 180 тысяч гектаров по сравнению с прошлым годом.

По итогам заседания премьер-министр РК Олжас Бектенов дал соответствующие поручения профильным министерствам и руко-

водителям регионов.

– Главная задача – качественно провести посевную кампанию. Со стороны Правительства созданы все необходимые условия. Выделены средства, приняты меры по обеспечению фермеров техникой и ресурсами. Требования агротехнологий должны неукоснительно соблюдаться в соответствии с установленными нормами. В этом году утверждены показатели по внесению 2,3 млн тонн удобрений и доведению доли элитных семян до 11,7%. Необходимо полностью достичь эти показатели. Кроме того, важно своевременно проводить все необходимые действия по защите растений и продолжать работу по диверсификации посевных площадей. Поставки льготного топлива и его целевое использование должны находиться под постоянным контролем. Особое внимание следует уделить мониторингу погодных условий, – подчеркнул Олжас Бектенов.

#СЕЛЬСКИЙ БИЗНЕС

Малинник «под ключ»

✍ Юлия Соловьёва
📷 Жалғас Сақадиев

В Восточно-Казахстанской области реализуют новый формат сельского бизнеса: в селе Манат Уланского района высадили первые саженцы будущего малинника. Новый аграрный проект направлен не только на развитие сельского предпринимательства, но и на создание постоянных источников дохода и возвращение молодёжи в село.

В высадке саженцев малины участвовали представители Управления сельского хозяйства ВКО, сельхозпроизводители и местные жители.

Проект реализуется по инициативе управления сельского хозяйства области и предусматривает комплексное сопровождение участников – от закладки ягодных насаждений до консультаций по агротехнологиям, организации производства и сбыту продукции.

По словам организаторов, такой подход позволит сельчанам быстрее выйти на стабильный доход и снизить риски при запуске собственного дела.

– Мы привезли саженцы, материал для ограждения, помогли с организационными вопросами, – рассказала руководитель Управления сельского хозяйства ВКО Ажар Каджибекова. – Жители

ли активно включились в работу и будут сами ухаживать за малинником в дальнейшем.

Как сообщил аким Таргынского сельского округа Галым Аманов, сегодня в селе проживают немногим более 100 жителей, большинство из которых пенсионеры.

– Молодёжь, к сожалению, уезжает, население уменьшается, – отметил Галым Аманов. – Нам, конечно, хотелось бы, чтобы молодые люди оставались у нас. Надеемся, такие проекты, а также строительство дороги, обеспечение интернетом и стабильной связью привлекут молодёжь в наше село.

В настоящее время в Манате есть только небольшая школа и лесное хозяйство, но жители хотят, чтобы село развивалось, поэтому

активно участвуют в новом проекте.

– Работники лесхоза нам очень помогли: вспахали эту землю, которая не возделывалась более 20 лет, – отметила Ажар Каджибекова. – Совместными усилиями мы установили ограждение, сделали арык для полива, сейчас высаживаем первые саженцы. Так что скоро в этом красивом месте появится малинник.

По словам руководителя Управления сельского хозяйства ВКО, попробовать первые ягоды можно будет уже в этом году.

Местные жители и представители власти надеются, что развитие современных и прибыльных направлений сельского бизнеса создаст дополнительные стимулы для молодых специалистов оставаться и работать на селе.

#ОБЩЕСТВЕННЫЕ ПРОСТРАНСТВА

Экопарк в форме карты ВКО

✍ Айдос Мырзахметов, Роксана Глыбова
📷 Жібек Нұрахмет

В Усть-Каменогорске на перевале Чечек открыли экологический парк «Таза Қазақстан», выполненный в форме карты Восточно-Казахстанской области.

Для каждого из 13 городов и районов региона здесь выделили отдельные участки, на которых представители территорий высадили деревья. В дальнейшем за ними будут ухаживать жители, а сами участки станут символом вкла-

да каждого района в охрану окружающей среды края.

В церемонии открытия принял участие аким Восточно-Казахстанской области Нурымбет Сактаганов. По его словам, парк создают без привлечения бюджетных средств.

Свой вклад вносят районы, предприятия и управления области.

– Сегодня мы высаживаем более тысячи саженцев. Всего на территории экопарка появится свыше шести тысяч деревьев. Работа по уходу продолжится во время последующих субботников. Кроме того, при поддержке местного бизнеса здесь установят систему капельного полива. В будущем этот парк станет местом притяжения граждан. Люди будут приходить и с гордостью наблюдать за тем, как растут саженцы, привезённые из их родных мест, – отметил глава региона.

Он добавил, что экопарк станет местом отдыха для жителей города, а также площадкой, которая будет способствовать формированию экологической культуры и укреплению общественного единства.

В рамках проекта в регионе продолжают работы по благоустройству населённых пунктов, озеленению и очистке улиц. В последние годы в городах и районах области уделяется внимание обновлению общественных пространств

и проведению экологических акций.

О планах по благоустройству рассказал аким района Алтай Ренат Курмамбаев. По его словам, в районе реализуют 85 проектов на сумму свыше одного миллиарда тенге. Среди них – озеленение, освещение двух сёл и строительство нового арбата на побережье Бухтармы в рамках акции «Таза Қазақстан».

– В прошлом году мы проверили состояние ранее высаженных саженцев – около 90 процентов деревьев прижились. В этом году планируем высадить 9 500 деревьев,

– сообщил аким района.

К экологической акции также присоединились жители и молодёжь Тарбагатайского района. Как сообщил директор районного молодёжного центра Таскын Мажитов, в этом году в районе уже высадили 7 500 саженцев, а в ближайшее время их количество увеличат до девяти тысяч.

В дальнейшем экопарк должен стать не только местом отдыха, но и общественным пространством для экологического воспитания и популяризации бережного отношения к природе.

#ГОРОДСКАЯ СРЕДА

Майские события на улицах Усть-Каменогорска

✍ Юлия Соловьёва, Елизавета Седых, Роксана Глыбова
📷 Акимат Усть-Каменогорска, «Рудный Алтай»

В Усть-Каменогорске городская среда продолжает меняться: в этнопарке имени Касыма Кайсенова появилось новое декоративное освещение, с началом сезона фонтанов жителям напомним о правилах безопасности, а подвесной мост в парке «Самал» закрыли для посещения до реконструкции.

ОСВЕЩЕНИЕ С НАСТРОЕНИЕМ

Декоративные светильники появились в этнопарке имени Касыма Кайсенова. Новое освещение стало частью благоустройства одной из самых популярных прогулочных зон города.

Ландшафтные светильники оригинальной формы не только освещают аллеи в тёмное время суток, но и придают особый уют и тепло общественному пространству.

Как отметили в Восточно-Казахстанском областном архитектурно-этнографическом и природно-ландшафтном музее-заповеднике, вечером мягкое освещение делает прогулки более комфортными, подчёркивает атмосферу и создаёт ощущение комфорта.

ФОНТАНЫ – НЕ МЕСТО ДЛЯ ИГР

Первые фонтаны в областном центре заработали 1 мая, включая светомузы-

кальный на площади Республики – один из самых любимых горожанами. Всего в этом сезоне будут функционировать 15 декоративных водоёмов. В жаркие дни площадки с фонтанами становятся популярным местом отдыха жителей, особенно детей. В связи с этим горожанам напомнили о мерах безопасности. В отделе жилищно-коммунального хозяйства, пассажирского транспорта и автомобильных дорог Усть-Каменогорска рассказали

о том, что купание в фонтанах может представлять угрозу для жизни и здоровья.

«Фонтаны являются объектами инженерной инфраструктуры и не предназначены для купания, игр или нахождения внутри чаш и рядом с техническим оборудованием, – отметили в городском отделе ЖКХ. – Нахождение в фонтанах может представлять угрозу для жизни и здоровья, поскольку в работе оборудования используются электрические системы, контакт с которыми может привести к поражению электрическим током и к другим травмоопасным ситуациям».

Родителям рекомендуют внимательно следить за детьми, проводить разъяснительные беседы о правилах безопасного поведения и не допускать игр в фонтанах.

МОСТ В ОЖИДАНИИ РЕКОНСТРУКЦИИ

В областном центре обрушился подвесной пешеходный мост рядом с парком «Самал». Инцидент произошёл 7 мая около 20:30 часов. В момент происшествия на переправе находились восемь человек, в том числе четверо несовершеннолетних.

«На место оперативно прибыли службы экстренного реагирования и бригада скорой помощи. Пострадавшие были осмотрены медиками, серьёзных травм не зафиксировано – имеются ссадины и ушибы. Всем пострадавшим оказывается необходимая медицинская помощь. Ситуация находится на контроле Управления здравоохранения ВКО», – сообщили в акимате Усть-Каменогорска.

По предварительной информации, причиной происшествия стала шалость детей.

«Несовершеннолетние признались, что раскачивали конструкцию моста, вследствие чего произошло повреждение настила», – добавили в городской администрации.

В настоящее время мост закрыли для посещения.

В акимате Усть-Каменогорска подчеркнули, что в текущем году по поручению акима области запланирована реконструкция парка «Самал», в рамках которой предусмотрено обновление и усиление конструкции подвесного пешеходного моста. В целях безопасности в настоящее время и до завершения ремонтных работ доступ на объект ограничен.

СМОТРЕТЬ ВИДЕО

СМОТРЕТЬ ВИДЕО

#ФУТБОЛ

Премьер-лига Казахстана: яркое противостояние

✍ Дәурен Аллабергенұлы
📷 Махаббат Ахметжанова

Первый домашний матч футбольного клуба «Алтай Өскемен» в рамках Премьер-лиги Казахстана стал для жителей города большим праздником. Центральный стадион собрал 7 500 зрителей, которые в течение трёх часов непрерывно поддерживали команду.

Матч Премьер-лиги состоялся в Усть-Каменогорске впервые за 13 лет. Поэтому данная встреча стала историческим моментом для местного футбола. Вместе с тысячами болельщиков на трибунах за игрой наблюдал аким Восточно-Казахстанской области Нурымбет Сактаганов.

По словам представителей клуба, значение этой игры для команды сложно было переоценить.

— Спустя тринадцать лет мы снова принимаем матч Премьер-лиги на своём стадионе. Для нас это огромная радость. Болельщики создали сегодня невероятную атмосферу. Люди начали приходить еще с трёх часов дня, а к моменту нача-

ла матча арена на 7 500 мест была заполнена до отказа. Мы впервые чувствуем такую масштабную поддержку зрителей, — отметил представитель клуба.

Перед началом игры организаторы подарили присутствующим праздничное настроение: для болельщиков подготовили шоу-программу, розыгрыши призов и различные активности.

— Это знаменательный день для Усть-Каменогорска. К первому домашнему матчу в Премьер-лиге люди готовились по-особенному. Атмосфера на стадионе потрясающая. Мы приложили все усилия, чтобы подарить болельщикам яркие эмоции, — рассказала одна из организаторов Айдана Алтайбекқызы.

Поддержать клуб приехали болельщики не только из Усть-Каменогорска, но и из других городов и районов области.

— Мы пришли сегодня, чтобы поддержать свою команду. Мы болеем за них постоянно. У нас есть свой фан-клуб. Твёрдо верим, что в будущем «Алтай» добьётся высот, — поделилась болельщица Айзат Ахметова.

Почувствовав поддержку трибун, футболисты «Алтая» активно организовывали атаки на ворота соперника.

Такие моменты повторялись несколько раз в ходе встречи. Однако, несмотря на все старания игроков, счёт не удалось открыть ни в основное время, ни в добавленные пять минут.

В перерыве после первого тайма на поле вышел главный хедлайнер вечера — популярная звезда казахстанской эстрады певец Tugar. Он исполнил несколько своих хитов и поздравил горожан со спортивным праздником.

В итоге матч, длившийся два часа, завершился без голов в ворота «Ордабасы», несмотря на все усилия «Алтай Өскемен». Тем не менее, в ходе напряжённой игры команда смогла защитить и свои ворота, сохранив стабильное положение в турнирной таблице.

После завершения встречи аким региона Нурымбет Сактаганов отметил, что обе команды показали захватывающую игру, которая стала красивым футбольным праздником для жителей города.

На пресс-конференции после матча главный тренер ФК «Алтай Өскемен» Вахид Масудов не скрывал, что игра против одного из лидеров казахстанского футбола и чемпиона прошлого года была непростой для местной команды.

— В целом, мы сделали всё, что могли, особенно в

первые минуты, пока хватало сил. Была хорошая контригра. Команда старалась добиться высокого результата. В начале матча темп был неплохим. Но, к сожалению, в завершающей стадии нам немного не хватило, — сказал главный тренер.

Он также отметил, что такие матчи украшают чемпионат и делают его интересным для зрителей.

— Мы старались закрывать все зоны и соблюдать игровую дисциплину. Однако стало заметно, что нам не хватает внутренней ротации — возможности для замены игроков ограничены. В составе многих клубов по десять легионеров, у нас такого нет. Есть мысли добавить ещё двух-трёх опытных игроков. Сейчас в команде в основном играют молодые ребята, коллектив можно на-

звать полностью молодёжным. Несмотря на это, я хочу поблагодарить своих игроков. Выражаю большую признательность акиму области за поддержку. Также спасибо нашим болельщикам. То, что люди так собрались и поддерживали команду, — огромная мотивация для нас, — подчеркнул Вахид Масудов.

Также тренер поделился планами на будущее.

— План у нас один — закрепиться в Премьер-лиге. Для этой цели мы приложим все силы. К сожалению, первые десять игр (две — в Кубке, восемь — в чемпионате) нам постоянно приходилось играть в выездном формате. Это было сложно для наших ребят. Но мы не сдаёмся и продолжаем идти вперёд своим путём, — подытожил Вахид Масудов.

#БОКС

Памяти Касыма Кайсенова

✍ Қуаныш Рахметоллаұлы

В Усть-Каменогорске состоялся республиканский турнир по боксу среди юных боксёров, организованный в честь Народного героя и легендарного партизана Касыма Кайсенова.

Традиционные состязания прошли в этом году уже в четырнадцатый раз. В течение трёх дней на ринге Усть-Каменогорска соревновались юные спортсмены из Восточного Казахстана, областей Абай и Жетысу. 138 боксёров 2010–2011 годов рождения боролись за победу в различных весовых категориях, подарив болельщикам зрелищные поединки.

В ходе турнира юные атлеты продемонстрировали техническое мастерство и волю к победе. Особенно зрителям запомнились финальные встречи, где чемпионы в каждом весе определялись в упорной борьбе.

По итогам соревнований победителей и призёров наградили аким Восточно-Казахстанской области Нурымбет Сактаганов и сын Народного героя Болат Кайсенов. Сильнейшим боксёрам вручили медали, дипломы и денежные призы.

По словам организаторов, турнир имени Касыма Кайсенова — это площадка для развития юношеского бокса и инструмент воспитания патриотизма у подрастающего поколения.

— В этом году турнир организован на высоком уровне. В соревнованиях, которые длились три дня, определили победителей в 14 весовых категориях. Радует мастерство и стремление юных спортсменов к победе. Эти состязания — большая школа для будущих чемпионов. Со следующего года мы планируем придать турниру международный статус, — отметил руководитель Управления физической культуры и спорта ВКО Аскар Можанов.

Турнир имени Касыма Кайсенова с каждым годом расширяет свои масштабы, открывая путь новым талантам, которые в будущем представят казахстанскую школу бокса.

СМОТРЕТЬ ВИДЕО

#БОРЬБА

Там, где рождаются чемпионы

✍ Медиацентр «Altai-News»

📷 Акимат района Самар

В районе Самар на высоком уровне проведён открытый областной турнир по вольной борьбе среди юношей. В традиционных соревнованиях приняли участие более 230 юных борцов со всех уголков региона.

В этом году в турнире участвовали команды из районов области Абай и Восточно-Казахстанской области, а также из городов Риддера и Усть-Каменогорска — всего 12 команд. Общее число участников превысило 230 человек. Соревнования прошли в напряжённой борьбе, и в каждой весовой категории борцы показали максимум своих возможностей.

Главная цель турнира — развитие вольной борьбы среди подростков, выявление талантливых спортсменов и совершенствование их мастерства, а также увековечение памяти заслуженных людей, таких как братья Онгарбаевы.

Старший тренер спортсменов из района Самар Еркебулан Махмудов отметил важность турнира.

— Эти соревнования традиционно проводятся каждый год. Турнир посвящён памяти братьев Амангазы и Мухаметказы и имеет глубокую историю. Я сам в детстве участвовал в этих соревнованиях, а сейчас выступаю главным судьёй. С каждым годом уровень детей растёт. Это большая возможность для формирования будущих чемпионов, — отметил он.

Юные борцы также поделились своими впечатлениями. Спортсмен из Тарбагатайского

района Сабыр Кеңескалиев рассказал, что начал заниматься борьбой в раннем возрасте и уже успел набраться опыта.

— Я занимаюсь борьбой около года. Начал в восемь лет, сейчас мне девять. За это время добился некоторых успехов. Сегодня постарался показать хороший результат. Желаю всем участникам удачи, — сказал он.

А Дастан Ернарұлы из Курчумского района сообщил, что пришёл в этот спорт, следуя своей детской мечте, и уже имеет призовые места на различных соревнованиях.

— Я занимаюсь борьбой три года. Есть призовые места на республиканских турнирах. Я мечтал об этом с детства. Надеюсь победить и в этом турнире, — поделился спортсмен.

По инициативе Президента Казахстана Касым-Жомарта Токаева развитие массового спорта находится в центре внимания как залог здоровья нации. В рамках этой политики особое значение придаётся традиционным видам спорта, таким как вольная борьба, особенно среди детей и подростков. Подобные турниры не только повышают интерес молодёжи к спорту, но и открывают путь к большим достижениям в будущем.

По итогам соревнований победители и призёры были награждены денежными призами, поясами и специальными наградами. Это стало сильной мотивацией для молодых спортсменов и повысило их стремление к дальнейшим успехам.

#ПОДРОБНОСТИ

Будни спасателей ВКО: между тревогой и подвигом

✎ Дана Нагиева

📷 Пресс-служба ДЧС ВКО

Сотрудники Департамента по чрезвычайным ситуациям Восточно-Казахстанской области (ДЧС ВКО) на минувшей неделе провели урок мужества, приуроченный ко Дню защитника Отечества, посетили тружеников тыла в преддверье Дня Победы, потушили пожар в пятиэтажном доме, приняли участие в ликвидации последствий ЧП на производстве, разъяснили населению меры безопасности на водоёмах и поздравили коллег с высокими наградами.

УРОКИ МУЖЕСТВА

В пожарной части №6 города Усть-Каменогорска состоялся урок мужества, приуроченный ко Дню защитника Отечества, где спасатели ДЧС ВКО рассказали школьникам о героизме пожарных Восточного Казахстана, проявляемом в борьбе с огнём, чрезвычайными ситуациями и при спасении граждан.

Пенсионер службы Гафур Акаев поделился историей о работе огнеборцев по ликвидации аварии на бериллиевом производстве «Ульбинского металлургического завода» в 1991 году. Орденом СССР «За личное мужество» были награждены начальник части Виктор Наумов, полковник внутренней службы Владимир Побрус, а за проявленное мужество и героизм при ликвидации аварии – полковник внутренней службы Евгений Осипов.

Заместитель начальника ДЧС ВКО Исхар Савазов подробно рассказал школьникам о специфике работы в службе ЧС, об основах безопасности и о том, как можно получить профессию спасателя, поступив в Академию гражданской защиты МЧС РК имени М. Габдуллина.

Кроме того, в этот день вспомнили и о тех сотрудниках ДЧС ВКО, которые отдали свои жизни при выполнении служебного долга.

Мальчишки и девчонки также посетили пожарную часть и музей спасателей.

«Урок мужества направлен на патриотическое воспитание молодёжи и привитие интереса к благородной профессии спасателей», – прокомментировали в пресс-службе ДЧС ВКО.

С БЛАГОДАРНОСТЬЮ ЗА ТРУД

В преддверье празднования 9 Мая заместитель начальника ДЧС ВКО Амангельды Енсегенов и сотрудники департамента навестили тружеников тыла, которые внесли свой вклад в Великую Победу.

Зое Александровне Ларионовой было всего девять лет, когда она вместе с мамой и двумя старшими сёстрами начала работать в колхозе. Всё, что выращивали в полях, собирали и отправляли на фронт. В послевоенные годы Зоя Ларионова устроилась в пожарную часть, где проработала диспетчером 29 лет.

– Я очень благодарна коллегам, которые не забывают обо мне. Радует, что сейчас у спасателей новое современное оснащение и оборудование. Мне приятно на это смотреть, а ребятам – работать в таких условиях, – поделилась Зоя Ларионова.

С Днём Победы поздравили и вдову участника Великой Отечественной войны Нину Никитичну Таланову. Как труженик тыла она внесла свою лепту в общую Победу, самоотверженно трудясь для нужд фронта.

«Личный состав районных подразделений департамента также навестил тружеников тыла и ветеранов. Эти тёплые встречи стали символом памяти о героическом прошлом», – отмечают в пресс-службе ДЧС ВКО.

ПОСТРАДАВШИХ НЕТ

В Усть-Каменогорске по улице С. Нурмагамбетова в пятиэтажном жилом доме произошёл пожар в квартире на первом этаже.

Прибывшие пожарные расчёты с помощью спасательных капюшонов эвакуировали троих жителей.

«Пожар был оперативно ликвидирован на площади 35 квадратных метров. Пострадавших нет. Причина возгорания устанавливается», – сообщили в пресс-службе ДЧС ВКО, а также напомнили о необходимости соблюдения правил пожарной безопасности и своевременного устранения причин, которые могут привести к пожару.

ОБСТОЯТЕЛЬСТВА ВЫЯСНЯЮТСЯ

Начальник ДЧС ВКО Рашид Блялов поделился с журналистами информацией по поводу ЧП, которое произошло в одном из цехов предприятия «Казцинк» в Усть-Каменогорске.

– 5 мая в 8:30 поступило сообщение на пульт 112 о том,

что на территории «Казцинка» в цинковом цехе произошёл хлопок. По прибытию сил и средств Департамента по ЧС ВКО было обнаружено, что обрушилось здание цеха с частичным горением конструкции, – рассказал Рашид Блялов.

В результате ЧП два человека погибли и ещё пятеро пострадали.

Площадь обрушения составила 120 квадратов. Ликвидацией последствий происшествия на месте занимались свыше 70 человек личного состава ДЧС ВКО и 16 единиц техники. Выяснять причины

дается большое количество отдыхающих у воды. Соответственно увеличилось количество случаев гибели при несоблюдении мер безопасности, в том числе при применении различного спортивного инвентаря. Отдыхающие занимаются водными видами спорта без спасательных жилетов, что недопустимо. Например, сапборд – снаряжение легкоопрокидываемое, при малейшем ветре имеет свойство быстрого отдаления.

Существует также проблема оставления детей у воды. При проведении профилактических и рейдовых мероприятий сотрудники ДЧС очень часто обнаруживают детей и несовершеннолетних, играющих у водоёмов в отсутствие взрослых.

ДЧС проводит комплекс мер по недопущению гибели на воде. Организованы мониторинг водоёмов и профилактические рейды, информация о мерах безопасности размещается для граждан в СМИ. Разработан и согласован «План мероприятий по подготовке и обеспечению безопасности населения на водоёмах в летний период 2026 года».

– Вода опасна и не терпит безответственности. Ещё раз напоминаем о недопустимости купания в необорудованных местах, о строгом соблюдении правил безопасности на воде, а также о недопустимости оставления детей без присмотра взрослых. Напоминаем, что за нарушение правил безопасности на воде предусмотрена ответственность по статье 412 Кодекса Республики Казахстан «Об административных правонарушениях», – отметил заместитель начальника ДЧС ВКО Исхар Савазов.

НАШИ НАГРАДЫ

Водитель пожарной части №3 города Усть-Каменогорска ДЧС ВКО Канат Капанов награждён медалью «Ерлігі үшін» из рук Главы государства Касым-Жомарта Токаева за мужество и самоотверженность, проявленные при спасении людей.

Старший сержант гражданской защиты Канат Капанов служит в рядах спасателей более шести лет. Он неоднократно участвовал в ликвидации крупных пожаров.

«Рудный Алтай» прошлой осенью сообщал о том, как 5 ноября Канат Капанов, на-

ходясь не на службе, заметил задымление в квартире на четвёртом этаже жилого дома в посёлке Касым Кайсенов. Не раздумывая, он бросился в задымлённый подъезд, проник в квартиру и вывел на улицу десятилетнего ребёнка. Узнав, что внутри остался ещё один ребёнок, Капанов вновь отправился в задымлённое помещение. Из-за отсутствия видимости он действовал на ощупь и, обнаружив ребёнка с ограничениями по здоровью, вынес его на свежий воздух. После спасения детей он оповестил соседей об опасности и вместе с одним из жильцов эвакуировал человека с ограниченными возможностями с первого этажа.

Благодаря решительным и грамотным действиям старшего сержанта удалось избежать трагедии и спасти несколько человеческих жизней.

Поступок спасателя стал примером настоящего мужества и высокой профессиональной ответственности. Его самоотверженные действия в чрезвычайной ситуации ещё раз подтвердили готовность сотрудников органов гражданской защиты действовать решительно и без промедления ради спасения человеческих жизней.

Между тем, начальник пожарной части №10 отдела по ЧС Уланского района Ерикжан Далибаев занял второе место в вольной борьбе на турнире «Ардагер Алаңы», проходившем с 8 по 10 мая в Алматы. Масштабный международный турнир по борьбе, посвящённый 155-летию легендарного казахского палуана Кажымукана Мунайпасова, собрал борцов из Казахстана, США, России, Монголии, Италии, Китая, Грузии, Кыргызстана, Беларуси и Узбекистана. Соревнование выполняет важную социальную миссию – открывает новые возможности для спортсменов разных возрастных категорий.

#ПОДРОБНОСТИ

Бизнес Востока: развитие без барьеров

Дана Нагиева

В Восточном Казахстане наблюдается активный рост участия малого и среднего бизнеса (МСБ) в экономике, в том числе благодаря поддержке государственных программ и институтов развития. Предпринимателям ВКО рассказали о практических инструментах масштабирования бизнеса, о процедуре и условиях банкротства юридических лиц, разъяснили требования к оформлению санитарно-защитных зон.

ПОДДЕРЖКА МСБ НА ВОСТОКЕ

Предпринимательство в Восточно-Казахстанской области активно развивается при поддержке государства. Об этом сообщили в Управлении предпринимательства и промышленности ВКО.

По итогам девяти месяцев прошлого года, доля МСБ в экономике региона достигла более чем 24% и составила 856 млрд тенге. В первом квартале этого года в области действовали 59 тысяч субъектов бизнеса, что подтверждает высокий уровень деловой активности в регионе. Вместе с этим растёт и объём инвестиций, который превысил 130 млрд тенге. К трудовой деятельности благодаря всему этому привлёкли 157 тысяч человек.

Также в прошлом году субсидии, гранты, гарантирование кредитов и помощь с прокладкой инженерной инфраструктуры обеспечили по 285 проектам МСБ.

Кроме этого, в регионе активно работают механизмы локальной поддержки бизнеса. К примеру, совместно с фондом «Даму» реализуются региональные программы «Ақ-Ниет» и «Өрлеу». В их рамках за прошлый год поддержали 312 проектов бизнеса на сумму свыше 58 млрд тенге.

Стратегическим приоритетом для региона остаётся развитие деловой активности на селе. Основным инструментом поддержки выступает программа «Ауыл аманаты». Она нацелена на повышение доходов сельчан через стимулирование микропредпринимательства и кооперации. В рамках программы в прошлом году профинансировали 115 инициатив предпринимателей на сумму 1,5 млрд тенге. Примечательно, что свыше 70% средств направили на проекты в сфере туризма, услуг и переработки сельхозпродукции. Благодаря программе создали 246 постоянных рабочих мест.

В Управлении предпринимательства и промышленности ВКО отметили, что по состоянию на 29 апреля этого года одобрение уже получили 48 заявок на сумму 882 млн тенге. 35 проектов на общую сумму 624 млн тенге уже профинансированы и перешли в стадию реализации.

Также в этом году на реализацию программы предусмотрели значительный объём финансирования – 4,5 млрд тенге. Эти средства позволяют поддержать 245 новых проектов, что обеспечит создание около 370 дополнительных рабочих мест.

Позитивная новость для предпринимателей ВКО: в Усть-Каменогорске планируют открыть Центр поддержки – единый хаб, где предприниматели смогут получать государственную помощь по различным программам поддержки предпринимательства и все необходимые консультации по бизнес-вопросам.

– У нас есть несколько институтов по финансированию предпринимательства. Они находятся в разных местах, поэтому разыскать их и получить помощь тем, кто только начинает заниматься бизнесом, сложно. Сейчас планируется создать хаб. Там будут все институты финансирования – НПП «Атамекен», СПК «Ертiс», фонд «Даму». А также представители ве-

готовых вывести свои компании на новый уровень. Тур реализуется совместно с «Центрально-азиатской ассоциацией франчайзинга» и включает серию бесплатных встреч, где эксперты подробно рассказывают о возможностях масштабирования – от открытия филиалов в других городах до выстраивания франчайзинговых моделей. Особое внимание уделяется вопросам систематизации бизнес-процессов, внедрения управленческого учёта и сохранения качества при расширении бизнеса.

Как отметил директор Палаты предпринимателей Восточно-Казахстанской области (ПП ВКО) Кайрат Мамырбаев, такие мероприятия имеют прикладное значение для бизнеса региона.

КОГДА БИЗНЕС НА ГРАНИ

Эксперты Департамента государственных доходов по Восточно-Казахстанской области (ДГД ВКО) на площадке ПП ВКО осветили в прямом эфире одну из наиболее чувствительных тем для делового сообщества – банкротство юридических лиц.

Как сообщает пресс-служба палаты, участникам напомнили базовые правовые положения: банкротство – это признанная судом несостоятельность должника, которая становится основанием для его ликвидации. В Казахстане данная процедура регулируется Законом «О реабилитации и банкротстве».

меренное банкротство. Под последним понимаются умышленные действия, направленные на уклонение от исполнения обязательств перед кредиторами, включая вывод активов, заключение заведомо невыгодных сделок или сокрытие имущества. В случае выявления таких фактов контролирующие лица могут быть привлечены к субсидиарной ответственности – то есть к погашению долгов компании за счёт личных средств. Причём такая ответственность возможна даже после завершения процедуры банкротства.

КАКИЕ ОБЪЁМЫ – ТАКИЕ И ТРЕБОВАНИЯ

В Уланском районе предприниматели, развивающие небольшие производства пищевой продукции, получили важные разъяснения, способные упростить их работу и сократить административную нагрузку.

В пресс-службе ПП ВКО сообщают, что поводом для обсуждения стали обращения индивидуальных предпринимателей, в том числе участников государственной программы «Ауыл аманаты». В рамках проекта они получили льготные кредиты и запустили производства малой мощности – от пельменных цехов до сыроварен. Однако на практике бизнес столкнулся с вопросом: необходимо ли оформлять санитарно-защитную зону (СЗЗ) для таких объектов, чтобы легально реализовывать продукцию?

Чтобы снять неопределённость, вопрос вынесли на заседание Совета по защите прав предпринимателей при прокуратуре Уланского района. В обсуждении приняли участие представители санитарно-эпидемиологической службы и другие профильные специалисты. Основой для рассмотрения стали действующие санитарные правила, регулирующие требования к объектам, оказывающим воздействие на окружающую среду и здоровье человека.

По итогам заседания озвучена принципиальная позиция. Руководитель РГУ «Уланское районное управление санитарно-эпидемиологического контроля ДСЭК ВКО КСЭК МЗ РК» Мадина Шакурова на основании разъяснения и. о. руководителя областного управления Е. Пивоварова пояснила, что для объектов малой мощности оформление санитарно-защитной зоны не требуется. Речь идёт о производствах с объёмом до 0,3 тонн продукции в сутки. В эту категорию, в частности, попадают пельменные цеха с выпуском до 20 килограммов в день и небольшие сыроварни с производительностью до 10 килограммов.

Таким образом, предприниматели, работающие в данном сегменте, освобождаются не только от необходимости разработки проекта СЗЗ, но и от сопутствующих затрат и длительных процедур согласования. Это решение значительно упрощает запуск и ведение бизнеса, особенно в сельской местности.

Директор филиала Уланского района Палаты предпринимателей ВКО Асель Кусметова отмечает, что подобные разъяснения позволяют сосредоточиться на развитии производства, не отвлекаясь на избыточные административные требования.

домств региона – управления предпринимательства и промышленности, управления занятости и соцпрограмм, управления сельского хозяйства и других, – рассказал заместитель начальника Управления предпринимательства и промышленности ВКО Арман Есентаев.

По его словам, для бизнесменов создадут единый алгоритм-путеводитель по получению государственной поддержки, который должен быть понятен любому предпринимателю.

Арман Есентаев отметил, что сейчас ищут подходящее помещение для организации хаба. Его должны открыть до конца года.

КАК РАСТИ ДАЛЬШЕ

В ВКО проведена встреча с предпринимателями МСБ, посвящённая практическим инструментам масштабирования бизнеса, в рамках республиканского тура, инициированного Нацпалатой «Атамекен».

Проект охватывает 17 городов Казахстана и нацелен на поддержку предпринимателей,

– Сегодня предприниматели сталкиваются не столько с вопросом запуска бизнеса, сколько с задачей его роста. Масштабирование требует системного подхода, чётких бизнес-процессов и понимания рынка. Такой тур, где сильнейшие спикеры делятся конкретными инструментами и практическими советами, – хорошая возможность применить уже сейчас и продвигать свой бизнес, – сказал глава РПП.

Эксперты поделились практическим опытом ведения бизнеса, рассказали о типичных ошибках при расширении и предложили конкретные решения – от построения эффективной команды до упаковки бизнеса во франшизу. Участники также смогли разобрать собственные кейсы и получить рекомендации по развитию своих проектов.

Отдельное внимание было уделено вопросам подготовки бизнеса к выходу на новые рынки и возможностям участия в конкурсе «KazBrand», который направлен на продвижение отечественных брендов и повышение их узнаваемости.

Как рассказала руководитель управления по работе с несостоятельными должниками ДГД ВКО Сайран Уалибекова, ключевая цель процедуры – максимально возможное удовлетворение требований кредиторов за счёт имущества должника.

Особое внимание она уделила признакам устойчивой неплатёжеспособности.

– Речь идёт о ситуации, когда обязательства компании превышают стоимость её имущества как на момент подачи заявления в суд, так и на начало соответствующего финансового периода, – пояснила Сайран Уалибекова.

Обсудили и основания для обращения в суд. Инициировать процедуру могут как сам должник, так и кредиторы. При этом важно учитывать, что сама процедура банкротства имеет чёткие сроки и проходит под контролем назначенного управляющего.

Эксперты также подчеркнули, что законодательство предусматривает санкции не только за фиктивное, но и за предна-

#ЛИТЕРАТУРНАЯ ГОСТИНАЯ

Алибек Аскарров – художник слова

☑ ВКОБ имени
А. С. Пушкина

В Восточно-Казахстанской областной библиотеке имени А. С. Пушкина состоялась встреча с лауреатом Государственной премии РК, заслуженным деятелем Казахстана, членом Союза писателей Казахстана, кавалером ордена «Парасат», писателем, прозаиком, издателем и общественным деятелем Алибеком Аскарровым.

Алибек Аскарров – уроженец Катон-Карагайского района. Он прошёл путь от выпускника художественного училища и журфака КазГУ до высоких государственных должностей в сферах печати и культуры. Однако делом всей его жизни неизменно оставалась литература.

Алибека Аскаррова часто называют «художником слова». Его проза – это гимн первозданной природе Алтая.

В ходе встречи автор рас-

сказал о своём творческом пути, философских раздумьях и любви к родной земле, которая выступила лейтмотивом его знаменитых книг «Құтмекен», «Ерте түскен бозқырау», «Өр Алтай, мен қайтейін биіктігіңді», «Көккөл» и многих других.

В вечере приняли участие поэты и писатели Усть-Каменогорска, студенты и профессора ВКУ имени С. Аманжолова, а

также постоянные посетители библиотеки.

Встреча прошла в формате живого диалога. У участников была уникальная возможность узнать историю создания любимых произведений из первых уст, обсудить современное состояние и будущее казахской литературы, задать вопросы автору и обменяться мнениями в неформальной обстановке.

#МИР ПОЭЗИИ

Навсегда в сердцах

8 мая в парке имени Жамбыла состоялось душевное мероприятие «Жыр алабы – Жамбыл». Взрослые жители города и молодёжь собрались у памятника великому поэту, чтобы вместе вспомнить его творчество и окунуться в мир казахской поэзии.

Организаторы хотели не просто почтить память акына, но и показать молодым ребятам, насколько интересным и глубоким может быть наше литературное наследие. Главная идея встречи – напомнить о любви к родине и национальных ценностях, о которых так искренне писал Жамбыл.

На вечере много говорили о жизни поэта и его становлении. Вспомнили и его знаменитого учителя – Суюнбая Аронулы, – ведь именно от него Жамбыл перенял мастерство слова.

Программа была очень на-

сыщенной: участники с чувством читали любимые стихи Жамбыла. Молодые артисты устроили настоящий айтыс, показав, что искусство импровизации живо и сегодня. Всё это сопровождалось живым звучанием домбры, что создавало особую, тёплую атмосферу.

Не забыли и про военные годы. Все знают, как стихи Жамбыла поддерживали солдат на фронте, давали им силы и надежду. Эти пронзительные строки снова прозвучали в парке, напоминая о единстве и мужестве нашего народа.

Для тех, кто любит активный отдых, устроили поэтический квест с интересными заданиями, а любители тишины могли полистать книги на книжной выставке под открытым небом.

Вечер «Жыр алабы – Жамбыл» получился по-настоящему искренним. Он ещё раз доказал, что поэзия Жамбыла – это то, что объединяет поколения и остаётся в сердцах навсегда.

#БИБЛИОТЕЧНОЕ ДЕЛО

Панорама инноваций для любителей книги

✍ Дана Нагиева
☑ Нелли Ахмерова,
ВКО библиотека
имени А. С. Пушкина

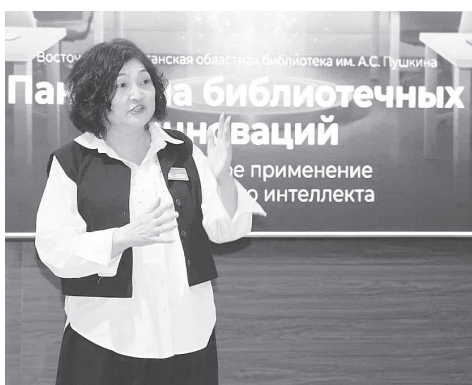
Специалистам библиотек Восточно-Казахстанской области представили современные цифровые проекты и ИИ-инструменты, которые уже внедряются в работу с читателями и библиотечными фондами. На международной выставке «IGAL-2026» в Таразе разработчики показали современные технологии, которые уже внедрены в Центральной библиотечной системе имени О. Бокея.

ЛУЧШИЕ ПРАКТИКИ

В Восточно-Казахстанской областной библиотеке имени А. С. Пушкина состоялся семинар-практикум «Панорама библиотечных инноваций и лучших практик цифровой трансформации», приуроченный к Дню библиотекаря и Национальному дню книги. В нём приняли участие специалисты библиотек региона.

Программа началась с регистрации участников и ознакомительной экскурсии по областной библиотеке имени А. С. Пушкина. После этого состоялось торжественное открытие мероприятия, в ходе которого прозвучали поздравления с профессиональным праздником.

Одной из значимых частей программы стал обзор «Жизнь, посвящённая библиотеке», подготовленный к 100-летию со дня рождения выдающегося библиотечного деятеля Назире Даулетовой.

Участникам рассказали о её жизненном пути и профессиональной деятельности, а также представили видеопрезентацию, составленную из архивных фотографий. Организаторы подчеркнули, что её наследие и вклад в развитие духовности нации остаются важным примером для будущих поколений.

Особое внимание на семинаре уделили современным цифровым решениям, внедряемым в библиотечной сфере. Участникам презентовали библиотечный нейро-ассистент «DosAI» – цифрового помощника, который отвечает на запросы читателей, помогает подбирать литературу, ориентироваться в библиотечных ресурсах и ускоряет обслуживание пользователей.

Также был представлен проект «ИИ-комплектатор» – интеллектуальный инструмент для обработки новых книжных поступлений. Система формирует описание книг и помогает готовить записи для электронного каталога, значительно сокращая время обработки литературы.

Ещё одним проектом стала мобильная цифровая библиотека «KitarAI», где пользователи могут не только читать книги, но и обсуждать их с использованием искусственного

интеллекта. Кроме того, участникам продемонстрировали Telegram-бот «ProKrai», обеспечивающий доступ к краеведческим периодическим изданиям, архивным публикациям газет и журналов, а также удобный поиск необходимой информации.

Отдельный интерес вызвала живая демонстрация технологий. Участники смогли увидеть работу цифровых инструментов в реальных условиях и оценить их практическую эффективность. В рамках практической сессии библиотекари самостоятельно протестировали ИИ-решения и получили навыки их применения в повседневной работе.

Семинар проведён в формате динамичной презентации с акцентом на практику, реальные кейсы и готовые инструменты для внедрения. Он стал ещё одним шагом в развитии областной библиотеки как современного центра знаний, где цифровые технологии становятся неотъемлемой частью работы и открывают новые возможности как для специалистов, так и для читателей.

КНИГИ БЕЗ ОЧЕРЕДЕЙ

Современные RFID-решения для библиотек представила компания «РСТ-Инвент» на международной выставке

В этих библиотеках уже функционирует RFID-система, демонстрирующая практические результаты: время инвентаризации сокращается до 15 раз, контроль фонда от несанкционированного выноса достигает 99%, поиск книг ускоряется в пять раз, а количество обращений читателей снижается примерно на 40%.

Кроме станции книговыдачи компания представила настольный RFID-считыватель «BOOKOS» для автоматизации работы библиотекаря и ручной HF-считыватель, позволяющий проводить инвентаризацию всего зала всего за несколько минут.

Как подчеркнул региональный директор компании «РСТ-Инвент» Дмитрий Сазонов, внедрение RFID-систем помогает превратить библиотеку в современное сервисное пространство с круглосуточным доступом к книгам и электронным ресурсам. Подобные решения в ряде казахстанских вузов и библиотек позволили существенно ускорить инвентаризацию фондов и повысить эффективность обслуживания читателей.

– Для нас важно, чтобы библиотека оставалась живым и доступным пространством, но при этом отвечала темпам сегодняшнего дня. Когда технологии берут на себя рутину, у сотрудников появляется время на главное: работу с людьми, помощь и развитие сервиса. Мы видим, как RFID и ИИ постепенно меняют саму атмосферу библиотеки, она становится быстрее, удобнее и ближе к читателю, при этом оставаясь привычной и понятной. И, пожалуй, самое ценное – технологии действительно помогают человеку, а не усложняют процесс, – отметил Дмитрий Сазонов.

#ПАМЯТНАЯ ДАТА

Поколению победителей посвящается

СМОТРЕТЬ ВИДЕО

✍ Дәурен Аллабергенұлы, Юлия Соловьёва,
Елизавета Седых
📷 Махаббат Ахметжанова

Восемьдесят первую весну Победы отпраздновали в регионе: почтили память героев, выразили благодарность ветеранам войны, установили рекорд в честь мирных дней, приняли участие в обширной культурно-познавательной программе и запустили вечерний салют. Торжественные концерты и церемонии возложения цветов 9 мая проходили во всех городах и районах Восточного Казахстана.

ВЕЧНАЯ ПАМЯТЬ
ГЕРОЯМ

В Усть-Каменогорске у мемориального комплекса «Победа» состоялась торжественная церемония, посвящённая 81-й годовщине Победы в Великой Отечественной войне. Ветераны, труженики тыла, представители интеллигенции, молодёжь и жители области почтили память восточноказахстанцев, не вернувшихся с фронта, и склонили головы перед их бессмертным подвигом.

Атмосферу у мемориала задавала музыка военных лет. Под звуки легендарной песни «День Победы» ведущие напомнили о трагических годах войны и героической летописи тех лет. Артисты в военной форме в хореографических и литературно-музыкальных постановках передали радость солдат, вернувшихся домой, и ценность мирного неба.

Выступая перед присутствующими, аким области Нурымбет Сактаганов подчеркнул: история Великой Победы, сотканная из мужества и самоотверженности, навечно вписана в летопись страны именами тех, кто прошёл сквозь огонь войны.

— Наш народ всегда с особым почтением относился к защитникам Родины. История, неразрывно связанная с Великой Победой, — это память о беспримерном героизме. Воины и труженики тыла, боровшиеся за свободу, достойны вечного преклонения. Их подвиг — пример для всех поколений. Мы в неоплатном долгу перед героями, чьи имена золотыми буквами вписаны в историю. Никто не забыт, ничто не забыто! — отметил глава региона.

К сожалению, с каждым годом ветеранов становится всё меньше. В этом году в Восточном Казахстане 81-ю весну Победы встречают шесть фронтовиков и более трёх тысяч тружеников тыла. Государство оказывает им всестороннюю поддержку.

— Это наш священный долг.

Дорогие ветераны, вы — поколение победителей, живой пример стойкости, мужества и патриотизма. Мы безмерно благодарны вам и желаем крепкого здоровья, долголетия и тепла близких. Пусть в нашей стране всегда царят мир и единство, — сказал Нурымбет Сактаганов.

У мемориала звучали рассказы о подвигах земляков, отдавших свои жизни за Родину. Имена героев, подаривших нам мирное небо, останутся в памяти народа навсегда.

Одним из самых трогательных моментов церемонии стала минута молчания. Под звуки метронома собравшиеся со слезами на глазах почтили память восточноказахстанцев, которые не вернулись с полей сражений. Затем под сопровождение оркестра состоялась церемония возложения цветов к Вечному огню.

Своими воспоминаниями поделилась Бәтиза Ауқатайқызы, уроженка Курчумского района:

— Мой отец, Түйебаев Ауқатай, ушёл на фронт в 1941 году. Участвовал в битве на Курской дуге, вернулся в 1944-м, потеряв на войне зрение. Пусть наши дети и внуки никогда не увидят тех трудностей, что пережили наши отцы. Желаю Казахстану мира, а всем ветеранам — здоровья и долгих лет жизни.

РЕКОРД ВОСТОКА
И ФЕСТИВАЛЬ
ЗДОРОВЬЯ

Здесь же, у мемориального комплекса на Стрелке, состоялось традиционное спортивно-патриотическое состязание «Рекорд Победы», посвящённое памяти героев, павших в Великой Отечественной войне. Акция продлилась с девяти часов утра до пяти часов вечера.

Главная особенность проекта в том, что участники устанавливают символический рекорд. Каждое отжимание считается «единицей благодарности». Общее число от-

жиманий должно быть равно количеству мирных дней, которые прошли с 9 мая 1945 года.

— Нам нужно всем вместе отжаться 29 585 раз. Мы уверены, что рекорд будет побит. Также планируем зафиксировать рекорд по самому массовому одновременному выполнению упражнения, — рассказал один из организаторов, актёр молодёжного театра при областном Доме дружбы Бекарыс Дәуренұлы.

Программа состояла из трёх основных частей. Первая — торжественное открытие и минута молчания в память о героях. Вторая — общая тренировка, результаты которой отображались на специальном экране.

Параллельно здесь проходил «Фестиваль здоровья». Жители и гости областного центра соревновались в кроссфите, гиревом спорте, эстафетах и спортивных играх на площадках, названных именами Бауыржана Момышулы, Алии Молдагуловой и Жанибека Елеусизова. Также для участников подготовили концертную программу.

Организаторы отметили высокую активность горожан: в акции участвовали сотни людей всех поколений — в возрасте от десяти до 70 лет.

— Для тех, кто не может выполнить классические отжимания, мы предусмотрели упрощённые варианты — отжимания от скамьи или приседания, — сообщил один из орга-

низаторов Владислав Киреев.

В завершение каждый участник получил электронный сертификат с указанием своего имени и личного вклада в общий рекорд. Победителям вручили абонементы в лучшие тренажёрные залы города.

МЕЛОДИИ
ВОЕННЫХ ЛЕТ

Вечерний концерт стал ярким и душевным продолжением празднования Дня Победы в Усть-Каменогорске. У мемориального комплекса «Победа» собрались горожане, чтобы вместе с артистами вспомнить героев, подаривших стране мир и свободу.

Здесь развернулось большое театрализованное представление. Совместные выступления вокалистов и хореографических коллективов оживляли события военных лет. А задумчивые глаза ветеранов смотрели на зрителей с LED-экрана, установленного

на сцене, напоминая о том, как важно помнить героев.

На сцене выступили артисты Восточно-Казахстанской областной филармонии, хор Департамента полиции ВКО, известные хореографические коллективы, а также солисты Асем Рыспаева, Эльдар Уадинов, Евгений Выблов, Арника Байбусынова, Игорь Мещеряков и другие.

Особую атмосферу единения создали любимые песни военных лет.

Заслуженный артист Республики Казахстан Вячеслав Ткач исполнил несколько известных композиций, вызвавших слёзы и аплодисменты зрителей.

Весь вечер у мемориального комплекса «Победа» царила атмосфера благодарности.

Жители областного центра слушали известные песни военных лет, подпевали, пританцовывали, делились воспоминаниями и искренними эмоциями. Праздник Великой Победы и память о подвигах народа объединили горожан всех поколений.

— Мой дедушка был фронтовиком, и я всегда буду им гордиться. Сегодня мы пришли к Вечному огню, чтобы возложить цветы и почтить его память. Для нас это уже добрая традиция. Я активно участвую в жизни организации «Жас сарбаз» в нашей школе и стараюсь продвигать патриотические ценности. Поздравляю всех жителей Усть-Каменогорска с праздником! — поделилась ученица школы №49 Ақерке Айдынкызы.

Зрители тепло встретили театрализованные, вокальные и хореографические номера, которые заставили многих вспомнить историю своих собственных семей.

— Сегодня мы празднуем

81-ю годовщину Победы. Концертная программа организована на очень высоком уровне. Пусть над нашей страной всегда будет мирное небо, а подрастающее поколение растёт без войн. С праздником! — отметил заместитель председателя городского совета аксакалов Болатбек Кусаинов.

В праздничную программу вошли более 60 номеров. Это яркое культурное событие ещё раз напомнило о ценности мира и важности сохранения памяти о подвиге героев.

ЗАЖГИ СВОЮ СВЕЧУ

С наступлением темноты у мемориального комплекса «Победа» состоялась гражданско-патриотическая акция «Зажги свою свечу». Горожане зажгли 7 199 свечей — именно столько жителей Усть-Каменогорска отдали свои жизни за мирное будущее следующих поколений.

Из свечей выложили пятиконечную звезду, а в её центре — цифру 81, символизирующую годовщину Великой Победы. Живой огонь свечей стал знаком глубокой благодарности поколению победителей, чьи мужество и самоотверженность навсегда останутся в памяти потомков.

Аким области Нурымбет Сактаганов принял участие в акции вместе с членами своей семьи, что подчеркнуло важность сохранения исторической памяти, уважения к подвигу фронтовиков и передачи этой памяти молодому поколению.

Жители города подходили к мемориалу целыми семьями, вместе с детьми и внуками. Со слезами на глазах и чувством гордости за своих предков они зажигали свечи, чтобы огонь памяти о героях никогда не угасал.

Акция «Зажги свою свечу» уже много лет объединяет жителей областного центра, напоминая о высокой цене Победы. Пока в сердцах людей живёт благодарность к ветеранам и павшим воинам, их подвиг будет оставаться бессмертным.

Финальной точкой памятного вечера стал праздничный салют, озаривший небо над Усть-Каменогорском, создав особую атмосферу торжества и благодарности поколению победителей.

По словам организаторов, этот день стал не просто праздником, а площадкой единства, напоминающей о ценности мирной жизни.

#ДЕНЬ ПОБЕДЫ

Они сражались за Родину

✍ Дәурен Аллабергенұлы,
Айдос Мырзахметов,
Наргиз Еркінбекова,
Елизавета Седых
☑ Махаббат Ахметжанова,
Артём Жигулин

Каждая весна Победы – священный момент памяти о павших воинах и повод отдать дань глубокого уважения героям, сражавшимся за Родину. Дух Великой Победы измеряется судьбами тех, кто прошёл через огонь сражений и неустанно трудился в тылу для нужд фронта.

ПАВЕЛ СТРЕХО: «ЦЕНИТЕ МИРНУЮ ЖИЗНЬ!»

В этом году великий праздник в особом настроении встречает ветеран-долгожитель Павел Еремеевич Стрехо. Аким области навестил 100-летнего фронтовика, поздравил его с Днём Победы и передал тёплые пожелания от Главы государства.

Павел Еремеевич родился 23 фев-

раля 1926 года в Маркакольском районе. В 17 лет его призвали в армию. После окончания школы младших командиров он сразу отправился на фронт в составе Третьего Белорусского фронта. Позже он участвовал в сражениях против Японии, не раз проявляя мужество при выполнении боевых заданий.

Во время встречи ветеран вспомнил фронтовых друзей и тяжёлые годы войны.

– Самое главное – это мир. Когда я только попал на фронт, сразу потерял двоих друзей, это было очень тяжело. Поэтому цените мирную жизнь. Пусть в нашей стране всегда будут спокойствие и благополучие. А секрет долголетия, который я знаю, прост: нужно постоянно двигаться, трудиться и не делать людям зла, даже в мыслях, – дал напутствие молодёжи фронтовик.

Нурымбет Сактаганов зачитал ветерану специальное поздравление от Главы государства.

«Уважаемый Павел Еремеевич! Этот праздник олицетворяет собой нестигаемый дух и беспримерную стойкость поколения победителей. Взяв на себя все трудности и лишения самой кровопролитной в истории человечества войны, Вы отстаивали наше право на мир, свободу и лучшее будущее. Ваш жизненный путь служит примером подлинного патриотизма для подрастающего поколения. «Никто не забыт, ничто не забыто» – в этих словах заключена сама суть Дня Победы. Наш народ всегда будет помнить и чтить беспримерный подвиг фронтовиков и тружеников тыла. От имени всех соотечественников желаю Вам крепкого здоровья и благополучия!» – говорится в тексте поздравления.

Аким области подчеркнул, что жизнь ветерана – это история целой эпохи.

– Ваш путь – это гордость для по-

томков. Низкий поклон за Ваш подвиг и победу. Желаем Вам крепкого здоровья и долгих лет жизни! – сказал Нурымбет Сактаганов.

В честь героя прямо на его улице молодые солдаты и школьники организовали торжественный марш.

В мирное время Павел Еремеевич вместе с супругой Ниной Емельяновой воспитал пятерых детей. Сегодня он – опора большой семьи: у него 11 внуков и 18 правнуков.

– Дедушке исполнилось 100 лет, и для нас это огромная радость. Он всегда был очень спокойным и трудолюбивым человеком. Когда мы спрашиваем его о секрете долголетия, он отвечает: «Главное – сохранять терпение, улыбаться жизни, любить людей и свою родину». Он самый добрый и позитивный человек, которого я знаю, – поделилась правнучка ветерана Анжелика Семёнова.

Напомним, в феврале этого года, когда ветеран отмечал вековой юбилей, аким области на торжестве в селе Весёловка вручил имениннику ключи от нового автомобиля. В этом году все ветераны войны в Восточном Казахстане получили единовременную выплату в размере пяти миллионов тенге.

– Нас с детства учили честности и труду. Отец для нас всегда был «высокой горой», опорой семьи. Я всю жизнь прожил в родном краю: сорок лет в Маркаколе, последние тридцать – здесь, в Глубоковском районе, – рассказал 70-летний сын фронтовика Сергей Стрехо.

Павел Стрехо награждён орденом Славы III степени, орденом Отечественной войны I степени, медалями «За отвагу», «За победу над Германией», «За победу над Японией», медалью Жукова и множеством юбилейных наград.

МИХАИЛ ГОЛОВАТЮК: «ЖЕЛАЮ ПРОЦВЕТАНИЯ КАЗАХСТАНУ!»

Одного из живых свидетелей героической эпохи – ветерана Великой Отечественной войны Михаила Головатюка – навестил в преддверье праздника аким Восточно-Казахстанской области.

Михаил Яковлевич, проживший

почти век, вынес на своих плечах все тяготы войны и послевоенного восстановления страны. Он родился 15 октября 1927 года в селе Кутулик Иркутской области. Его детство пришлось на один из самых тяжёлых периодов в истории страны.

Во время встречи с ветераном Нурымбет Сактаганов зачитал поздравление Президента, особо отметил жизненный путь Михаила Головатюка и его вклад в воспитание достойных потомков.

– Человек живёт вечно в своих потомках. Мы хотим поблагодарить Вас за прекрасных сыновей, внуков и правнуков. За всеми их достижениями стоит Ваш пример. Вы приучили детей к честному труду. Спасибо Вам за это. Благодаря вашему поколению сегодня мы живём под мирным небом, а дети

Президент Республики Казахстан Касым-Жомарт Токаев:

«Этот праздник олицетворяет собой нестигаемый дух и беспримерную стойкость поколения победителей. Взяв на себя все трудности и лишения самой кровопролитной в истории человечества войны, вы отстаивали наше право на мир, свободу и лучшее будущее. Ваш жизненный путь служит примером подлинного патриотизма для подрастающего поколения. «Никто не забыт, ничто не забыто» – в этих словах заключена сама суть Дня Победы. Наш народ всегда будет помнить и чтить беспримерный подвиг фронтовиков и тружеников тыла. От имени всех соотечественников желаю вам крепкого здоровья и благополучия!»

могут учиться, созидать и трудиться на благо страны, – сказал глава региона.

Фронтовой путь Михаила Яковлевича начался в 1943 году. В 16 лет его мобилизовали в трудовую армию на строительство железной дороги в тайге между Иркутском и Байкалом. Через год, когда юноше ещё не исполнилось 17 лет, его призвали в ряды действующей армии и направили на Дальний Восток. Там он служил автоматчиком в составе 579 стрелкового полка.

Когда война в Европе подходила к концу, впереди оставались решающие сражения против Японии. Михаил Головатюк участвовал в Маньчжурской операции – одной из самых масштабных и стремительных военных кампаний в истории. Находясь в эпицентре событий, он с честью исполнил свой долг перед Родиной.

После окончания войны Михаил Яковлевич вернулся на родину и создал семью. В 1951 году он переехал в Усть-Каменогорск, где начал работать плавильщиком на свинцово-цинковом комбинате. Более 30 лет он посвятил металлургии и внёс значительный вклад в развитие промышленности региона.

В свою очередь ветеран обратился к гостям с ответными пожеланиями.

– Поздравляю и вас с Днём Победы. Желаю крепкого здоровья и счастья. Пусть каждое ваше дело будет успешным. Желаю процветания Казахстану и всему его народу. Пусть в нашей стране всегда царят мир и благополучие, – сказал Михаил Головатюк.

ШАЙКАМАЛЬ ЕСКУЖИНОВА: «МЫ ПОМОГАЛИ ДНЁМ И НОЧЬЮ»

В преддверии Дня Победы аким ВКО посетил труженицу тыла Шайкамаль Ескужинову и поздравил её с наступающим праздником.

Шайкамаль Ескужинова родилась 5 февраля 1936 года в селе Куйган

Курчумского района. Когда началась война, ей было всего шесть лет. После смерти отца она осталась с матерью, сестрой и младшим братом. С ранних лет девочке пришлось работать – помогать по хозяйству и трудиться в поле вместе со взрослыми.

– Когда началась война, мы днём и

ночью помогали маме. Не знали, что такое отдых. Времена были очень тяжёлые, еды не хватало, – вспоминает Шайкамаль апа. – Когда по радио сообщили о Победе, мы сначала даже не поверили. Все плакали, радовались, ждали старших братьев, но они так и не вернулись.

Нурымбет Сактаганов поблагодарил труженицу тыла за многолетний труд и пожелал ей здоровья и долголетия.

– Спасибо Вам за стойкость и самоотверженность. Вы трудились в тяжёлые годы войны, восстанавливали страну в мирное время. Благодаря вашему поколению сегодня мы живём под мирным небом, – отметил глава региона.

В честь праздника Шайкамаль Ескужиновой вручили телевизор, набор молочной продукции, корзину с фруктами и сладостями.

Сегодня Шайкамаль Ескужиновой 90 лет. Она вырастила семерых детей, у нее 17 внуков и 25 правнуков.

#ЮБИЛЕЙ

Олжас Сулейменов – Мыслитель планетарного масштаба

«Рудный Алтай»

18 мая 2026 года известному казахстанскому писателю, поэту и общественному деятелю Олжасу Сулейменову исполняется 90 лет. Сегодня он продолжает возглавлять «Международный центр сближения культур» под эгидой ЮНЕСКО в Алматы и остаётся одним из наиболее авторитетных гуманитарных мыслителей Казахстана и мира. В 2025–2026 годах его имя вновь оказалось в центре международного внимания в связи с выдвижением на Нобелевскую премию мира и проведением юбилейных мероприятий, посвящённых его вкладу в литературу и антиядерное движение «Невада – Семипалатинск». Мировую известность наш современник по-прежнему сохраняет как автор фундаментальных поэтических и научно-философских работ, повлиявших на развитие тюркологии, литературоведения и гуманитарной мысли.

Много лет назад сбылась моя давняя мечта об очередной совместной работе с Олжасом Омаровичем Сулейменовым, моим учителем и старшим другом – классиком казахской литературы, который известен во всём мире не только по своим литературно-философским шедеврам, но и как общественный и государственный деятель, именуемый в народе Мыслителем планетарного масштаба.

ОЛЖАС – ИМЯ НАРИЦАТЕЛЬНОЕ

Олжас Омарович по своей натуре истинный пассионарий, не только принимающий близко к сердцу запросы и неурядицы своих земляков, но и способствующий разрешению насущных проблем социума за пределами Казахстана. На его счету в качестве миссионера неоднократные посещения неблагополучных мест на 1/9 части мировой суши.

В 1990 году он побывал в Зайсанском районе (Восточный Казахстан) после происшедшего там разрушительного землетрясения. Несколько раз посещал с миротворческой миссией пылающую Чечню (кстати, с риском для жизни). Интересовался также и насущными проблемами неблагополучных стран далёкой Африки, которые он поднимал во время своего участия в престижных международных форумах, эмоционально информируя мировую общественность с самых высоких трибун.

В 1980 году народ Казахстана оказал Олжасу Сулейменову высокое доверие, и он был избран в Верховный Совет республики, а затем, в 1984 году, и в Верховный Совет СССР. Я тогда тоже решил в качестве подспорья принять участие в выборной кампании, взяв в Усть-Каменогорском избиркоме открепительный талон «Удостоверение на право голосования» и отбыл в Алма-Ату, чтобы самолично отдать свой голос за учителя в его родом городе.

Я до сих пор храню это удостоверение, в котором Олжас, как всегда, с добрым юмором начертал: «Считать за два голоса! Удостоверяю – Лаптев голосил». Избрание на столь высокий и ответственный пост позволило ему как депутату Верховного Совета СССР более действенно влиять на политику страны Советов и отстаивать социальные приоритеты населения. Жажда справедливости – неотъемлемая часть

его души, его мировоззрения. И ещё бесконечная, неиссякаемая любовь к своей многострадальной земле, к своему народу. И он колесил, колесил по всему миру, славя родной Казахстан и по мере сил и возможностей помогая страждущим.

Одним из, пожалуй, самых весомых достижений Олжаса Сулейменова, помимо его поэтических шедевров и лингвистических изысков, вне всякого сомнения, является создание антиядерного движения «Невада – Семипалатинск», которое он возглавил. Активные и целенаправленные действия его участников, вызвавшие мировой резонанс, поспособствовали ускоренному закрытию не только испытательного ядерного полигона, расположенного в сакральной для номадов степи Сары-Арка, но и в ряде других стран.

ТВОРЧЕСКИЙ ТАНДЕМ

Вот ещё одна история, характеризующая Олжаса Сулейменова как личность весьма неординарную. Случилось так, что мне было предложено сняться в качестве режиссёра-оператора фильм «Город, который люблю», посвящённый столице Казахстана (ныне южной) Алма-Ате по сценарию Сергея Морозова. Я тут же сориентировался и обратился к Олжеке с просьбой принять участие в работе над ним. Как помню, мне пришлось нелегко. Стоило больших трудов уговорить мэтра, человека, по своей природе довольно скромного, к тому же постоянно занятого – общественно-государственными нагрузок у него было выше крыши. Сработало, помимо всего прочего, думаю и то, что «отец яблок» был его любимым родовым гнездом.

В конце концов моя настойчивость победила. Олжас внял моим просьбам и снялся в знаковом эпизоде – встрече со студентами факультета журналистики «КазГУ», где он декламировал им замечательную свою поэму «Земля, поклонись Человеку». Да плюс ещё и читал своим неповторимым голосом дикторский текст, который сам же отредактировал.

Склонен полагать, что наша лента благодаря совместному творческому тандему, а также талантливой музыке З. Байтерекова и песне на мои слова, которую исполнила знаменитая Роза Рымбаева, была довольно благожелательно принята и простыми казах-

станцами, и критиками.

Пути господни неисповедимы. Случилось так, что Олжаса призвали на «государеву службу». Он был назначен Полномочным Послом Республики Казахстан в Италию и ряд стран, а через какое-то время назначен представителем Казахстана в ЮНЕСКО. Но это не сказалось на нашей дружбе, продолжавшейся несколько десятилетий. Связь с моим старшим другом и наставником не прекратилась и после.

Человек весьма коммуникабельный и щедрый душой, Олжас Сулейменов постоянно следит за творчеством начинающих литераторов, кинематографистов и других творческих личностей, оказывая посильную помощь в их становлении. Нередко бывает, что и материальную, из именного фонда.

Как-то при очередной нашей встрече (это произошло в России, в престижной столичной гостинице «Москва», в которой Олжеке, будучи избранным в Верховный Совет СССР, проживал и где у него как у депутата была общественная приёмная) он подарил мне, свежее испечённому заслуженному деятелю искусств РК, который навесил учителя, чтобы похвастаться этой своей новостью, пятисотстраничный сборник своих нетленок с дарственной надписью «Анатолию – другу, ученику, Засл. деят. искусств! Олжас. 12.04.90»

А несколько ранее, уже в Алма-Ате, произошло ещё одно, довольно знаковое для меня, событие. Я встретился с Олжасом Омаровичем в его хлебосольной квартире, что на улице Кирова, неподалёку от Почтамта. Только-только мы уютно расположились за обильным дастарханом и расставили шахматы (вот ещё одна любопытная деталь из богатой биографии: Олжас, большой почитатель Каиссы, был недавно избран председателем «Алма-атинского шахматного клуба»), как раздался звонок. На пороге стоял курьер с огромной посылкой, набитой книгами, которые ещё пахли типографской краской. Это были сборники избранных стихов и поэм Олжаса Сулейменова «Определение берега», только что вышедшие большим тиражом в издательстве «Советский писатель». Один из них мэтр тут же мне вручил. На его фронтисписе он написал дорогие для меня, его ученика и младшего друга, слова: «Толику – с уверен-

ностью в будущей совместной работе! За передовое искусство, важнейшее из искусств. Олжас. 12 апреля 1977 года».

«ДАО АЛТАЯ»

И вот, в морозные февральские дни это давнее и доброе пожелание мэтра сбылось. Долгожданный час икс настал. Мы завершили совместный авторский проект – окончательный вариант сценария фильма «Четвёртый угол Ойкумены, или Дао Алтая».

Восточный Казахстан, а именно его уникальная природа, был для Олжаса любимейшим местом, которое он часто посещал. Там, у подножья сакральной горы Белухи, он набирался животворной энергии, идущей из космоса, отдыхая и душой, и телом. Он восхищался дикой природой нашего края, во многом сохранившей свою первозданную прелесть. Он искренне считал, что она более экзотична и уникальна, нежели швейцарская, которая во всём мире считается эталоном. Нравились ему и мужественные жители этих благословенных мест, с которыми он любил общаться.

Это его отношение к «четвёртому углу Ойкумены» (так в древности называли нынешнюю территорию Восточного Казахстана) позволило в полной мере воплотить наш благой замысел: фильм будет, вне всякого сомнения, достойно представлять уникальную область со статусом «Жемчужина в ожерелье Казахстана» в интернет-пространстве, на государственных телеканалах, а также на знаменитом телеканале «National Geographic», который смотрят миллионы зрителей по всему миру. Это поднимет имиджевую привлекательность региона на ещё более высокий уровень, что, безусловно, положительно скажется на инвестиционном климате.

Осуществление кинопроекта «Дао Алтая» задумано авторами ещё и как видеовизитка области. Растиражированную на электронных носителях, её в качестве сувенира можно вручать участникам различных форумов и конференций, а также использовать как один из рекламных атрибутов для туристической отрасли.

ПОСОЛ ДОБРОЙ ВОЛИ

Время неумолимо, годы – они словно птицы, чего уж там, как ракеты летят со сверхзвуковой скоростью. Физические силы, увь, уже не те, но голова, ум остаются светлыми. Ныне у Олжаса Сулейменова, наделённого статусом Посла доброй воли, забот не убавилось. Он по-прежнему в строю! Не прекращает активную общественную деятельность, посещает всевозможные журналистские столы, где даёт жаждающим правды развёрнутые ответы даже на самые каверзные вопросы, соглашаясь на интервью с дотошными любителями жареного, верными слугами таблоидов, а вдобавок ещё и руководит «Международным центром сближения культур» под эгидой ЮНЕСКО. Ну, и, конечно же, продолжает заниматься литературным трудом, работая над своим очередным сборником.

Соблюдая наши дружеские традиции, Олжас Омарович прислал мне свою пробу пера в новом для него мемуарном жанре – сборник воспоминаний, выступлений, интервью, названный «Так было».

Именитому писателю, прожившему долгую и содержательную, насыщенную неординарными событиями жизнь, ещё есть много чего сказать своим соотечественникам, благодарным почитателям непреходящего таланта Человека с большой буквы, мыслителя мирового масштаба.

В завершение стоит отметить, что 4 декабря 2025 года казахстанская партия зелёных «Байтақ» официально выдвинула кандидатуру писателя Олжаса Сулейменова на Нобелевскую премию мира, а недавно к ним присоединились восточно-казахстанцы. Эта важная инициатива призвана ещё больше укрепить международный авторитет Казахстана и поднять миротворческую политику страны на новый уровень.

В преддверии 90-летия Олжаса Омаровича Сулейменова редакция областной газеты «Рудный Алтай» поздравляет писателя с его замечательным юбилеем и желает крепкого здоровья, бьющей ключом энергии и новых достижений на ниве литературы.

**Анатолий Лаптев,
заслуженный
деятель искусств РК**

#ПРОБЛЕМА

Между гуманностью и безопасностью: спор без конца

✍ Ксения Бондаренко

Тема бездомных животных в Казахстане по-прежнему остаётся в центре общественного внимания. Поправки в закон «Об ответственном обращении с животными», обсуждение которых несколько недель не утихало в Мажилисе и Сенате, вызвали широкий общественный резонанс. Одни уверены: проблема давно требует жёстких решений ради безопасности людей. Другие считают, что предлагаемые меры могут привести к массовому уничтожению животных и станут шагом назад в вопросах гуманного отношения к ним.

КРАЙНЯЯ МЕРА

Волонтеры, зоозащитники, владельцы приютов и обычные казахстанцы активно высказывались в социальных сетях, создавали петиции и обращались к депутатам. В обществе фактически сформировались два лагеря, каждый из которых по-своему видит решение проблемы.

Одним из самых обсуждаемых пунктов стала норма, предусматривающая возможность эвтаназии бездомных животных. Изначально предлагалось, что после отлова бездомных собак будут содержать ограниченное количество дней, а затем усыплять. Именно эта поправка вызвала наиболее острую реакцию. Многие опасались, что система окажется не готова к объективной оценке состояния животных, а короткие сроки содержания фактически не оставят шанса четвероногим друзьям обрести дом.

— Эвтаназии подлежат исключительно те животные, которые проявляют агрессию. И усыплению они подлежат гуманным способом. То есть безболезненно. Также нужно наказывать в обязательном порядке безответственных владельцев, отпускающих своих животных погулять. Ещё важнее привлечь к ответственности тех, кто бросает бедных питомцев на произвол судьбы, — считает руководитель и главный врач ветеринарного клинико-диагностического центра «ВетЛаб» из города Усть-Каменогорска Адия Хусаинова.

В апреле депутаты Сената не поддержали некоторые нормы законопроекта и вернули документ в Мажилис на доработку. Сенаторы подчеркнули, что эвтаназия должна рассматриваться исключительно как крайняя мера, а не как основной способ регулирования численности животных. Кроме того, были

высказаны сомнения относительно идеи «автоматически» считать животное бездомным только из-за отсутствия чипа.

Позже Мажилис согласился с частью замечаний Сената. В частности, было решено отказаться от фиксированного пятидневного срока для умерщвления животных после отлова. Сейчас обсуждается, что сроки будут определяться местными властями в зависимости от ситуации в регионе, наличия приютов и ветеринарных заключений.

Также законопроект предусматривает ужесточение ответственности для владельцев животных. Планируется увеличение штрафов за нарушение правил содержания и выгула животных, а также введение ответственности за отказ от питомца или его выброс на улицу. Именно этот пункт многие эксперты называют одним из ключевых, поскольку значительная часть бездомных животных когда-то были домашними.

ЦЕНА БЕЗОТВЕТСТВЕННОСТИ

В ходе обсуждений поднимался и вопрос о причинах появления большого количества бездомных собак на улицах. Сенаторы отмечали, что проблема напрямую связана с низкой ответственностью владельцев. Нередко животные оказываются на улице после переезда хозяев, рождения нежелательного потомства или просто из-за отсутствия желания продолжать уход за питомцем.

Общество же разделилось не только во взглядах, но и в эмоциональном восприятии ситуации. Одни жители страны рассказывают о случаях нападения агрессивных собак и считают, что безопасность людей должна стоять на первом месте. Другие напоминают: большинство животных оказываются на улице именно из-за действий че-

ловека, а значит, ответственность за происходящее лежит прежде всего на обществе.

В социальных сетях и на интернет-площадках казахстанцы продолжают активно обсуждать поправки. Одни пишут, что проблему невозможно решить исключительно массовым усыплением. Другие уверены: без строгого контроля и системы приютов ситуация будет только ухудшаться. Пользователи также говорят о необходимости стерилизации, регистрации животных и усиления ответственности владельцев.

— Новый закон вводит нас в безвыходную ситуацию. Если по какой-то причине потеряется собака, у хозяина есть только один шанс найти её живой: соцсети и огласка. Если удастся вовремя успеть за эти пять дней, а иначе — приговор для животного, — комментирует директор приюта для бездомных животных в Усть-Каменогорске «Ёсин дом» Наталья Жарова. — Что касается эвтаназии, она проблему не решает. Бродячие, дикие собаки как были, так и останутся, хотя мы всеми силами боремся с этим и стерилизуем за свой счёт. Самая главная проблема состоит в том, что контроль именно за домашними, хозяйскими животными никак не усилили.

Особое внимание общественности привлекло участие волонтеров и зоозащитников. Во время обсуждений в Сенат поступили сотни обращений от граждан и общественных организаций. Многие казахстанцы просили сохранить гуманное отношение к животным и не допустить превращения эвтаназии в массовую практику.

УНИВЕРСАЛЬНОЙ МОДЕЛИ НЕ СУЩЕСТВУЕТ

В мировой практике проблема бездомных животных решается по-разному, одна-

ко большинство стран постепенно уходят от массового уничтожения животных и делают ставку на комплексный подход: обязательную регистрацию питомцев, стерилизацию, систему приютов и ответственность владельцев. При этом универсальной модели не существует — каждая страна выстраивает собственную систему с учётом законодательства, уровня финансирования и отношения общества к животным.

В странах Западной Европы основной регулированием считается строгий контроль над владельческими животными. Например, в Германии действует обязательное чипирование собак во многих федеральных землях, а за отказ от регистрации или выброс животного предусмотрены крупные штрафы. Бездомных животных отлавливают и помещают в приюты, где им ищут новых хозяев. При этом эвтаназия здоровых животных допускается лишь в исключительных случаях. Немецкая модель считается одной из самых гуманных, но одновременно и одной из самых дорогих, поскольку требует развитой сети приютов и постоянного финансирования.

Похожий подход используется в Нидерландах, которые часто приводят как пример страны, практически решившей проблему уличных собак. Этого удалось добиться благодаря обязательной стерилизации, налогам на покупку породистых собак, активной пропаганде ответственного содержания животных и жёстким наказаниям за отказ от питомцев. В результате количество бездомных собак там сведено к минимуму.

Во Франции и Италии также действует система муниципальных приютов и обязательной идентификации животных. В Италии законодательство запрещает бесконтрольное уничтожение бездомных собак. После отлова животных стерилизуют, вакцинируют и либо оставляют в приютах, либо передают новым владельцам. В ряде регионов работают программы «поймал — стерилизовал — вернул», однако они применяются преимущественно в отношении кошек.

В США подход зависит от конкретного штата и города. Во многих муниципальных приютах существует ограниченный срок содержания животных. Если за это время хозяин не найден и нового владельца подобрать не удалось, допускается гуманная эвтаназия. Вместе с тем в стране активно развиваются программы «no-kill shelters» — приютов, отказывающихся от усыпления здоровых животных. Такие организации делают ставку на массовое

пристройство, волонтерские программы и льготную стерилизацию.

В ряде азиатских стран ситуация остаётся более сложной из-за большого числа бездомных животных. Например, в Индии широко применяется система ОСВВ — «отлов, стерилизация, вакцинация и возврат». Считается, что такой подход позволяет постепенно сокращать популяцию животных гуманным способом. Однако эффективность этой системы продолжает вызывать споры: критики указывают, что стерилизованные собаки всё равно могут образовывать стаи и представлять опасность для людей.

Система ОСВВ применяется и в ряде стран Восточной Европы и постсоветского пространства. Всемирная организация по охране здоровья животных отмечает, что программы возвратной стерилизации допустимы лишь там, где общество готово к присутствию животных на улицах и обеспечен постоянный контроль их численности. При этом во многих развитых странах программы возврата собак на улицы практически не используются — основной упор делается на содержание животных в приютах и профилактику появления новых бездомных животных.

Эксперты подчёркивают, что наиболее эффективными мерами считаются не только отлов и стерилизация, но и предупреждение самой проблемы. Речь идёт об обязательной регистрации домашних животных, контроле разведения, штрафах за выброс питомцев и просветительской работе с населением. Именно сочетание этих мер позволило ряду стран существенно сократить численность бездомных собак и кошек.

НАЙТИ ВЫХОД

Сегодня дискуссия вокруг законопроекта в Казахстане показывает: вопрос бездомных животных касается не только безопасности улиц, но и отношения общества к ответственности, гуманности и культуре обращения с животными. Одного закона недостаточно, если люди продолжают выбрасывать питомцев, не занимаясь стерилизацией и относиться к животным как к временной игрушке.

Проблема требует комплексного решения: развития системы приютов, контроля за содержанием домашних животных, регистрации, стерилизации и просветительской работы среди населения. Только в этом случае можно будет говорить не о борьбе с последствиями, а о предотвращении самой причины появления бездомных животных на улицах.

#СОЦИАЛЬНАЯ ПОДДЕРЖКА

Комплекс услуг с доставкой на дом

✍ Жансая Төлеуғазы
📷 Жалғас Сақадиев

В Восточном Казахстане стартовала масштабная социальная акция «Караван «Amanat», направленная на поддержку жителей сельской местности. Эта инициатива реализуется при участии областного филиала партии «Amanat» и охватит все районы региона в период с мая по июнь.

Первый этап акции проходит с 5 по 28 мая. Караван начинает свою работу с района Самар, стремясь приблизить медицинскую, социальную и юридическую помощь к жителям отдалённых деревень.

В рамках проекта квалифицированные специалисты «ВКО Многопрофильного центра онкологии и хирургии» осуществляют бесплатный приём жителей села в Усть-Каменогорске. В частности, онкологи, маммологи, гинекологи и урологи консультируют пациентов и проводят необходимые обследования.

Кроме того, офтальмологи клиники «Astana Vision» приезжают со специализированным оборудованием, чтобы проверить зрение и давать конкретные рекомендации жителям.

По словам руководителя женского крыла партии «Amanat» в ВКО Зарины Камасовой, эта акция является крайне важным проектом для жителей села.

— Сегодня началось очень важное и благородное мероприятие. Акция продлится в течение мая и июня. Мы приехали большой медицинской бригадой. Наша цель — оказать жителям медицинскую, психологическую и юридическую помощь. В районе Самар узкоспециализированные врачи, такие как офтальмологи, не всегда доступны. Поэтому мы приезжаем с необходимым оборудованием, проводим полное обследование и при необходимости назначаем лечение. Такие акции крайне важны для сельских жителей, особенно для тех, кто не может поехать в город, — сказала она.

Кроме того, в рамках акции проводятся встречи с родителями детей с особыми по-

требностями, где объясняются возможности обучения и трудоустройства.

Депутат маслихата города Усть-Каменогорска, кандидат медицинских наук Гульмира Сагидуллина отметила масштабы инициативы.

— Это не разовое мероприятие, а полноценное медицинское обследование. Сегодня приехала большая бригада врачей из разных областей: онкологи, офтальмологи, фтизиатры, специалисты центра ВИЧ/СПИД. Мы охватываем здоровье как женщин, так и мужчин. Основная цель — профилактика заболеваний, раннее выявление и своевременное лечение. Это позволяет снизить необходимость поездок сельских жителей в областной центр, — прокомментировала Гульмира Сагидуллина.

В ходе акции жители получают не только медицинскую, но и социальную помощь. Представители вузов дают профессиональные консультации выпускникам школ, а специалисты Центра обслуживания населения и Управления координации занятости и социальных программ ВКО информируют о государственных услугах, грантах и возможностях открытия собственного дела.

Исполнительный секретарь областного филиала партии «Amanat» Жанат Мекеева подчеркнула важность инициативы.

— В районе Самар стартовала масштабная социальная акция областного уровня. Основная цель — обеспечить сельских жителей качественными и бесплатными медицинскими услугами. Более десяти онкологов и оф-

тальмологов приехали с необходимым оборудованием для комплексного обследования. Кроме того, проводятся конкретные работы по социальной поддержке. Эта акция направлена на всестороннюю помощь жителям, — отметила она.

С первых дней акции наблюдается высокий интерес со стороны населения. Жительница района Самар Гайникамал Кунафина поделилась своими впечатлениями.

— В прошлом году мне здесь делали операцию. Сегодня я снова пришла на обследование. Приезд квалифицированных врачей в деревню и их бесплатный приём — это большая помощь для нас. Не каждый может поехать в город. Поэтому я очень рада, что появилась такая возможность, — говорит она.

Житель села Кокжота Ерлан Нажинов подчеркнул, что акция полезна не только для женщин, но и для мужчин.

— Часто мужчины не находят времени, чтобы обратиться к врачу. В таких случаях приезд квалифицированных специалистов в село — это отличная возможность. Это хорошая возможность для мужчин так же, как и для женщин, проверить своё здоровье и получить консультацию, — отметил житель села.

В целом, главная цель проекта «Караван «Amanat» — повысить доступ сельских жителей к качественным медицинским услугам, оказать юридическую и социальную помощь, а также способствовать профилактике заболеваний и их раннему выявлению.

Исполнительный секретарь областного филиала партии «Amanat» Жанат Мекеева:

— В районе Самар стартовала масштабная социальная акция областного уровня. Основная цель — обеспечить сельских жителей качественными и бесплатными медицинскими услугами. Более десяти онкологов и офтальмологов приехали с необходимым оборудованием для комплексного обследования. Кроме того, проводятся конкретные работы по социальной поддержке. Эта акция направлена на всестороннюю помощь жителям.

#ЗАЩИТА ПРАВ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ

Стабильная среда для инвестиций

В Послании Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана одним из приоритетных направлений обозначена системная поддержка предпринимательства, поскольку именно бизнес назван ведущей силой национальной экономики.

В целях укрепления инвестиционного климата и обеспечения надёжной защиты прав предпринимателей были внесены важные законодательные изменения, направленные на сокращение количества проверок бизнеса.

С 2025 года в законодательство введена норма, согласно которой проверки в отношении субъектов, имеющих статус инвестора, могут проводиться только по предварительному согласованию с органами прокуратуры. Она распространяется на физических и юридических лиц, имеющих статус инвестора в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Данная мера направлена на повышение прозрачности и объективности работы контролирующих органов, а также на защиту инвесторов от чрезмерных действий и формального подхода со стороны отдельных должностных лиц.

В обеспечении исполнения законов, направленных на поддержку и защиту предпринимательства, участвует Департамент Комитета по правовой статистике и специальным учётам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан по Восточно-Казахстанской области.

В частности, за четыре месяца текущего года были рассмотрены 29 актов о назначении проверок в отношении инвесторов. Из них по семи актам областной и районными прокуратурами было отказано в регистрации, 22 акта согласованы, а проверки зарегистрированы.

Защита прав предпринимателей и создание благоприятных условий для ведения бизнеса остаются одними из главных приоритетов деятельности государственных органов. Введение данной законодательной нормы усиливает гарантии защиты прав инвесторов и способствует формированию стабильной и надёжной бизнес-среды в стране.

Департамент Комитета по правовой статистике и специальным учётам Генеральной прокуратуры РК по ВКО

#ЗАЩИТА ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

Договоры вне закона

✍ Елизавета Седых

Прокуратура Уланского района защитила права более семи тысяч потребителей коммунальных услуг, выявив грубые нарушения в деятельности местных коммунальных предприятий. Как оказалось, типовые договоры на тепло- и водоснабжение не соответствовали требованиям законодательства и ущемляли интересы сельчан.

В ходе проверки надзорного органа под прицел попали КГП «Молодёжный» и КГП «Коммунальник» районного акимата. Как выяснилось, договоры на предоставление услуг теплоснабжения, водоснабжения и водоотведения, которые подписывали потребители, противоречили Закону РК «О естественных монополиях».

В официальных бумагах отсутствовали обязательные условия, защищающие граждан. В частности, не была в полной мере определена ответственность монополистов перед населением, а механизмы перерасчёта платы за коммунальные услуги в случае их некачественного оказания носили лишь формальный характер.

«Выявленные нарушения затронули законные интересы более семи тысяч жителей района и 231 субъекта предпринимательства. Фактически потребители оставались незащищёнными в случае перебоев со светом, теплом или водой», — отметили в прокуратуре Уланского района.

По акту прокурорского надзора права потребителей были восстановлены в полном объёме. Коммунальные предприятия обязали привести условия договоров в соответствие с действующим законодательством.

За допущенные правонарушения в отношении КГП «Молодёжный» и КГП «Коммунальник» возбуждены административные производства. На монополистов наложены штрафные санкции, в доход государства уже взыскано свыше двух миллионов тенге.

#ТАЗА ҚАЗАҚСТАН

Порядок в городах – на совести каждого

✍ Роксана Глыбова, Дмитрий Чжан, Елизавета Седых
📷 Департамент полиции ВКО

В Восточно-Казахстанской области за соблюдением порядка в общественных местах следят более семи тысяч камер видеонаблюдения, нарушителей привлекают к ответственности. За период работы мобильных групп в рамках республиканской программы «Таза Қазақстан» и реализации принципа «Закон и порядок» выявлены тысячи административных правонарушений, связанных с загрязнением мест общего пользования.

В Восточно-Казахстанской области на системной основе проводятся акции в рамках республиканской экологической программы «Таза Қазақстан», направленной на обеспечение санитарного состояния населённых пунктов, соблюдение правил благоустройства и предупреждение правонарушений.

В регионе усилен контроль за санитарным состоянием населённых пунктов. Сотрудники полиции ведут системную работу по пресечению фактов загрязнения улиц, парков и скверов.

В состав 16 мобильных групп входят сотрудники территориальных подразделений полиции, представители местных исполнительных органов, а также «Центра оперативного реагирования». Проводятся рейдовые мероприятия по выявлению и пресечению нарушений, в том числе фактов загрязнения мест общего пользования и образования несанкционированных свалок.

За периоды проведённой работы пресечено свыше 22 000 административных правонарушений, в том числе с начала 2026 года предотвращено более 2 000 нарушений по статьям «Нарушение правил благоустройства территорий городов и населённых пунктов, а также разрушение объектов инфраструктуры, уничтожение и повреждение зелёных насаждений города и населённых пунктов» и «Загрязнение мест общего пользования».

Как сообщили в Департаменте полиции Восточно-Казахстанской области, в целях повышения эффективности контроля задействованы системы видеонаблюдения. Более семи тысяч камер в ВКО круглосуточно фиксируют правонарушения. В частности,

в 2026 году с помощью 135 камер выявлены 1 032 административных правонарушения, связанных с загрязнением общественных мест.

Согласно статье 434-2 Кодекса Республики Казахстан «Об административных правонарушениях», за первое нарушение предусмотрен штраф в размере 10 МРП либо до 40 часов общественных работ. При повторном нарушении штраф составляет 20 МРП либо до 80 часов общественных работ.

С начала года к административной ответственности уже привлечены более 500 человек. В адрес местных исполнительных органов и юридических лиц направлены 354 представления об устранении причин и условий, способствующих совершению правонарушений.

К примеру, в городе Зайсане использовали полигон ТБО без экологического разрешения.

«В ходе проверки установлена ненадлежащая организация работ на территории полигона, вследствие чего нарушены требования, предъявляемые к полигонам твёрдых бытовых отходов. Кроме того, установлено, что эксплуатация полигона осуществляется без действующего экологического разрешения», – рассказали в Департаменте экологии ВКО, специалисты которого провели внеплановую проверку в отношении акимата города Зайсана по факту эксплуатации объекта размещения ТБО.

По результатам проверки ответственных должностных лиц привлекали к административной ответственности. Также департамент выдал предписание об устранении выявленных нарушений.

Тем временем, в районе Самар десятки жителей были привлечены к ответственности за несвоевременную уборку и содержание придомовых территорий в ненадлежащем состоянии. По данным полиции, в ходе рейдов выявлены три несанкционированные свалки, материалы по ним направлены в экологические службы. Также зафиксировано порядка 30 административных правонарушений в общественных местах. 13 человек были привлечены к общественным работам по решению суда, в отношении одного гражданина применены дополнительные меры за уклонение от их исполнения.

«Всего около 80 человек получили предупреждения и штрафы за несоблюдение экологических требований. Кроме того, пяти нарушителям выданы предписания об устранении выявленных нарушений», – пояснили в отделе полиции района Самар.

Стоит отметить, недавно вопросы поддержания чистоты и благоустройства, а также вывоза мусора и бытовых отходов во всех районах региона на совещании поднимал аким ВКО Нурымбет Сактаганов. Всестороннее обсуждение показало необходимость улучшения системы управления бытовыми отходами.

В свою очередь Департамент полиции ВКО напоминает, что чистота населённого пункта – это не только задача коммунальных служб, но и личная ответственность каждого жителя.

Системная работа по выявлению и пресечению деятельности субъектов и объектов, оказывающих негативное воздействие на окружающую среду региона, продолжается и находится на постоянном контроле.

СМОТРЕТЬ ВИДЕО

#АКТУАЛЬНО

Сдай оружие без боя

✍ Медиацентр «Altai-News»

В Республике Казахстан усилены меры по пресечению незаконного оборота холодного оружия.

Главная транспортная прокуратура Республики Казахстан проводит комплекс мер по предотвращению преступлений, связанных с незаконным оборотом холодного оружия, включая кастеты (статья 287 Уголовного кодекса РК).

Расследования показали, что подозреваемые приобретали запрещённые предметы через интернет-магазины. Совместно с Комитетом информации Министерства культуры и информации РК выявлено, что маркетплейс «Satu.kz» размещал рекламу холодного оружия, и владелец был привлечён к административной ответственности по статье 455 Кодекса РК об административных правонарушениях. Для интернет-площадок за размещение такой рекламы предусмотрена административная ответственность, а также принимаются меры по блокировке запрещённого контента.

На объектах транспорта – в аэропортах и на железнодорожных вокзалах – размещены плакаты и баннеры об уголовной ответственности, а также установлены ящики для добровольной сдачи запрещённых предметов.

Главная транспортная прокуратура напоминает гражданам: незаконное приобретение, передача, сбыт, хранение, перевозка или ношение холодного оружия влечёт уголовную ответственность, а размещение рекламы – административную. Лицо, добровольно сдавшее холодное оружие (в том числе кастеты), освобождается от уголовной ответственности.

Перед вылетом или поездкой рекомендуется тщательно проверять багаж и личные вещи.

#ОХРАНА ПРИРОДЫ

Не ходите в лес гулять

✍ Елизавета Седых

С 4 мая временный запрет на въезд и посещение леса ввели в городе Риддере в связи с высоким классом пожарной опасности. Об этом сообщили в КГУ «Риддерское лесное хозяйство».

Ограничения ввели на основании «Правил пожарной безопасности в лесах» и Постановления областного акимата. Из-за погодных условий в регионе установили высокий (IV) класс пожарной опасности. Теперь жителям и гостям Риддера запрещено находиться на территории государственного лесного фонда. Специалисты поясняют: запрет будет действовать до тех пор, пока в регионе не пройдут обильные дожди.

За несоблюдение требований предусмотрена административная ответственность. Согласно части первой статьи 367 Кодекса Республики Казахстан об административных правонарушениях, нарушителям грозит штраф. Для физических лиц сумма взыскания составляет десять минимальных расчётных показателей (43 250 тенге).

Лесники призывают граждан проявить сознательность и воздержаться от поездок в лес, чтобы не допустить возникновения пожаров.

#ОПМ

Проверка на дорогах

✍ Роксана Глыбова
📷 Департамент полиции ВКО

В регионе проводится ОПМ «Техническое состояние», водителей проверяют на соответствие транспорта установленным требованиям.

Сотрудники управления административной полиции Департамента полиции ВКО проверяют наличие незаконной тонировки, изменение высоты дорожного просвета (занижение или завышение), установку нештатных BI-LED-ламп и других

осветительных приборов, а также переоборудованные выхлопные системы.

При этом отмечается, что установка заводских багажников и фаркопов переоборудованием не является. Также допускается использование оранжевых спецсигналов на спецтехнике, автобусах для перевозки детей, а также при сопровождении опасных грузов или велоконов.

С начала года за незаконное переоборудование к ответственности уже привлечены более 300 водителей, эксплуатация 250 автомобилей запрещена.

В Департаменте полиции ВКО призывают водителей привести транспорт в соответствие со стандартами перед выездом на дороги.

#ИННОВАЦИИ

Изменяем облик планеты

7 идей геоинженеров

✎ Nieuwbericht.wordpress.com, Masterpiecer-images.
s3.yandex.net, Media.shafaq.com

Люди начали изменять климат Земли ещё с тех времен, когда впервые применили тактику подсечно-огневого земледелия, направленную на уничтожение лесов для выращивания сельскохозяйственных культур. Но современные цивилизации вынуждены решать проблемы потепления планеты, вызванные промышленной революцией, и сегодня геоинженерия значительно расширила возможности человечества, стремящегося повернуть вспять или хотя бы сбалансировать эти климатические изменения.

Геоинженерные проекты, как правило, направлены на прекращение потепления климата Земли путём удаления парникового углекислого газа (CO₂) или отражения солнечных лучей назад в космос. Многие из них имитируют такие природные процессы, как охлаждающий эффект вулканических извержений или усиление способности лесов впитывать CO₂. Но идея о том, что люди могут намеренно изменять климат Земли в планетарных масштабах, остаётся также и причиной жарких дебатов.

Предлагаем читателям узнать, какие геоинженерные проекты на сегодняшний день вызывают наибольший интерес.

ЗАСЕВ ОБЛАКОВ

Белые облака, сформированные микрокаплями влаги, могут отражать больше солнечных лучей и замедлять тем самым нагревание планеты. Многие проекты предлагают использовать (и по некоторым данным, уже используют) корабли и самолёты для засева облаков брызгами солёной воды океанов или, возможно, сбрасывать на них специальный гидрофильный (привлекающий воду) порошок.

- Влияние: от низкого до среднего. Есть определённые сомнения в создании достаточного влияния от засева облаков, и этот метод по большей мере ограничен воздушными просторами над океаном.

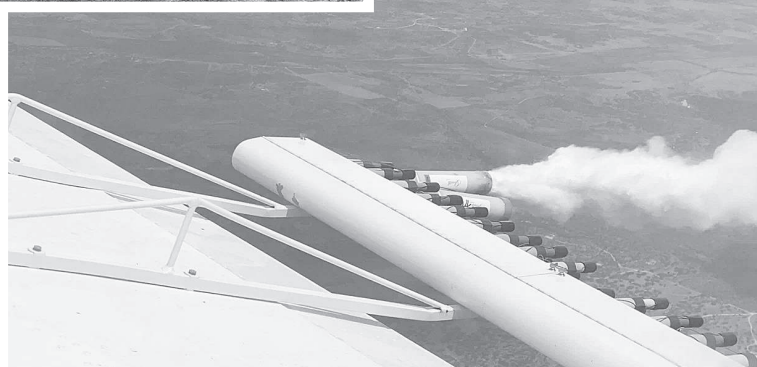
- Осуществимость: средняя. Стоимость океанской воды низкая, и засев облаков может продолжаться практически постоянно в течение продолжительного времени.

- Временные рамки: средние. Эффект понижения температуры начнёт действовать в течение года.

- Безопасность: низкая. Засев облаков может вызвать изменение погодных условий и океанских течений. Кроме того, существует возможность загрязнения, если при засеве кроме морской соли использовать химические вещества или материалы.

УЛАВЛИВАНИЕ CO₂ ИЗ ВОЗДУХА

Люди могут улавливать CO₂ напрямую из окружающей атмосферы. Аналогичные технологии уже используются

количество мелких частиц. Задачу по их доставке могут выполнять самолёты, ракеты, воздушные шары или даже артиллерийские орудия.

- Влияние: высокое. Проект уже

технически выполним и, возможно, очень привлекателен. Его влияние на глобальную температуру не имеет ограничений.

- Осуществимость: высокая. Требуется лишь некоторое количество материалов по относительно низкой цене.

- Временные рамки: приближённые. Температура начнёт уменьшаться в течение одного года. Внедрение потребует лишь несколько лет.

- Безопасность: низкая. В число многих побочных эффектов входит повреждение стратосферного озонового слоя, отрицательное воздействие на облака, находящиеся на большой высоте, а также на биологическую продуктивность растений и животных.

СОЛНЦЕЗАЩИТНЫЕ ЭКРАНЫ В КОСМОСЕ

Громадные солнцезащитные экраны в космосе могут отражать от Земли солнечную радиацию. Для их строительства необходимы устройства, достойные научно-фантастических историй, а именно тысячи рядов зеркал, многие

триллионы отражающих дисков, громадные отражатели, произведённые на Луне из лунного стекла, или же кольца из частиц и мелких искусственных спутников по типу Сатурна.

- Влияние: высокое. Возможное воздействие на мировую температуру не имеет ограничений.

- Осуществимость: от очень низкой до низкой. Космические запуски и эксплуатация вне атмосферы Земли означают высокую стоимость внедрения и обслуживания, но после создания такие экраны будут иметь крайне продолжительный срок эксплуатации.

- Временные рамки: очень отдалённые. Людям потребуется минимум несколько десятилетий на размещение отражателей в космосе. Устройства начнут снижать глобальную температуру в течение нескольких лет.

- Безопасность: средняя. Появятся региональные воздействия на климат, но биохимическое влияние на окружающую среду не ожидается.

мическое влияние на окружающую среду не ожидается.

УСКОРЕНИЕ ПОГОДНЫХ ПРОЦЕССОВ

Погодные процессы природным путём уничтожают кремниевые скалы (это самый распространённый минерал на Земле), в результате чего кремний высвобождается для реакций с CO₂, сохраняя его в виде карбонатных горных пород. Они происходят очень медленно, занимая тысячи лет, но люди могли бы ускорить их, добывая материалы с содержанием кремния и распространяя их. Можно даже хранить остатки растворённых в результате химических реакций материалов в океанах.

- Влияние: высокое. Для хранения есть множество мест как в грунте, так и в океанах планеты. Оба метода устранят причину и изменений климата, и окисления океанов.

- Осуществимость: низкая. Добыча, обработка и транспортировка содержащих кремний материалов потребует больших расходов и затрат энергии.

- Временные рамки: отдалённые. Глобальная температура будет понижаться медленно, потребуется время для строительства необходимой инфраструктуры, изучения эффективности и возможного побочного влияния на окружающую среду.

- Безопасность: средняя

или высокая. Проект может повлиять на кислотность почвы, растительную и морскую жизнь.

СИЯЮЩИЕ ПУСТЫНИ

Жаркие пустыни получают громадные объёмы солнечной радиации. Один геоинженерный проект предусматривает укрытие пустынных территорий отражающими полиэтиленовыми и алюминиевыми материалами. Идея созвучна с безопасной концепцией создания белых или светлых кровельных материалов для зданий, позволяющих отражать солнечные лучи.

- Влияние: от низкого к среднему. Проект потребует целостного покрытия с высокой отражающей способностью на всех пустынных просторах Земли (около 10% всей площади).

- Осуществимость: очень низкая. Стоимость материалов, реализации и обслуживания окажется просто громадной.

- Временные рамки: очень приближённые. Проект можно внедрить быстро, и он практически сразу продемонстрирует эффективность.

- Безопасность: очень низкая. Появится громадное экологическое влияние на экосистемы пустынь, а также, возможно, на погодные условия.

УДОБРЕНИЕ ОКЕАНОВ

Водоросли, дрейфующие на поверхности океанов, представляют собой природные губки, которые впитывают CO₂, что является первым шагом к хранению углекислого газа глубоко в недрах океана по мере погружения органической материи на дно. Исследователи проводили небольшие эксперименты, чтобы выяснить, может ли заполнение океана железом и питательными веществами ускорить рост водорослей и, соответственно, эффект хранения CO₂.

- Влияние: низкое. Люди могут уже сегодня испытывать этот геоинженерный метод, но испытания указали на то, что он не продемонстрирует особую эффективность. Из-за природного цикла углерода в океане этот проект вряд ли станет долговременным решением проблемы.

- Осуществимость: средняя. Метод не очень рентабелен, особенно если дело касается использования материалов помимо железа.

- Временные рамки: отдалённые или очень отдалённые. Удобрение океанов потребует много времени для создания влияния на мировую температуру Земли.

- Безопасность: очень низкая. У этого метода есть большие риски, касающиеся неадекватного и нежелательного экологического влияния – такого, как увеличение количества «мёртвых зон» в океанах, которые страдают от нехватки кислорода, или даже небольшая активизация окисления океанов.

По материалам Livescience

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

Индивидуальный предприниматель Тимошенко К. И. объявляет о проведении общественных слушаний по материалам к заявке на получение экологического разрешения на воздействие по проекту «Промышленная разработка месторождения валунно-гравийно-песчаной смеси Лесхоз, расположенного на территории, административно подчинённой г. Риддер, ВКО» (раздел «Охрана окружающей среды» (РООС), Нормативы допустимых выбросов (НДВ), Программа производственного экологического контроля (ППЭК), Программа управления отходами (ПУО), План природоохранных мероприятий (ППМ)).

- 1) Территория воздействия: Восточно-Казахстанская область, Риддер Г. А., г. Риддер.
- 2) Географические координаты территории воздействия: Географические координаты участка: 50°18'56,5» 83°23'45,7»; 50°19'02,0» 83°23'42,3»; 50°19'03,5» 83°23'50,1».
- 3) Общественные слушания состоятся 15 июня 2026

года в 10:00 часов по адресу: Восточно-Казахстанская область, г. Риддер, ул. Безголосова, 9 (конференц-зал).

4) Инициатор намечаемой деятельности: Тимошенко Константин Иванович, ИИН 750831302014, адрес: Республика Казахстан, 071300, Восточно-Казахстанская область, Риддер Г. А., г. Риддер, квартал 91-35, 28, тел. 8-777-148-17-55, e-mail: timoshenko3108@mail.ru

5) Разработчик: ИП «Домашев», ИИН 651116300731, юр. адрес: РК, ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Потанина, 31/1-74; фактический адрес: РК, ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Потанина, 31/1-74, e-mail: vvo@mail.ru, тел. 8-705-520-51-00. Лицензия 02542Р от 30.03.2023 г.

6) Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Восточно-Казахстанской области», г. Усть-Каменогорск, ул. Б. Керимбаева, 19, тел. 8 (7232) 257-082, e-mail: d.babakanova@akimvko.gov.kz, сайт: <https://www.gov.kz/memleket/entities/vko-tabigat?lang=ru>

7) Документация по проекту размещена в Нацио-

нальном банке данных о состоянии окружающей среды <https://ndbecology.gov.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/vko-tabigat?lang=kk> в разделе «Общественные слушания».

8) Замечания и предложения заинтересованной общест-венности принимаются не позднее трёх рабочих дней до даты общественных слушаний в НБДООС либо на поч-ту ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Восточно-Казахстанской области»: d.babakanova@akimvko.gov.kz

Дополнительную информацию можно получить по e-mail: timoshenko3108@mail.ru и по тел. 8-705-520-51-00.

9) Для участия в слушаниях онлайн в формате видео-конференции на платформе Zoom необходимо пройти по ссылке:

<https://us05web.zoom.us/j/87377284662?pwd=EE9FPmRI4uS4wFHL15KQ1tWuXJA0BY.1>

Идентификатор конференции: 873 7728 4662
Код доступа: 0L5dbH

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

Проводятся общественные слушания в форме откры-того собрания.

1) Наименование проектной документации: «Оцен-ка воздействия на окружающую среду «Плана разведки ТПИ на блоках М-44-107-(10д-56-15,20), М-44-107-(10е-5а-12,16,17,18,22,23), М-44-107-(10е-5в-2,3,4,8)» для ТОО «ГРК «Бай-Су».

2) Дата и место проведения слушаний: 22 июня 2026 г. в 10:00 часов по адресу: ВКО, район Самар, Самарский с. о., с. Самарское, ул. Горохова, 58 (акимат);

3) Заказчик: ТОО «ГРК «Бай-Су», БИН 070640013658, адрес: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Тохтарова, 51, тел. 8-702-776-63-33, e-mail: baysu21@mail.ru

4) Разработчик: ТОО «ГЕО VOSTOK», БИН 211040015757, адрес: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Қазыбек Би, 18-25, тел. 8-778-778-09-17, e-mail: ofis.rabochiy@bk.ru

5) Документация по проекту размещена в информа-ционной системе <https://hearings.ndbecology.gov.kz/> в раз-

деле «Общественные слушания».

6) Дополнительную информацию можно получить по электронному адресу заказчика baysu21@mail.ru, по но-меру тел. 8-702-77-66-333.

7) Замечания и предложения заинтересованной об-щественности принимаются не позднее трёх рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на портале ndbecology.gov.kz, на почте УПР d.babakanova@akimvko.gov.kz

8) Территория воздействия:

№ п/п	В.Д.	С.Ш.
1	83° 19'00"	49° 08'00"
2	83° 20'00"	49° 08'00"
3	83° 20'00"	49° 07'00"
4	83° 21'00"	49° 07'00"
5	83° 21'00"	49° 08'00"
6	83° 22'00"	49° 08'00"
7	83° 22'00"	49° 07'00"
8	83° 23'00"	49° 07'00"

К СВЕДЕНИЮ

Настоящим ТОО «Дизель Агро», БИН 151040005111, зарегистрированное по адресу: 070006, г. Усть-Каменогорск, пр. Абая, 203/1, и ТОО «ИРТЫШСКИЕ ОКНА», БИН 051140003099, зарегистрированное по тому же адресу, извещают о начале процедуры реорганизации в форме присоединения ТОО «ИРТЫШСКИЕ ОКНА» к

ТОО «Дизель Агро».

Все права и обязательства ТОО «ИРТЫШСКИЕ ОКНА» переходят к ТОО «Дизель Агро» в соответствии с передаточным актом. Претензии кредиторов принимаются в письменном виде в течение 2 (двух) месяцев со дня публикации настоящего объявления по адресу: 070006, г. Усть-Каменогорск, пр. Абая, 203/1, кабинет 23, контакт-ный телефон 8 (7232) 231-160.

Телефон рекламной службы 87772397682, e-mail: Marketing@altaynews.kz

ИЩЕМ НАСЛЕДНИКОВ

■ После смерти **Шушанниковы Геннадия Михайловича** 20.06.1952 г. р., умершего 21.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Сейткановой Л. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Бурова, 6.

■ После смерти **Кандашовой Нины Андреевны** 06.10.1940 г. р., умершей 12.03.2026 г., проживавшей по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Ка-банбай батыра, 109-28, открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться до 15.06.2026 г. к нотариусу Шакеновой А. М. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Сатпаева, 4, тел. 8 (7232) 612-339.

■ После смерти **Разуваева Вячеслава Владимировича** 04.03.1986 г. р., умершего 31.07.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться до 15.06.2026 г. к нотариусу Платаевой Е. В. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 12, тел.: 8-777-401-53-32, 8-705-637-90-57.

■ После смерти **Абаева Геннадия Ивановича** 01.01.1938 г. р., умершего 25.01.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Жапаровой А. К. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 7-23, тел. 8-777-406-07-99.

■ После смерти **Петренко Леонида Николаевича**, умершего 15.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обра-щаться до 15.10.2026 г. к нотариусу Ивасенко С. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Казахстан, 31-3, тел. 8 (7232) 260-904.

■ После смерти **Ермолаева Игоря Михайловича**, умершего 27.12.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обра-щаться до 27.06.2026 г. к нотариусу Переваловой И. Ф. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 27, тел. 8 (7232) 619-368.

■ После смерти **Курмановой Орал Сабековны**, умершей 05.12.2025 г., от-крылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Байболовой А. К. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Ка-захстан, 75, нп 62, тел.: 8 (7232) 261-546, 8-777-212-72-00.

■ После смерти **Голованова Анатолия Трофимовича**, умершего 09.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обра-щаться к нотариусу Байболовой А. К. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Казахстан, 75, нп 62, тел.: 8 (7232) 261-546, 8-777-212-72-00.

■ После смерти **Шандуро Светланы Валентиновны** 02.08.1958 г. р., умер-шей 18.03.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться до 18.09.2026 г. к нотариусу Рахимжанову Е. О. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Виноградова, 19, тел.: 8-777-988-72-13, 8-775-508-94-93.

■ После смерти **Корневой Тамары Петровны** 12.07.1951 г. р., умершей 15.12.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным ли-цам обращаться к нотариусу Хабаровой Г. В. по адресу: ВКО, район Алтай, п. Новая Бухтарма, 20, оф. 36, тел. 8 (72335) 294-28.

■ После смерти **Березутской Светланы Федоровны**, умершей 02.01.2026 г., проживавшей по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Лихарева, 1-106, открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Боранбаевой Л. И. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Ауэзова, 16, тел.: 8 (7232) 254-103, 8-705-752-15-71.

■ После смерти **Лиханова Николая Петровича** 18.01.1954 г. р., умершего 25.02.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным ли-цам обращаться к нотариусу Рустейко В. А. по адресу: ВКО, район Алтай, п. Новая Бухтарма, 2 мкр., 8-4, тел.: 8 (72335) 29-482, 8-747-801-38-47.

■ После смерти **Резниченко Галины Емельяновны**, умершей 27.04.2026 г., проживавшей по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Бурова, 20-66, от-

крылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Бидельмановой Ж. С. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Ауэзова, 16, тел. 8 (7232) 254-103.

■ После смерти **Косенко Галины Витальевны** 09.10.1959 г. р., умершей 02.10.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться до 15.06.2026 г. к нотариусу Уваровой Л. Е. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 64-23, тел. 8 (7232) 607-608.

■ После смерти **Харламовой Татьяны Михайловны** 15.02.1948 г. р., умер-шей 26.03.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Уваровой Л. Е. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 64-23, тел. 8 (7232) 607-608.

■ После смерти **Шевченко Валентины Павловны** 10.08.1935 г. р., умер-шей 04.01.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Жамаукаликызы Б. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Бурова, 16, н.п. 47.

■ После смерти **Каиновичкой Нины Ильиничны** 07.07.1953 г. р., умершей 14.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Жамаукаликызы Б. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Бурова, 16, н.п. 47.

■ После смерти **Рожина Юрия Анатольевича** 04.07.1970 г. р., умершего 10.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Сагандыковой А. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 47, тел. 8 (7232) 775-284.

■ После смерти **Костыревой Натальи Александровны** 05.02.1975 г. р., умершей 19.04.2026 г., проживавшей по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Жастар, 23-43, открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться до 15.06.2026 г. к нотариусу Шакеновой А. М. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Сатпаева, 4, тел. 8 (7232) 612-339.

■ После смерти **Мизгирёва Игоря Анатольевича**, умершего 20.12.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обра-щаться к нотариусу Набережной Т. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 20, тел. 8-777-983-75-60.

■ После смерти **Подзоровой Валентины Ивановны**, умершей 23.01.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обра-щаться к нотариусу Набережной Т. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 20, тел. 8-777-983-75-60.

■ После смерти **Донсковой Веры Тимофеевны**, умершей 04.01.2026 г., от-крылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Набережной Т. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 20, тел. 8-777-983-75-60.

■ После смерти **Нигметчановой Нурбану** 01.01.1939 г. р., умершей 05.06.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Беккер О. М. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Виноградова, 19, тел. 8-777-414-85-16.

■ После смерти **Кудабаевой Раушан Нурмухамбетовны** 26.11.1955 г. р., умершей 07.12.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Бабагумаровой Г. М. по адресу: ВКО, Курчумский район, с. Курчум, ул. Б. Момышулы, 112, тел. 8-777-633-13-65.

■ После смерти **Боровикова Игоря Александровича**, умершего 02.05.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным ли-цам обращаться до 15.06.2026 к нотариусу Уваровой Л. Е. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 64-23, тел. 8 (7232) 607-608.

■ После смерти **Квашнина Романа Андреевича** 23.04.1982 г. р., умершего 03.02.2026 г., проживавшего по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Кали-нина, 85-15, открылось наследство. Наследникам и заинтересованным ли-

ПРОДАМ

в Горной Ульбинке, под ТМК первый посёлок, домик №17, с участком 0,1346 га в Каменном карьере (печное отопле-ние, ручная колонка, баня), с автовокзала ездит марш-рутка. Цена 10 000 000 тенге или поменяю на полуторку в Corpe. Тел. 8-705-639-94-85.

СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ

утерянный бланк диплома о послесреднем образовании серии ОБКБ №0024905 «Высшего IT колледжа ВКТУ име-ни Д. Серикбаева».

цам обращаться до 15.06.2026 г. к нотариусу Шакеновой А. М. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Сатпаева, 4, тел. 8 (7232) 612-339.

■ После смерти **Чухлебовой Александры Васильевны** 20.04.1935 г. р., умершей 23.12.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтере-сованным лицам обращаться до 23.06.2026 г. к нотариусу Тьль И. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Астана, 4, тел.: 8 (7232) 766-598, 8-777-153-55-22.

■ После смерти **Тлеугазина Аскара Тлеугазиевича** 19.07.1976 г. р., умер-шего 27.11.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться до 14.06.2026 г. к нотариусу Рахимжанову Е. О. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Виноградова, 19, тел.: 8-777-988-72-13, 8-775-508-94-93.

■ После смерти **Беляниновой Зинаиды Емельяновны**, умершей 29.03.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Ризабековой З. К. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. М. Горького, 50, офис 102, тел. 8-777-260-49-99.

■ После смерти **Мукушева Толеубека Мергазиновича** 01.01.1950 г. р., умершего 30.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Сейткановой Л. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Бурова, 6.

■ После смерти **Филатовой Раисы Петровны**, умершей 26.07.2025 г., от-крылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Байболовой А. К. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Ка-захстан, 75, нп 62, тел.: 8 (7232) 261-546, 8-777-212-72-00.

■ После смерти **Филатова Александра Геннадьевича**, умершего 11.12.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обра-щаться к нотариусу Байболовой А. К. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Казахстан, 75, нп 62, тел.: 8 (7232) 261-546, 8-777-212-72-00.

■ После смерти **Петуховой Ларисы Евгеньевны** 12.01.1976 г. р., умершей 30.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Сейткановой Л. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Бурова, 6.

■ После смерти **Колесниковой Людмилы Сергеевны** 25.01.1952 г. р., умершей 26.01.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Потаповой О. П. по адресу: ВКО, Глубоковский район, пос. Глубокое, ул. Поповича, 30-16, тел.: 8 (72331) 28-061, 8-777-372-95-07.

■ После смерти **Дьячкова Михаила Федоровича** 25.11.1946 г. р., умер-шего 23.03.2026 г., проживавшего по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Казахстан, 75-54, открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Мельниковой Г. А. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 5-60, тел. 8 (7232) 765-317.

■ После смерти **Владимировой Анастасии Семеновны** 06.01.1934 г. р., умершей 10.04.2026 г., открылось наследство. Наследникам и заинтересо-ванным лицам обращаться к нотариусу Алибаевой З. Д. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Теміржолшылар, 83-1, тел. 8 (7232) 500-707.

■ После смерти **Брусенцева Валерия Петровича**, умершего 25.04.2026 г., проживавшего по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Серикбаева, 29-41, открылось наследство. Наследникам и заинтересованным лицам обра-щаться к нотариусу Боранбаевой Л. И. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Ауэзова, 16, тел.: 8 (7232) 254-103, 8-705-752-15-71.

■ После смерти **Лукашевич Валентины Степановны** 05.03.1947 г. р., умершей 06.12.2025 г., открылось наследство. Наследникам и заинтере-сованным лицам обращаться до 06.06.2026 г. к нотариусу Есиркеповой Д. Р. по адресу: ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. А. Чехова, 51, тел. 8-705-840-07-85.

Altainews
MEDIA CENTRE

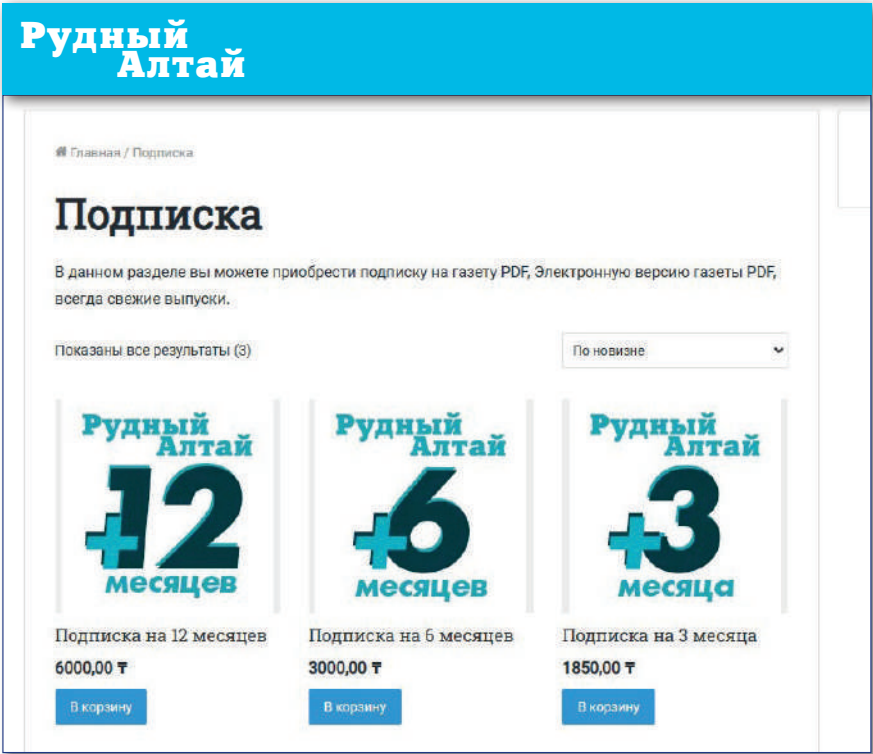
МЕДИАЦЕНТР «ALTAI-NEWS»
ПРОДОЛЖАЕТ ПОДПИСКУ
НА PDF-ВЕРСИЮ ГАЗЕТЫ «РУДНЫЙ АЛТАЙ»!

Для того чтобы получать издание в электронной версии на свой e-mail, необходимо сделать несколько простых шагов:

1) Отсканировать QR-код или пройти по ссылке www.rudnyi-altai.kz в интернет-браузере.

2) На сайте rudnyi-altai.kz войти во вкладку «Подписка на газету» и выбрать один из трёх предложенных вариантов подписки:

3 МЕСЯЦА, 6 МЕСЯЦЕВ, 12 МЕСЯЦЕВ

3) Кликнуть на кнопку «В КОРЗИНУ»

4) После добавления товара в корзину кликнуть на кнопку «ПЕРЕЙТИ К ОФОРМЛЕНИЮ ЗАКАЗА».

5) Ввести свои данные в пустые поля и кликнуть на кнопку «ПЕРЕЙТИ К ОПЛАТЕ».

Оплата за подписку будет автоматически списана с указанного вами номера банковской карты.

После оформления подписки вы получите на указанный электронный адрес не только ближайший номер издания, но и все предыдущие выпуски за текущий месяц.

Если вы желаете приобрести только свежий номер издания, на главной странице сайта www.rudnyi-altai.kz кликните на кнопку «ЭЛЕКТРОННАЯ ГАЗЕТА PDF» и выберите первый из предложенных вариантов.

Если вы желаете получать вместе с электронной версией бумажную версию газеты – при оформлении заказа укажите ваш почтовый адрес, фамилию и кликните на «ДОБАВИТЬ ПРИМЕЧАНИЕ К ЗАКАЗУ».

В открывшемся окне впишите «Доставка бумажной версии на мой почтовый адрес».

продолжается
подписка
на 2026 год

на областную газету
Рудный
Алтай
в печатной версии

Индекс	Областной каталог	Подписка ч/з АО «Казпочта»				Подписка ч/з редакцию (из редакции)			
		1 мес. тенге	3 мес. тенге	6 мес. тенге	12 мес. тенге	1 мес. тенге	3 мес. тенге	6 мес. тенге	12 мес. тенге
19074	«Рудный Алтай» (инд.)	872	2616	5232	10464	686	2058	4116	8232
19075	«Рудный Алтай» (льгот.)	832	2496	4992	9984	616	1848	3696	7392
19076	«Рудный Алтай» (вед.)			8003	16006			5520	11040